

*PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŁOBŻENICA 2016-2022
ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR XXXIV/269/17
RADY MIEJSKIEJ W ŁOBŻENICY
Z DNIA 28 LIPCA 2017 R.*

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Łobżenica

na lata 2016-2022

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

AWIL PF&C
Project Finance & Consulting

Zespół opracowujący	mgr inż. Goderska Helena	Magdalena Gdaniec
	inż. Nowacka Dorota	Agnieszka Sobczyk
	mgr inż. Zalewska Anna	
Nadzór nad zespołem projektowym	dr Maciej Dudziak	Burmistrz Piotr Łosoś

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Spis treści

1. Wstęp	6
2. Podstawy prawne	7
3. Diagnoza stanu Miasta i Gminy Łobżenica. Wskazanie zjawisk kryzysowych	7
3.1. Analiza sfery społecznej	9
3.1.1. Demografia	9
3.1.2. Bezrobocie	14
3.1.3. Pomoc społeczna	18
3.1.4. Przestępczość	22
3.1.5. Szkolnictwo i edukacja	26
3.1.6. Życie publiczne i kulturalne	28
3.2. Analiza sfery gospodarczej	31
3.3. Analiza sfery przestrzenno – funkcjonalnej	35
3.3.1. Struktura użytkowania gruntów	36
3.3.2. Sieć osadnicza i struktura urbanistyczna	41
3.3.3. Dziedzictwo kulturowe	45
3.3.4. Turystyka	48
3.3.5. Infrastruktura społeczna	50
3.3.6. Sieć komunikacyjna	53
3.4. Analiza sfery technicznej	56
3.4.1. Sieć wodociągowa	56
3.4.2. Sieć kanalizacyjna	57
3.4.3. Sieć gazowa	58

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

3.4.4. Gospodarka odpadami	59
3.4.5. Sieć elektroenergetyczna	59
3.4.6. Ciepłownictwo	59
3.4.7. Zasoby mieszkaniowe	60
3.5. Analiza sfery środowiskowej	62
3.5.1. Tereny chronione	62
3.5.2. Gleby	64
3.5.3. Złoża naturalne	65
3.5.4. Wody powierzchniowe i podziemne	65
3.5.5. Jakość powietrza	67
3.5.6. Hałas	67
3.6. Podsumowanie diagnozy stanu	68
4. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i charakterystyka obszarów rewitalizacji..	71
5. Wizja i cele programu rewitalizacji gminy Łobżenica	86
6. Lista planowanych projektów	88
7. Charakterystyka projektów uzupełniających.....	98
8. Projekty zintegrowane	99
9. System wdrażania programu rewitalizacji.....	100
10. System monitoringu i oceny skuteczności działań	103
11. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	106
11.1. Komplementarność przestrzenna.....	106
11.2. Komplementarność problemowa.....	109
11.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	111

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

11.4 Komplementarność międzyokresowa	112
11.5. Komplementarność źródeł finansowania.....	114
12. Powiązania programu rewitalizacji z innymi programami strategicznymi i planistycznymi	117
13. Partycypacja społeczna	126
14. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	133
15. Spis tabel i wykresów.....	134

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

1. Wstęp

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, którego realizacja odbywa się poprzez przedsięwzięcia kompleksowe i zintegrowane, uwzględniające istotne aspekty w sferach społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, skoncentrowanym terytorialnie, inicjowanym i sterowanym przez Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST), prowadzonym w ścisłej współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz.

Ze względu na szerokość zagadnień, które powinien poruszać proces rewitalizacji, działania na rzecz jej wprowadzenia, koordynowania i monitorowania muszą być prowadzone w sposób jasny i kompleksowy. Instrumentem pozwalającym prowadzić ją w ten sposób będzie niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica.

Przy tworzeniu niniejszego instrumentu dokonano:

- Diagnozy stanu Miasta i Gminy Łobżenica, obejmującą zagadnienia związane ze sferą społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną i przestrzenno - funkcjonalną,
- Wyznaczenia obszarów zdegradowanych na terenie gminy i wyboru tych, które najpilniej potrzebują działań rewitalizacyjnych,
- Określenia celów strategicznych i wizji gminy po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- Przedstawienia projektów działań, które będą realizowane w obszarach wsparcia,
- Określenia mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami oraz pomiędzy poszczególnymi podmiotami rewitalizacji i funduszami na obszarze rewitalizowanym,
- Określenia sposobu wdrażania, monitorowania i oceny działań rewitalizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

2. Podstawy prawne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica określa działania planowane na lata 2016 – 2022. Jest programem działań społeczno – gospodarczych przyjmowanym przez Radę Miasta i Gminy Łobżenica na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 i pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1591 ze zm.).

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2016 – 2022 zakłada sześcioletnią, średniookresową perspektywę wdrażania działań publicznych w zakresie rewitalizacji. Jednakże wielowątkowość tego procesu oraz skala potrzeb z pewnością wykroczą poza przyjęty horyzont czasowy. W szczególności efekty działań społecznych mogą być widoczne w dłuższej perspektywie czasowej. Z tego też względu konieczną będzie aktualizacja i zapewnienie kontynuacji realizowanych inicjatyw, zgodnie z aktualną skalą potrzeb.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany na podstawie *Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* (Warszawa, 2 sierpnia 2016, MR/H 2014-2020/20(2)08/2016). Dokument ten określa zawartość i strukturę programów rewitalizacyjnych oraz przedstawia m.in. główne etapy prac nad programami, identyfikuje podmioty zaangażowane w ich sporządzanie i realizację.

3. Diagnoza stanu Miasta i Gminy Łobżenica. Wskazanie zjawisk kryzysowych

Miasto i gmina Łobżenica położone jest w północno – wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie pilskim. Znajduje się 50 km od Piły, 20 km od Złotowa, 20 km od Więcborka, 21 km od Krajenki i 30 km od Szamocina.

Do obrębu administracyjnego gminy należą:

- Miasto Łobżenica,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- 23 sołectwa: Chlebno, Dębno, Dzieciarnia, Dźwierszno Małe, Dźwierszno Wielkie, Fanianowo, Ferdynandowo, Izdebki, Kościerzyn Mały, Kruszk, Kunowo, Liszkowo, Luchowo, Piesno, Rataje, Szczerbin, Topola, Trzeboń, Walentynowo, Wiktorówko, Witrogoszcz, Witrogoszcz Kolonia, Witrogoszcz Osada.
- 8 miejscowości (bez wsi sołeckich): Dziunin, Nowina, Puszcza, Józefinowo, Łobżonka, Biegodzin, Młynowo, Stebionek.

Gmina położona jest na Pojezierzu Krajeńskim, który charakteryzuje się urokliwością krajobrazów i pięknem terenów. Piękno lasów, wzgórz, liczne akweny wodne i trasy rowerowe sprawiły, że gmina Łobżenica jest bardzo atrakcyjna pod względem turystycznym. Oprócz walorów środowiskowych turystów przyciągają również liczne zabytki dziedzictwa kulturowego.

Rysunek 1: Podział administracyjny gminy Łobżenica

Źródło: Program poprawy bezpieczeństwa „Bezpieczna Gmina Łobżenica” na lata 2017 – 2022

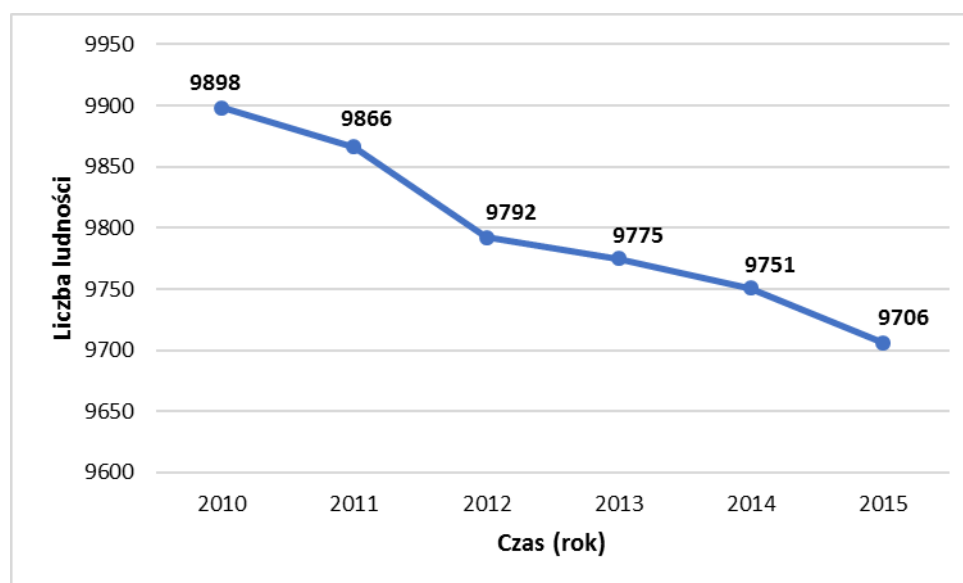

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

3.1. Analiza sfery społecznej

3.1.1. Demografia

Według danych GUS w ciągu ostatnich lat liczba ludności na terenie gminy Łobżenica sukcesywnie spadała. Od 2010 roku do 2015 populacja gminy zmniejszyła się o 192 osoby. Największy spadek zanotowano wśród kobiet – ich liczba w analizowanym okresie zmniejszyła się o 121 osób, podczas gdy wśród mężczyzn ubyło 71 osób. Jak podaje GUS w 2015 roku gminę zamieszkiwało 4990 mężczyzn i 4716 kobiet. Współczynnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn wyniósł 95.

Wykres 1: Liczba ludności w mieście i gminie Łobżenica na przestrzeni lat 2010 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba ludności w mieście Łobżenica w 2015 roku wyniosła 2986 osób: 1513 mężczyzn (50,7% mieszkańców miast) oraz 1473 kobiet (49,3%). Liczba mieszkańców miasta Łobżenica spada – w latach 2010 – 2015 ubyło 121 mieszkańców (GUS).

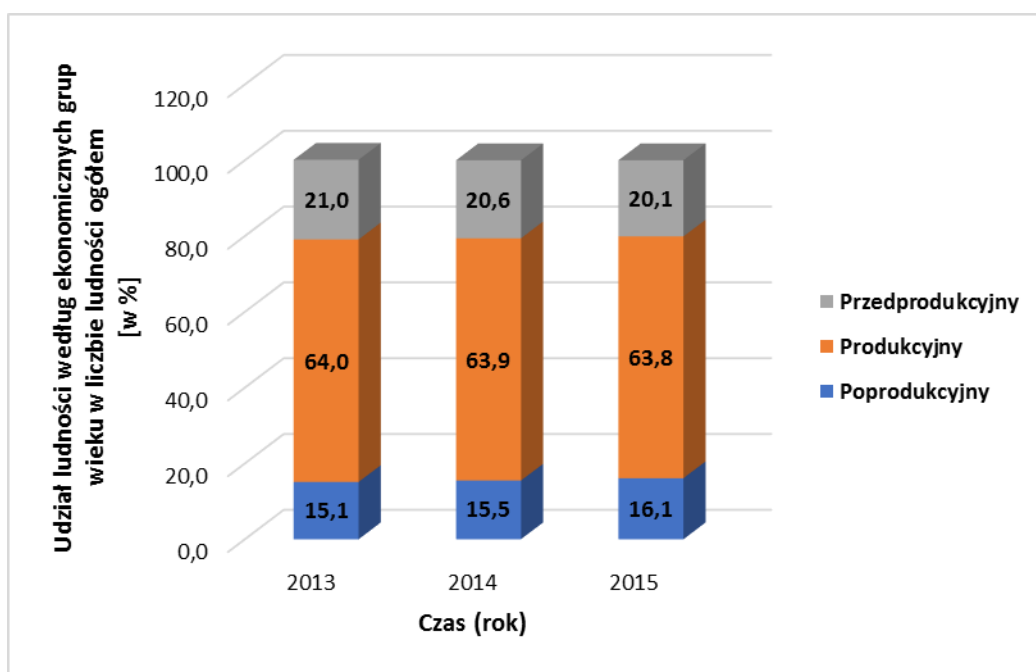
Liczba mieszkańców zmniejsza się również na terenach wiejskich, jednak nie w sposób aż tak dynamiczny, jak w mieście. W latach 2010 – 2015 ubyło 71 osób, w tym 40 kobiet (GUS).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Analiza struktury wiekowej pozwala prześledzić zmiany zachodzące w populacji gminy i na tej podstawie prognozować jak powinien przebiegać dalszy rozwój jednostki terytorialnej (liczba szkół, miejsc pracy, struktura funduszy emerytalnych itp.).

Struktura ludności miasta i gminy Łobżenica według ekonomicznych grup wieku ukazuje, że w 2015 roku największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (63,8%), a następnie osoby w wieku poprodukcyjnym (20,1%) i przedprodukcyjnym (16,1%). Porównując te wskaźniki do roku poprzedniego można dostrzec wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym o 0,6% oraz spadek liczby osób w wieku produkcyjnym (o 0,1%) i poprodukcyjnym (o 0,5%) (GUS).

Wykres 2: Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

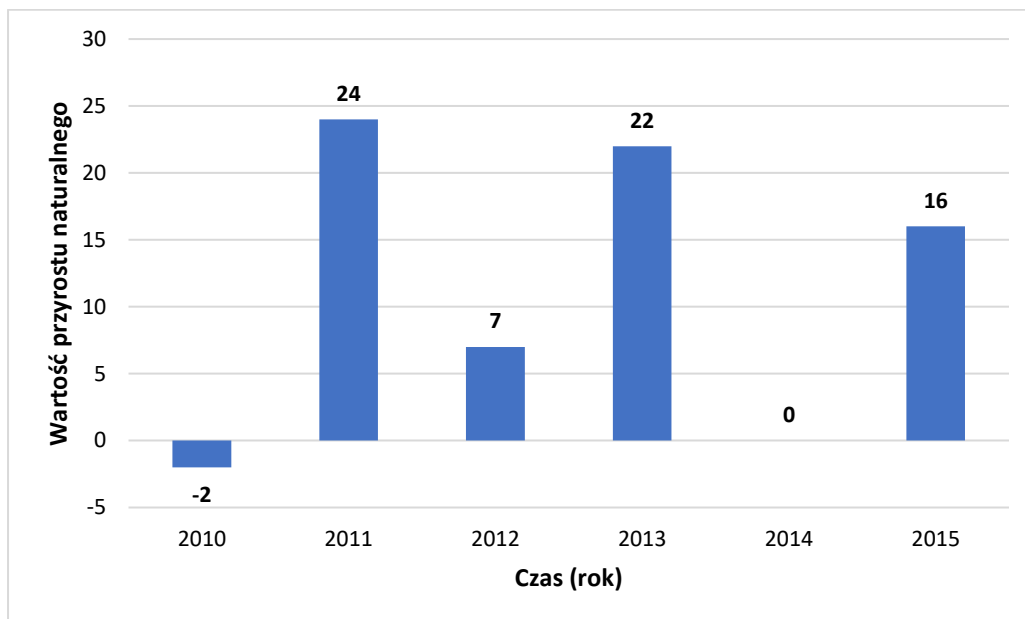
W powiecie pilskim struktura wieku mieszkańców rozkłada się korzystniej w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym (18,9%) i poprodukcyjnym (17,7%) oraz nieco gorzej w grupie osób w wieku produkcyjnym (63,4%).

Na liczbę ludności i strukturę wieku mieszkańców gminy wpływ mają przede wszystkim takie czynniki jak przyrost naturalny oraz saldo migracji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

W ciągu ostatnich kilku lat przyrost naturalny w gminie utrzymuje się na dodatnim poziomie, lecz jego wartość z biegiem lat maleje. Ciekawym zjawiskiem jest to, że przyrost naturalny gwałtownie zmienia swoje wartości w regularnych odstępach czasu, przyjmując kształt sinusoidy.

Wykres 3: Przyrost naturalny w mieście i gminie Łobżenica

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 1: Przyrost naturalny w gminie Łobżenica w poszczególnych latach

Rok	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny na 1000 osób w gminie	Przyrost naturalny na 1000 osób w powiecie pilskim
2010	104	106	-0,2	3,2
2011	120	96	2,4	1,7
2012	101	94	0,7	1,3
2013	119	97	2,3	0,9

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

2014	94	94	0,0	0,1
2015	112	96	1,6	-0,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny zmniejsza się również w powiecie pilskim. W 2015r. średnia wartość tego wskaźnika wyniosła -0,5, czyli ponad cztery razy mniej niż w gminie Łobżenica.

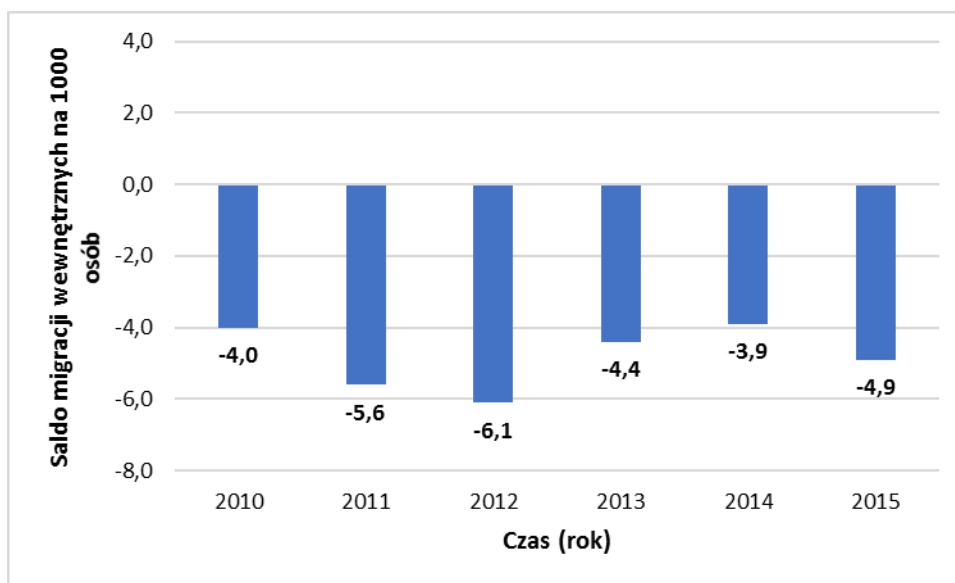
O wielkości przyrostu naturalnego w głównej mierze decyduje liczba urodzeń. Największą płodnością w gminie wykazują się kobiety w grupach wiekowych 25 – 29 lat (81,81 urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym), 30 – 34 lata (66,52) oraz 20 – 24 lata (57,69). Liczba kobiet w wieku 20 – 29 lat wynosi 724 osoby, co stanowi znaczną różnicę w stosunku do liczby kobiet w wieku 10 – 19 lat (508 osób), które zastąpią je w ciągu najbliższej dekady. Spadek liczby płodnych kobiet może się bezpośrednio przełożyć na liczbę urodzeń żywych, a tym samym na wielkość przyrostu naturalnego.

Na liczbę ludności bezpośredni wpływ ma również saldo migracji. W gminie Łobżenica w całym analizowanym okresie (2010 – 2015) saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób przyjmuje wartości ujemne, co jest bardzo negatywnym zjawiskiem. Oznacza to, że więcej osób opuszcza teren gminy niż się na nim osiedla, co może wskazywać na nieatrakcyjną ofertę gminy dla mieszkańców i migrację w celach zarobkowych do większych ośrodków. W 2015 roku na terenie gminy zameldowało się 75 osób, a wymeldowały się 123 osoby. Wśród osób meldujących się największą grupę stanowiły kobiety (62,7%). W przypadku wymeldowań proporcje układały się w miarę równo: wymeldowało się 49,6% mężczyzn i 50,4% kobiet (GUS).

Problem emigracji mieszkańców dotyczy całego powiatu pilskiego (tab. 2). W 2015r. wskaźnik salda migracji dla powiatu wyniósł -2,1, co jest wartością ponad dwa razy mniejszą niż wynosi średnia dla gminy Łobżenica (-4,9).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wykres 4: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2: Migracje wewnętrzne w gminie Łobżenica

Rok	Liczba zameldowań w ruchu wewnętrznym	Liczba wymeldowań w ruchu wewnętrznym	Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców w gminie	Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców w powiecie pilskim
2010	108	148	-4,0	-2,0
2011	78	133	-5,6	-1,3
2012	70	130	-6,1	-2,2
2013	104	147	-4,4	-1,6
2014	94	132	-3,9	-2,4
2015	75	123	-4,9	-2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Zmiany w liczbie ludności są istotne dla samorządów terytorialnych, gdyż wpływają na dalszy rozwój jednostki. W przypadku gminy Łobżenica negatywne zmiany w strukturze demograficznej wynikają z emigracji mieszkańców będących w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Z ekonomicznego punktu widzenia czynnikami skłaniającymi do opuszczenia gminy są: bezrobocie, niskie płace, brak perspektyw zawodowych i znalezienia zatrudnienia, brak możliwości zdobycia nowego doświadczenia czy brak perspektyw na poprawę standardu i jakości życia.

3.1.2. Bezrobocie

Głównym czynnikiem powodującym przemieszczanie się mieszkańców jest brak możliwości znalezienia zatrudnienia na dotychczas zamieszkiwanym obszarze. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pile w gminie Łobżenica było zarejestrowanych 330 bezrobotnych (koniec grudnia 2016 roku), a więc o 38 osób mniej niż w roku 2015. Wśród bezrobotnych aż 61,5% to kobiety (wśród bezrobotnych kobiet 31,0% nie podjęło zatrudnienia po urodzeniu dziecka). Bardzo duży jest też udział osób długotrwale bezrobotnych – w 2016 roku było to 168 osób, czyli 50,9% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 3: Liczba osób bezrobotnych w mieście i gminie Łobżenica. Dane na koniec grudnia w latach 2014 - 2016

Bezrobotni	2014	2015	2016
Ogółem	405	368	330
Kobiety	239	233	203
Do 25 roku życia	105	75	66
Długotrwale bezrobotni	192	167	168
Oferty pracy zgłoszone w grudniu 2016	27	104	96

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pile

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Problem bezrobocia nie jest skoncentrowany w jednym punkcie – dotyczy niemalże jednakowo obszaru całej gminy. Największy udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców jest notowany w sołectwach: Chlebno (4,13%), Dźwierszno Małe (4,08%), Łobżenica (3,55%) oraz Kruszki (3,47%).

Tabela 4: Liczba i udział osób bezrobotnych w podziale na sołectwa w 2016r.

Lp.	Jednostka	Liczba osób bezrobotnych	Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców
1.	Łobżenica	107	3,55%
2.	Kunowo	6	3,33%
3.	Topola	5	3,23%
4.	Dźwierszno Małe	10	4,08%
5.	Kruszki	10	3,47%
6.	Fanianowo	4	3,03%
7.	Witrogoszcz Wieś	9	3,21%
8.	Wiktorówko	15	3,19%
9.	Piesno	7	3,04%
10.	Dębno	26	3,30%
11.	Szczerbin	10	3,38%
12.	Rataje	12	3,14%

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

13.	Witrogoszcz Kolonia	4	2,86%
14.	Izdebki	6	3,11%
15.	Ferdynandowo	6	3,00%
16.	Walentynowo	7	3,43%
17.	Luchowo	22	3,24%
18.	Dziegiarnia	4	2,38%
19.	Chlebno	10	4,13%
20.	Liszkowo	20	3,32%
21.	Kościerzyn Mały	9	2,79%
22.	Dźwierszno Wielkie	8	3,32%
23.	Trzeboń	7	3,33%
24.	Witrogoszcz Osada	8	3,36%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

Spadek liczby osób bezrobotnych nie wynika z podjęcia pracy. Liczba zgłaszanych ofert pracy jest zawsze o wiele niższa niż liczba bezrobotnych (w grudniu 2016 było to 96 ofert na 330 bezrobotnych w gminie Łobżenica). Według rejestru Powiatowego Urzędu Pracy w Pile w grudniu 2016 złożono 556 ofert zatrudnienia w powiecie. Najwięcej z nich dotyczyło pracy sezonowej (66,9% ofert), oferowano również 41 miejsc na stażu oraz 38 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Pod względem posiadanego wykształcenia wśród osób bezrobotnych w powiecie pilskim najliczniejsza była liczba osób posiadających wykształcenie gimnazjalne i poniżej (29,1% ogółu). Liczna była również grupa osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (28,3% ogółu) oraz policealne i średnie zawodowe (23,7% ogółu).

Struktura osób bezrobotnych w gminie Łobżenica przedstawia się bardzo niekorzystnie w porównaniu do powiatu pilskiego. Wskaźniki, które przyjmują wartości wyższe niż średnia dla powiatu pilskiego to: udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców – wyższy o 0,72 punktów procentowych (w skrócie: pp), udział bezrobotnych kobiet – wyższy o 3,15 pp, udział osób długotrwale bezrobotnych – wyższy o 5,27 pp, udział osób do 25 roku życia – wyższy o 6,91 pp. Jedynym miernikiem o bardziej korzystnych wartościach niż w powiecie jest udział osób powyżej 50 roku życia; udział tej grupy osób w liczbie bezrobotnych jest niższy o 6,24 pp w porównaniu do powiatu.

Tabela 5: Udział osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach w gminie Łobżenica i w powiecie pilskim

Wskaźnik	Gmina Łobżenica	Powiat pilski
Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców	3,40%	2,68%
Udział bezrobotnych kobiet w liczbie osób bezrobotnych	61,52%	58,37%
Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych	50,91%	45,64%
Udział osób powyżej 50 roku życia wśród bezrobotnych	24,55%	30,79%
Udział osób do 25 roku życia wśród bezrobotnych	20,00%	13,09%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu w Pile, 2016

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Bezrobocie jest jednym z najpoważniejszych zjawisk kryzysowych dotyczących gminy Łobżenica. Wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych oraz niedostateczna i nieatrakcyjna oferta zatrudnienia powodują odpływ osób w wieku produkcyjnym poza granice administracyjne gminy. Wysoki poziom bezrobocia, a szczególnie bezrobocia długotrwałego, może doprowadzić do rozwinięcia się innych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej.

3.1.3. Pomoc społeczna

Konieczność udzielenia wsparcia z pomocy społecznej wynika najczęściej z powodu zbyt małych dochodów finansowych gospodarstw domowych, które z kolei są skutkiem statusu osób dorosłych tego gospodarstwa na rynku pracy. Przedłużający się brak zatrudnienia prowadzi do obniżenia standardu i jakości życia rodziny osoby bezrobotnej, a w dalszej perspektywie czasowej może doprowadzić do pojawienia się takich negatywnych zjawisk społecznych jak: niepewność, poczucie bezradności, alkoholizm, przemoc.

W gminie Łobżenica koordynatorem systemu pomocy społecznej jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobżenicy. Jednostka ta zajmuje się rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych oraz prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej w Liszkowie i nadzoruje funkcjonowanie punktu „Pomagamy potrzebującym”, w którym pracuje 7 wolontariuszy. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobżenicy zatrudnia pięcioro pracowników socjalnych, którzy udzielają pomocy i wskazówek w rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych. Dodatkowo mieszkańcy Łobżenicy mogą skorzystać z pomocy asystenta rodziny, którego praca polega na wspieraniu rodzin dysfunkcyjnych w opiece i wychowaniu dziecka oraz pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Realizacja programu socjoterapeutycznego, profilaktyczno-edukacyjnego oraz wychowawczego dla dzieci w wieku szkolnym wymagających opieki i wsparcia w związku z występującą w rodzinie dysfunkcyjnością, możliwa jest dzięki istnieniu

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobzenica

światlic socjoterapeutycznych. Na terenie gminy istnieją trzy takie świetlice – w miejscowościach Dębno, Liszkowo i Łobzenica.

Według informacji otrzymanych z MGOPS w Łobzenicy w I półroczu 2016 roku udzielono pomocy środowiskowej 406 rodzinom, w których żyje 708 osób. W 59 rodzinach stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (230 osób), w 12 rodzinach stwierdzono uzależnienie od alkoholu. W 2016 roku założono 8 niebieskich kart, z treści których wynika, że sprawcami przemocy są głównie osoby nadużywające alkoholu. 120 rodzin posiada Kartę Dużej Rodziny (648 osób), 693 rodziny skorzystały z pomocy w formie świadczenia wychowawczego 500+ (1218 dzieci).

Tabela 6: Liczba i udział osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na sołectwa, 2016

Lp.	Jednostka	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób otrzymujących zasiłek stały
1.	Łobzenica	148	4,91%	21
2.	Kunowo	5	2,78%	0
3.	Topola	6	3,87%	0
4.	Dźwierszno Małe	13	5,31%	0
5.	Kruszki	11	3,82%	1
6.	Fanianowo	4	3,03%	0
7.	Witrogoszcz Wieś	13	4,64%	6
8.	Wiktorówko	15	3,19%	2
9.	Piesno	6	2,61%	1

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

10.	Dębno	23	2,92%	5
11.	Szczerbin	11	3,72%	0
12.	Rataje	19	4,97%	4
13.	Witrogoszcz Kolonja	6	4,29%	0
14.	Izdebki	4	2,07%	0
15.	Ferdynandowo	0	0,00%	1
16.	Walentynowo	8	3,92%	0
17.	Luchowo	27	3,97%	2
18.	Dziegciarnia	7	4,17%	1
19.	Chlebno	13	5,37%	3
20.	Liszkowo	32	5,31%	0
21.	Kościerzyn Mały	11	3,41%	1
22.	Dźwierszno Wielkie	10	4,15%	1
23.	Trzeboń	9	4,29%	1
24.	Witrogoszcz- Osada	8	3,36%	0

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica; opracowanie własne na podstawie Raportu: osoby, którym zrealizowano świadczenia zasiłek stały w roku 2016 z MGOPS w Łobżenicy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Największy udział osób korzystających z pomocy społecznej charakteryzuje sołectwa Chlebno (5,37%), Dźwierzno Małe (5,31%), Rataje (4,97%), Łobżenica (4,91%). W całej gminie udział osób korzystających ze wsparcia MGOPS wyniósł 4,05%, co jest niskim wskaźnikiem w porównaniu do średniej wartości tego wskaźnika charakteryzującej powiat pільski (7,8%).

Krąg osób i rodzin korzystających z różnorodnych form wsparcia jest szeroki i odzwierciedla problemy występujące w gminie. Niejednokrotnie osoby i rodziny korzystają równocześnie z pomocy realizowanej przez inne podmioty (stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe). Szczególną uwagę zwraca się na problem nadużywania alkoholu, którego efektem jest przemoc w rodzinie i zaniedbywanie obowiązków przez rodziców. Rodziny wymagające wsparcia objęte są pomocą w formie asystenta rodziny i psychologa oraz otrzymują pomoc w formie żywności, odzieży, bielizny osobistej, obuwia, sprzętu gospodarstwa domowego. Dzieci rodziców nadużywających alkohol korzystają z obiadów w stołówkach szkolnych.

W okresie 01.01.2015 do 31.12.2015 doszło do następujących zagrożeń związanych z nadużyciem alkoholu i narkotyków:

- 45 zdarzeń drogowych (5 wypadków, 40 kolizji),
- 208 wykroczeń dokonanych po spożyciu alkoholu,
- Zatrzymano 34 nietrzeźwych kierowców,
- 5 postępowań w sprawie przemocy w rodzinie,
- 515 interwencji policji (z tego 76 to interwencje domowe),
- 16 przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W tym okresie 41 osób umieszczono w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a 15 rodzin było zagrożonych nadużywaniem alkoholu.

Problemom związanym z nadużywaniem alkoholu ma przeciwdziałać „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2017” przyjęty uchwałą nr XXV/206/16 Rady Miejskiej w Łobżenicy z dnia 30 listopada 2016r. Głównym celem programu jest „ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Łobżenica oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych w celu zmniejszenia rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień” (s. 9-10). Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe/problemy z uzależnieniami pomocy psychospołecznej i prawnej,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

3.1.4. Przestępczość

Zadania związane z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego ustawodawca zaliczył do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Zakres działalności poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego został jednak zróżnicowany. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne gminy obejmują m.in. sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej [art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.)].

W 2015 roku odnotowano głównie przestępczość pospolitą, określaną jako występki. Najwięcej zanotowanych przestępstw miało miejsce na terenie wiejskim (57 przestępstw). Głównym problemem pozostaje utrzymujący się wskaźnik aktywności przestępstwa kradzieży z włamaniem. Nie zanotowano natomiast przestępstw o

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

największym ciężarze gatunkowym takich jak: zabójstwa, zgwałcenia, napad na placówki bankowe lub pocztowe oraz przestępstwa z użyciem broni. Posterunek Policji z Łobżenicy zarejestrował również czyny karalne popełnione przez nieletnich. Skupiają się one głównie na rozbojach i bójkach z uszkodzeniem ciała oraz kradzieżach. Do największej liczby przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dochodzi w sołectwach Chlebno (12,4), Dźwierszno Małe (12,2), Łobżenica (10,3), Ferdynandowo (10,00).

Tabela 7: Liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Łobżenica

Lp.	Jednostka	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
1.	Łobżenica	31	10,3
2.	Kunowo	1	5,6
3.	Topola	1	6,5
4.	Dźwierszno Małe	3	12,2
5.	Kruszki	2	6,9
6.	Fanianowo	1	7,6
7.	Witrogoszcz Wieś	2	7,1
8.	Wiktorówko	4	8,5
9.	Piesno	2	8,7
10.	Dębno	7	8,9

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

11.	Szczerbin	2	6,8
12.	Rataje	3	7,9
13.	Witrogoszcz Kolonia	1	7,1
14.	Izdebki	1	5,2
15.	Ferdynandowo	2	10,0
16.	Walentynowo	2	9,8
17.	Luchowo	6	8,8
18.	Dziegciarnia	1	6,0
19.	Chlebno	3	12,4
20.	Liszkowo	5	8,3
21.	Kościerzyn Mały	3	9,3
22.	Dźwierszno Wielkie	2	8,3
23.	Trzeboń	2	9,5
24.	Witrogoszcz -Osada	2	8,4
	GMINA	88	8,9

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica, 2016

Na terenie Łobżenicy funkcjonuje sieć miejskiego monitoringu. Pozwala on na wykrywanie wykroczeń drogowych oraz ewentualnych przestępstw. Monitoring ten

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

wymaga jednak doposażenia w dodatkowe kamery w celu poszerzenia obrazu w miejscach publicznych, w szczególności w centrum miasta.

Podejmowane przez dyrektorów szkół działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych, w tym zamontowanie monitoringu niemal całkowicie wyeliminowało sytuacje problematyczne. System kamer jest w stanie zarejestrować zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne, wpływa pozytywnie na zachowanie nieletnich. Z informacji zaczerpniętych od dyrektorów jednoznacznie wynika, iż w szkołach zmalał między innymi poziom zniszczeń i dewastacji, jak również zachowań niepożądanych wśród młodzieży w tym bójek, zaczepki itd. Poza kontrolą uczniów monitoring umożliwił również wykrywalność podejrzanego zachowania osób nieupoważnionych do wstępu na teren szkoły.

Innym typem zagrożeń na terenie gminy są pożary lasów oraz pól i nieużytków rolnych. Ich liczba jest znacznie wyższa w porównaniu do pożarów infrastruktury mieszkalnej. Straż Pożarna uczestniczy również w zdarzeniach drogowych oraz interwencjach dotyczących usuwania gniazd owadów błonkoskrzydłych.

Na terenie gminy nie zanotowano poważnych zagrożeń w następstwie ekstremalnych zmian pogodowych, wszystkie interwencje skupiały się na usuwaniu powalonych drzew oraz zabezpieczaniu zerwanych dachów na skutek silnych wiatrów.

Komisariat Policji w Łobżenicy zatrudnia trzech dzielnicowych, funkcjonariuszy prewencji, którzy prowadzą rozpoznanie na wyznaczonym terenie. Do zadań dzielnicowego należą między innymi takie obowiązki jak: walka z przemocą domową, chuligaństwem oraz dbanie o porządek publiczny.

Na terenie gminy funkcjonuje dziewięć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, siedem z nich wyposażonych jest w samochody pożarnicze. Ochotnicza Straż Pożarna w Łobżenicy, Luchowie i Dźwiersznie uczestniczy w interwencjach w regionie. W ich dyspozycji znajduje się pięć samochodów pożarniczych oraz specjalistyczny sprzęt ratowniczo – gaśniczy, w tym między innymi przenośny defibrylator zewnętrzny AED. Pozostałe jednostki stanowią zaplecze pomocnicze.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

27 stycznia 2017 roku Rada Miejska w Łobżenicy uchwaliła program poprawy bezpieczeństwa „Bezpieczna Gmina Łobżenica” na lata 2017 – 2022, który zakłada partnerskie współdziałanie samorządu gminnego ze służbami i instytucjami ustawowo zobowiązanymi do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Program ma na celu poprawienie poziomu poczucia bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zachowaniom patologicznym i przestępstwom. Jednocześnie jest on również skierowany na aktywizację społeczeństwa do pracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Głównymi celami programu „Bezpieczna Gmina Łobżenica” są:

- Poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych,
- Planowanie i koordynowanie działań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Poprawa standardów pracy służb porządkowych i doposażenie w sprzęt,
- Ograniczenie lub eliminacja zagrożeń typu: rozboje, włamania oraz drobne kradzieże, wypadki, kolizje, jak również przestępczość nieletnich,
- Wzmoczenie aktywności społecznej w kierunku współdziałania i odpowiedzialności za stan bezpieczeństwa.

Cele te będą realizowane poprzez działania edukacyjno – informacyjne, zabezpieczenie środków finansowych na te działania, a w przypadku bezpieczeństwa na drogach poprzez budowę chodników, parkingów, progów zwalniających, itp.

3.1.5. Szkolnictwo i edukacja

Według informacji zamieszczonych na stronie GUS w 2015 roku na terenie gminy działało 5 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, 2 gimnazja (publiczne i niepubliczne) oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych (zasadnicza szkoła zawodowa i liceum ogólnokształcące).

Tabela 8: Liczba uczniów w latach 2013 – 2015 oraz ich liczba przypadająca na 1 oddział w 2015

Placówka oświatowa	2013	2014	2015	Liczba uczniów przypadająca na oddział w 2015	Liczba uczniów przypadająca na oddział w

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

					2015 w powiecie pilskim
Przedszkola	304	254	227	1,89 os./miejsce	1,12os./miejsce
Szkoły podstawowe	633	711	737	16	19
Gimnazja	399	376	349	21	19
Zasadnicza szkoła zawodowa	57	71	46	15	21
Liceum ogólnokształcące	200	158	114	29	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Obecna liczba miejsc w placówkach przedszkolnych jest niewystraszająca, biorąc jednak pod uwagę tendencje demograficzne, tj. spadek przyrostu naturalnego można prognozować, że liczba dzieci w wieku przedszkolnym będzie się zmniejszać. W porównaniu do powiatu pilskiego gmina Łobżenica zapewnia edukację przedszkolną mniejszej liczbie dzieci.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w ciągu ostatnich kilku lat wzrosła do 737 uczniów w 2015r. Na jeden oddział przypadało 16 dzieci, czyli o trzy mniej niż średnio w powiecie pilskim. Odwrotną tendencją charakteryzują się gimnazja – liczba uczniów spada, mimo to liczba osób przypadająca na jeden oddział jest wyższa niż średnia w powiecie. W związku z wprowadzoną reformą dotyczącą likwidacji gimnazjów samorząd gminny planuje przekształcić sześcioklasową Szkołę Podstawową im. Komisji Edukacji Narodowej w Łobżenicy na szkołę ośmioklasową. Szkoła podstawowa zostanie połączona z Gimnazjum Publicznym im. Jana Pawła II w Łobżenicy, które zakończy swą działalność 31 sierpnia 2017r. Prognozowana reorganizacja Szkoły Podstawowej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

w Łobżenicy nie pogorszy warunków do nauki i nie ograniczy powszechnej dostępności do szkoły.

Spada również liczba uczniów uczęszczających do zasadniczej szkoły zawodowej oraz liceum ogólnokształcącego. Spowodowane jest to zmniejszaniem się liczby osób znajdujących się w grupie wiekowej 16 – 19 lat: w 2013r. było to 557 osób, w 2014 - 508 osób, a w 2015 - 454 osoby (GUS). Liczba dzieci w wieku 14 – 15 lat w ciągu ostatnich lat również uległa zmniejszeniu, dlatego przewiduje się dalszy spadek liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 15,9% ludności gminy Łobżenica posiadało wykształcenie wyższe, 2,5% wykształcenie policealne, 9,3% średnie ogólnokształcące, a 21,8% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymowało się 24,4% mieszkańców gminy Łobżenica, gimnazjalnym 6,3%, natomiast 18,7% podstawowym ukończonym. 1,2% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej (Polska w Liczbach).

W porównaniu do powiatu pilskiego mieszkańcy gminy Łobżenica mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (21,8%) oraz średnie zawodowe (20,7%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (31,7%) oraz średnie zawodowe (22,9%) (Polska w Liczbach).

3.1.6. Życie publiczne i kulturalne

Ośrodkiem spełniającym rolę animatora kultury w Łobżenicy jest Gminne Centrum Kultury. Celem GCK jest zbudowanie dużego zaplecza wolontariuszy, którzy potrafiliby wprowadzać w życie pomysły z różnych dziedzin życia kulturalnego.

Przy GCK działają liczne koła i kluby, skupiające zarówno najmłodszych mieszkańców gminy, młodzież jak i osoby dorosłe. Do klubów w których mieszkańcy mogą rozwijać swoje zdolności i pasje:

- Grupa militarna "Force Team",
- Teatr seniora "Pierot",
- Teatr "Kwadrat",

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- Klub strzelecki "Parabola",
- Klub poetycki i dobrej książki,
- Klub Melomana,
- Klub turystyki rowerowej,
- Dziecięcy zespół muzyczny,
- Zespół muzyki rozrywkowej,
- Kapela "U Wuja Zbinia",
- Chór "Tęcza",
- Klub Twórców(rękodzielstwo),
- Dziecięcy zespół taneczny,
- Para taneczna,
- Kluby Hobbystyczne,
- Grupa kronikarsko – komputerowa,
- Dyskusyjny klub filmowy,
- Klub prezentacji multimedialnych,
- Soliści i solistki.

Gminne Centrum Kultury organizuje konkursy, przeglądy, wystawy promujące nie tylko gminę, ale również region. Corocznie odbywa się cykl imprez, tzw. obcych, kiedy to w gminie goszczą artyści spoza terenu gminy. Organizowane są liczne imprezy kulturalno-rozrywkowe dla mieszkańców całej Wielkopolski. Podczas "Naturaliska" i "Targu Twórców" można zapoznać się z przedstawicielami sztuki z terenu gminy Łobżenica i gmin ościennych, prezentujących własne wyroby i rękodzieła.

Ponadto, na terenie gminy funkcjonuje 28 organizacji pozarządowych, m.in.: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie Ziemi Łobżenickiej, Towarzystwo Miłośników Łobżenicy czy uczniowskie kluby sportowe.

Według danych GUS na terenie gminy Łobżenica działa 8 grup artystycznych oraz 8 kół i klubów zrzeszających w sumie 212 członków. Wraz ze spadkiem zainteresowania działalnością w grupach artystycznych wzrasta liczba osób udzielających się kołach i klubach. Liczba osób udzielających się kulturalnie stanowiła 2,18% mieszkańców, co

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

jest wskaźnikiem dość wysokim w porównaniu do średniej powiatu pilskiego – 1,75%.

Tabela 9: Liczba grup artystycznych, kół i klubów prowadzonych na terenie gminy Łobżenica wraz z liczbą ich członków

Grupy artystyczne, koła i kluby	2013	2014	2015
Liczba grup artystycznych, kół i klubów	19	18	16
Liczba członków	187	173	212

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W mieście i gminie Łobżenica organizuje się średnio 99 imprez rocznie (średnia z ostatnich trzech lat), a ich popularność wzrasta: w 2013 r. w jednej imprezie brało udział średnio 229 osób, w 2014 – 274 osoby, w 2015 – 291 osób. Najbardziej popularną formą rozrywki były imprezy turystyczne i sportowo – rekreacyjne: w jednym wydarzeniu w 2015r. brało udział średnio 407 osób. Najbardziej popularną formą rozrywki były imprezy turystyczne i sportowo – rekreacyjne: w jednym wydarzeniu w 2015r. brało udział średnio 407 osób.

Tabela 10: Liczba imprez organizowanych na terenie gminy Łobżenica oraz ich uczestników

Imprezy zorganizowane na terenie gminy	2013	2014	2015
Liczba zorganizowanych imprez	80	116	102
Liczba uczestników	18321	31810	29670

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Miarą konkurencyjności regionu i jego mieszkańców jest nie tylko status ekonomiczny, ale także możliwości i skłonności do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu, takich jak udział w kulturze. Zwiększenie liczby mieszkańców w działaniach publicznych i kulturalnych przyczynia się do podniesienia kapitału społecznego oraz umocnienia więzi społecznych, co z kolei przekłada się na spadek agresji i przestępczości. Wzrastające zainteresowanie działalnością kulturalną mieszkańców

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

gminy Łobżenica świadczy o odpowiednim doborze propozycji kulturalnych do oczekiwań społeczności lokalnej.

3.2. Analiza sfery gospodarczej

Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Łobżenica systematycznie wzrasta. W roku 2015 w rejestrze REGON figurowało 509 podmiotów – o 29 więcej niż w 2013. Większość z nich należała do sektora prywatnego (94,7%), a tylko niewielka część do sektora publicznego (4,9%). W sektorze prywatnym działalność gospodarcza była w 77% prowadzona przez osoby fizyczne, co świadczy o wysokiej aktywności mieszkańców, ale charakteryzuje też podmioty, które dysponują niskim kapitałem i nie tworzą dużej liczby miejsc pracy.

Tabela 11: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy Łobżenica

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	480	488	509
Sektor publiczny	23	24	25
Sektor prywatny, w tym:	457	464	482
Osoby fizyczne	378	376	392
Spółki handlowe	12	13	15
Spółdzielnie	5	6	7
Fundacje	1	1	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	29	28	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

93,9% podmiotów gospodarczych to małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do dziewięciu osób. Przedsiębiorstw średniej wielkości (10 – 49 osób) było 27 (5,3%) oraz cztery przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 osób.

Wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w 2015 roku wyniósł 52,0. Jest to bardzo niski wskaźnik, jeśli porówna się go ze średnią dla powiatu pilskiego (93,0). Bardzo mała jest także liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – dla gminy jest to 40 osób, natomiast dla powiatu są to 72 osoby.

Tabela 12: Liczba podmiotów gospodarczych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015r.

Wskaźnik	Miasto i Gmina Łobżenica	Powiat pilski
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności	52,0	93,0
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności	40,0	72,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

Dane z ewidencji Urzędu Miasta i Gminy Łobżenica wskazują na spadek liczby podmiotów gospodarczych - w 2016 r. zanotowano działalność 407 przedsiębiorstw. Największa liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 osób jest zlokalizowana na terenie sołectw Kruszki (72,92) oraz Rataje (62,83).

Tabela 13: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz ich udział na 1000 mieszkańców w 2016r.

Lp.	Jednostka	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Udział podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
-----	-----------	--	--

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

1.	Łobżenica	139	46,09
2.	Kunowo	10	55,56
3.	Topola	3	19,35
4.	Dźwierzno Małe	10	40,82
5.	Kruszki	21	72,92
6.	Fanianowo	3	22,73
7.	Witrogoszcz Wieś	16	57,14
8.	Wiktorówko	14	29,79
9.	Piesno	7	30,43
10.	Dębno	16	20,33
11.	Szczerbin	16	54,05
12.	Rataje	24	62,83
13.	Witrogoszcz Kolonia	7	50,00
14.	Izdebki	3	15,54
15.	Ferdynandowo	3	15,00
16.	Walentynowo	3	14,71
17.	Luchowo	37	54,41
18.	Dziegciarnia	5	29,76
19.	Chlebno	4	16,53
20.	Liszkowo	15	24,88

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

21.	Kościeryn Mały	15	46,44
22.	Dźwierszno Wielkie	11	45,64
23.	Trzeboń	11	52,38
24.	Witrogoszcz Osada	10	42,02
GMINA		407	41,10

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica, 2016

Głównym potencjałem gminy Łobżenica jest rolnictwo. Dominuje produkcja żywności, przemysł natomiast jest słabo rozwinięty. Do największych zakładów produkcyjnych na terenie gminy należą:

- "ZULIT" PPHU Roman Jopek – wycinanie drzew metodą alpinistyczną lub z wysięgnika w trudnych warunkach,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Łobżenicy – produkcja mleka, śmietany, serów, jogurtów, masła,
- Gminna Spółdzielnia SCH "Rolnik" - prowadzi trzykierunkową działalność: punkty handlowe, piekarnię, cukiernię oraz działalność usługową polegającą na wynajmowaniu pomieszczeń i transportu,
- Baj - Pros Sp. z o. o. Zakład Przerobu Drewna w Wiktorówku - producent licencjonowanych palet Eur-Epal, palet jednorazowych, przemysłowych, nietypowych, skrzyniopalet, nadstawek paletowych, a także drewna kominkowego,
- Przedsiębiorstwo Hodowli Zarodowej i Nasiennictwa Dębno Sp. z o. o. - produkcja roślinna i zwierzęca,
- P.H.U. BAMBINO D.M. Lewandowscy - wiodący dystrybutor lodów i mrożonek,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krzysztof Neumann - sprzedaż karmy dla zwierząt.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Jak podaje Raport o stanie gminy Łobżenica z 2014 roku jest to gmina typowo rolnicza - na jej terenie znajdowało się 767 gospodarstw indywidualnych. Najliczniejszą grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 10 do 20 ha – prawie 31%, niewiele mniej było gospodarstw, zajmujących powierzchnię do 5 ha:

- powierzchnia gospodarstw do 5 ha – 233,
- od 5ha do 10 ha – 134,
- od 10 ha do 20 ha – 237,
- od 20ha do 30 ha – 97,
- od 30 ha do 40 ha – 40,
- od 40 ha do 50 ha – 13,
- powyżej 50 ha - 13.

Rozwój działalności gospodarczej na terenie gminy powinien być jednym z zadań programu rewitalizacji, gdyż spowoduje wzrost liczby miejsc pracy, a przez to spadek liczby osób bezrobotnych i ubogich. Ze względu na rolniczy charakter gminy należy ukierunkować działania na pozyskiwanie inwestorów z branży rolno – spożywczej i usługowej. Ze względu na przeważającą liczbę małych i średnich przedsiębiorstw w strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych należy stworzyć funkcjonalny system wspierania mikro - i małych przedsiębiorców oraz lokalnego systemu preferencji ekonomicznych.

3.3. Analiza sfery przestrzenno – funkcjonalnej

Rozwój kapitału społecznego oraz pogłębianie więzi społecznych będzie ułatwione przy zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury społecznej, w której mieszkańcy będą mogli się spotykać. Istotna jest również dostępność tych obiektów, zarówno pod względem przestrzennym (możliwość dojazdu), jak i technicznym (wprowadzenie podjazdów dla osób niepełnosprawnych). Zapewnienie miejsc dla sportu i rekreacji (terenów zielonych, boisk, parków) znacząco podnosi jakość życia mieszkańców, zapewniając szerokie możliwości spędzania wolnego czasu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

3.3.1. Struktura użytkowania gruntów

Gmina Łobżenica jest jednostką typowo rolniczą. 71,4% jej powierzchni stanowią użytki rolne, z czego 61,2% to grunty orne. Około 20% powierzchni zajmują tereny leśne, natomiast tereny zurbanizowane i zabudowane stanowią jedynie 2,9% powierzchni gminy.

W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* gmina Łobżenica położona jest w zasięgu strefy intensywnej gospodarki rolnej oraz w strefie wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego. Dla strefy intensywnej gospodarki rolnej w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa* określono jako cel zasadniczy gospodarki przestrzennej ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej najwyższej jakości, poprzez ograniczanie wyłączenia jej spod użytkowania rolniczego i poprawę jakości gleb. Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych najwyższej jakości powinny być prowadzone z uwzględnieniem wymogów ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Istotne są działania ograniczające zanieczyszczenie gleb i naruszanie ich stosunków wodnych oraz przeciwdziałanie erozji, przede wszystkim na obszarach położonych przy krawędziach dolin rzecznych. Tereny te stanowią zaplecze żywnościowe oraz bazę surowcową dla przemysłu rolno – spożywczego, którego rozwój winien być preferowany głównie w ramach tej strefy. Na terenach intensywnie użytkowanych rolniczo konieczne jest zwiększenie powierzchni zadrzewień śródpolnych i zakrzewień z użyciem gatunków rodzimych. Należy również zachować dziedzictwo kulturowe, chronić walory krajobrazu obszarów wiejskich, a także dążyć do podniesienia atrakcyjności terenów wsi.

Na terenie gminy Łobżenica odnotowuje się obecnie umiarkowany ruch budowlany, co wynika z sytuacji społeczno – gospodarczej. Jednocześnie 100% powierzchni gminy jest pokryte planami miejscowymi, w oparciu o które uzyskiwane są pozwolenia na budowę. Tym samym w gminie Łobżenica nie są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W celu zapewnienia wysokiej jakości życia oraz zachowania atrakcyjności przestrzeni należy dążyć do utrzymania pierwotnych funkcji obszarów oraz umożliwić

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobzenica

mieszkańcom dostęp do wysokiej jakości terenów zielonych. W gminie Łobzenica jednostką największym udziałem użytków rolnych i terenów zielonych oraz najmniejszym zurbanizowaniu jest sołectwo Witrogoszcz Kolonia położone w północnej części gminy. Oprócz ww. jednostki największym udziałem terenów zielonych w stosunku do swojej powierzchni charakteryzują się sołectwa Witrogoszcz Wieś (51,3% powierzchni), Chlebno (41,2%) oraz Liszkowo (26,3%). Najmniej terenów zielonych znajduje się w sołectwach Witrogoszcz Osada (0%), Fanianowo (0%) oraz Ferdynandowo (0,4%).

Do jednostek najbardziej zurbanizowanych należą miasto Łobzenica oraz sołectwa Rataje (2,1%) i Dźwierszno Małe (1,3%). Najmniej zurbanizowane są Witrogoszcz Kolonia, Piesno oraz Izdebki (po 0,1% powierzchni).

Tabela 14: Udział gruntów w poszczególnych jednostkach pomocniczych gminy

Lp.	Jednostka	Udział użytków rolnych w powierzchni jednostki [%]	Udział gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w powierzchni jednostki [%]	Udział gruntów zurbanizowanych i zabudowanych w powierzchni jednostki [%]	Udział terenów komunikacyjnych [%] (drogi, torowiska, itp.)
1.	Łobżenica	69	1	20	7
2.	Kunowo	92	4	0,18	2,28
3.	Topola	94	2	0,25	2,17
4.	Dźwierszno Małe	92	25	1,31	2,37
5.	Kruszki	96	19	0,22	2,56
6.	Fanianowo	96	0	1,27	1,96
7.	Witrogoszcz Wieś	95	51	0,33	1,50

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

8.	Wiktorówko	89	1	0,35	2,31
9.	Piesno	87	9	0,09	2,58
10.	Dębno	97	13	0,64	2,32
11.	Szczerbin	96	1	0,45	2,86
12.	Rataje	94	1	2,11	3,36
13.	Witrogoszcz Kolonia	99	71	0,07	0,66
14.	Izdebki	97	4	0,11	2,34
15.	Ferdynandowo	94	0	0,25	2,16
16.	Walentynowo	97	3	0,18	2,56
17.	Luchowo	90	2	1,30	2,84

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

18.	Dziegciarnia	97	1	0,12	2,26
19.	Chlebno	97	41	0,59	2,12
20.	Liszkowo	96	26	0,35	1,96
21.	Kościerzyn Mały	97	4	0,19	1,73
22.	Dźwierszno Wielkie	85	6	0,45	1,80
23.	Trzeboń	91	15	0,22	2,83
24.	Witrogoszcz Osada	95	0	0,33	1,50

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica, 2016

3.3.2. Sieć osadnicza i struktura urbanistyczna

Sieć osadnicza gminy Łobżenica charakteryzuje się rozproszoną strukturą. Miasto Łobżenica, będące siedzibą władz samorządowych stanowi administracyjno-usługowe centrum gminy. Oprócz centralnego ośrodka tworzy ją 31 miejscowości, w tym 23 wsie sołeckie. Wsie Rataje, Luchowo, Dźwierszno Wielkie, Dębno są jednostkami uzupełniającymi, a podstawowymi są wsie: Wiktorówko, Witrogoszcz, Dźwierszno Małe, Liszkowo, Fanianowo.

Tabela 15: Zestawienie sołectw wraz z miejscowościami przynależącymi

Lp.	Sołectwo	Miejscowości
1.	Chlebno	Chlebno
2.	Dębno	Dębno
		Dziunin
		Nowina
3.	Dziegciarnia	Dziegciarnia
		Puszczka
4.	Dźwierszno Małe	Dźwierszno Małe
5.	Dźwierszno Wielkie	Dźwierszno Wielkie
6.	Fanianowo	Fanianowo
7.	Ferdynandowo	Ferdynandowo
		Józefinowo
8.	Izdebki	Izdebki
9.	Kościerzyn Mały	Kościerzyn Mały
10.	Kruszki	Kruszki

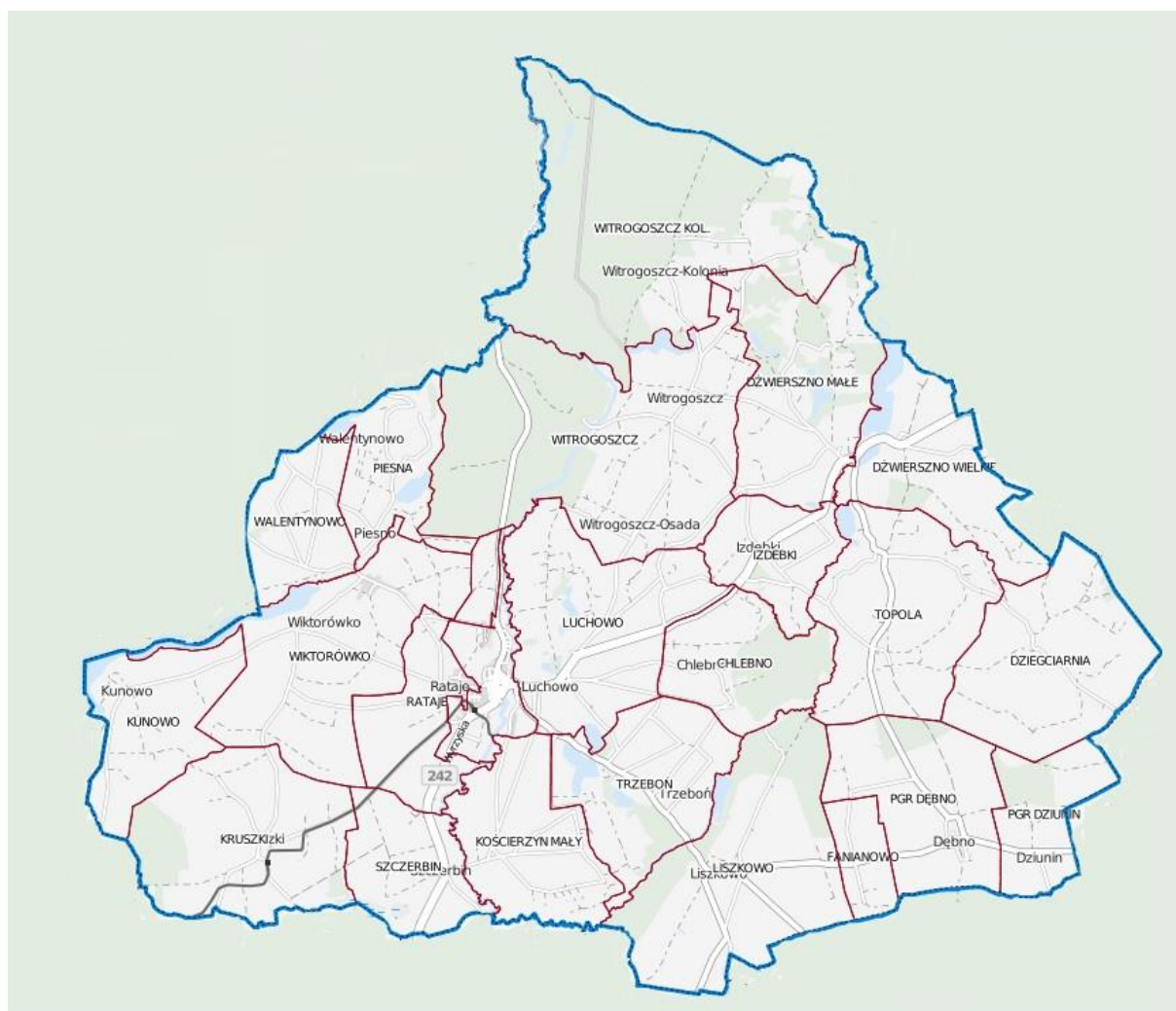
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

11.	Kunowo	Kunowo
12.	Liszkowo	Liszkowo
13.	Luchowo	Luchowo
14.	Piesno	Piesno
15.	Rataje	Rataje
16.	Szczerbin	Szczerbin
17.	Topola	Topola
18.	Trzeboń	Trzeboń
19.	Walentynowo	Walentynowo
20.	Wiktorówko	Wiktorówko
21.	Witrogoszcz	Witrogoszcz
		Łobżonka
22.	Witrogoszcz Kolonia	Witrogoszcz Kolonia
		Biegodzin
		Młynowo
		Stebionek
23.	Witrogoszcz -Osada	Witrogoszcz Osada

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobżenica, 2016

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Rysunek 2: Lokalizacja sołectwa na terenie gminy

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

Miasto Łobżenica skupia blisko 31% wszystkich mieszkańców gminy. Pełni przede wszystkim funkcje administracyjne, usługowe, mieszkaniowe. Natomiast większość wsi ma charakter rolniczy. Charakter rolniczo-turystyczny mają wsie: Dźwierszno Małe, Dźwierszno Wielkie, Trzeboń i Luchowo (która ma również charakter usługowy), a rolniczo-usługowy wsie: Chleбно, Dębno, , Liszkowo, Rataje, Wiktorówko, Witrogoszcz.

Zabudowa miasta Łobżenica rozwija się obecnie głównie na linii północ-południe, w oparciu o centralnie położony historyczny średniowieczny zespół urbanistyczny

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Starego i Nowego Miasta. Granice rozwoju miasta Łobżenica wyznaczała na wschodzie rzeka Łobżonka, a na zachodzie dolina „Przepadła”, w której dziś płynie strumień wpadający do Łobżonki. Zachowany średniowieczny układ urbanistyczny Starego i Nowego miasta jest wpisany do rejestru zabytków. W historycznym centrum Łobżenicy występuje rynek o kształcie zbliżonym do kwadratu oraz zabudowa zwarta, podzielona na charakterystyczne parcele. Poza nim zlokalizowane są tereny osiedli mieszkaniowych. Tworzy je przede wszystkim zabudowa jednorodzinna wolnostojąca. Występuje ona na północ oraz na zachód od centrum. Również na północ od niego zlokalizowane są bloki mieszkalne, usytuowane równolegle do ulicy Złotowskiej. Większość zakładów produkcyjnych i przedsiębiorstw znajduje się w południowo - zachodniej części Łobżenicy.

We wsiach położonych na terenie gminy Łobżenica dominuje zabudowa zagrodowa o różnym standardzie. Ponadto występują wsie z charakterystycznym układem zabudowy folwarcznej, której towarzyszy zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Jednocześnie występują wsie z założeniami podworskimi, w których układzie ruralistycznym dominuje rozległe założenie parkowe o charakterze krajobrazowym, wraz z budynkiem dworu lub pałacu, należą do nich m.in. Chlebno, Dębno, Trzeboń, Ferdynandowo. Licznie zachowała się na obszarze całej gminy Łobżenica zabudowa gospodarstw wiejskich z XIX w. i początku XX w. Charakteryzuje się ona brakiem cech stylowych oraz w przeważającej części typem domu mieszkalnego parterowego, murowanego z cegły, niekiedy otynkowanego, nakrytego wysokim dachem dwuspadowym, ustawionego najczęściej kalenicą równolegle do drogi, ze skromną pozbawioną detali architektonicznych (niekiedy z ceglanymi gzymsami) elewacją. Niemniej jednak w wielu wsiach w pierwotnej zabudowie dokonano zmian wyglądu poprzez powiększenie otworów okiennych i drzwiowych oraz zmianę pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej na płyty faliste, blachodachówki.

Najczęściej występującym układem przestrzennym wsi na terenie gminy Łobżenica jest typ ulicówki, charakteryzujący się rozciągniętą zabudową występującą po jednej lub obu stronach drogi.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

3.3.3. Dziedzictwo kulturowe

Gmina Łobżenica położona jest w samym centrum regionu geograficznego zwanego Krajną. Do najstarszych osad na terenie gminy, oprócz samej Łobżenicy (prawa miejskie przyznane w 1314 roku), należą wsie Dębno (1328 r.) oraz Kunowo (1399 r.). Większość pozostałych wsi posiada nieco późniejszą metrykę.

Ze względu na wartości historyczne i zabytkowy charakter Decyzją Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 24 września 1990 r. do rejestru zabytków pod numerem A-707 został wpisany historyczny układ urbanistyczny miasta Łobżenicy. Jest to średniowieczny układ urbanistyczny, z dwoma rynkami o wiodącej funkcji rolniczej. Do najcenniejszych miejsc na terenie historycznego układu urbanistycznego miasta można zaliczyć teren Kościoła p.w. św. Trójcy z zachowanym po przebudowach budynkiem sakralnym oraz niewidocznym na powierzchni cmentarzem przykościelnym; Wzgórze św. Anny, na którym stał kościółek pod tym samym wezwaniem, rozebrany w XX wieku oraz obszar, gdzie aktualnie znajduje się budynek Gminnego Centrum Kultury, a gdzie pierwotnie swoją siedzibę mieli właściciele Łobżenicy. Pod względem historycznym najważniejszy jest sam pierwotny rynek Starego i Nowego Miasta (obecnie okolice Placu Wolności i Placu Zwycięstwa), wokół którego toczyło się całe życie średniowiecznej Łobżenicy.

Oprócz tego gmina Łobżenica posiada szereg zabytków nieruchomych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków i do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Tabela 16: Liczba zabytków nieruchomych w gminie Łobżenica z podziałem na miejscowości

Jednostka	Miejscowość	Liczba zabytków nieruchomych	Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków
M. Łobżenica		131	7
Chlebno	Chlebno	6	3

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Dębno	Dębno	2	1
	Dziunin	1	0
	Nowina	1	0
Dziegciarnia	Dziegciarnia	8	0
	Puszczka	0	0
Dźwierszno Małe	Dźwierszno Małe	5	0
Górka Klasztorna	Rataje	4	1
Dźwierszno Wielkie	Dźwierszno Wielkie	11	2
Fanianowo	Fanianowo	0	0
Ferdynandowo	Ferdynandowo	2	1
	Józefinowo	0	0
Izdebki	Izdebki	3	0
Kościerzyn Mały	Kościerzyn Mały	2	0
Kruszki	Kruszki	11	0
Kunowo	Kunowo	6	0
Liszkowo	Liszkowo	6	1
Luchowo	Luchowo	4	0
Piesno	Piesno	9	0
Rataje	Rataje	1	0
Szczerbin	Szczerbin	6	0

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Topola	Topola	3	0
Trzeboń	Trzeboń	4	1
Walentynowo	Walentynowo	0	0
Wiktorówko	Wiktorówko	13	0
Witrogoszcz	Witrogoszcz	10	0
	Łobżonka	3	0
Witrogoszcz Kolonia	Witrogoszcz Kolonia	0	0
	Biegodzin	0	0
	Młynowo	0	0
	Stebionek	1	0
Witrogoszcz Osada	Witrogoszcz Osada	0	0
RAZEM		253	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Łobżenica na lata 2016-2019

Oprócz licznych zabytków nieruchomości gmina Łobżenica posiada zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków:

- Górka Klasztorna: kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP i św. Michała Archaniola, gdzie wpisany do rejestru jest zespół wyposażenia w kościele przyklasztornym w Górcie Klasztornej, barokowy, obejmujący m.in. pięć ołtarzy wraz z obrazami i rzeźbami, ambonę, chrzcielnicę, komplet ławek, dwanaście tablic epitafijnych umieszczonych na murze zewnętrznym świątyni – wpisane do rejestru zabytków pod nr B 499 – 548 decyzją z dnia 29.11.1979 r.;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- Dębno: kościół filialny p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Dębnie, gdzie do rejestru wpisane jest wyposażenie kaplicy w skład której wchodzi: obraz – Opłakiwanie Chrystusa, chrzcielnica, kropielnica, konfesjonał, cztery rzeźby z fasady – wpisane do rejestru zabytków pod nr B 1049 – 1053 z dnia 26.01.1984 r.
- Dźwierzno Wielkie: kościół parafialny p.w. św. Mikołaja, gdzie do rejestru zabytków wpisany jest feretron z dwoma obrazami: Anioł Stróż i Nawiedzenie św. Elżbiety pod numerem 1451 B decyzją z dnia 28.12.1992 r.

W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* w celu ochrony i promocji krajobrazu kulturowego, cennego z uwagi na zachowane dziedzictwo kulturowe, a równocześnie atrakcyjnego pod względem walorów przyrodniczych, zaproponowano utworzenie na terenie gminy Łobżenica Parku Kulturowego – Górka Klasztorna.

Ważnym dla Łobżenicy zapisem w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* jest: „Stan zagospodarowania jednostek osadniczych wykazuje, że w wielu miastach ujętych w rejestrze zabytków, drogi ponadlokalne przebiegają przez obszary objęte ochroną. Szczególnie narażone na degradację przestrzeni staromiejskiej są: Łobżenica, Wieleń, Oborniki, Zbąszyn, Mosina i Miłosław”.

3.3.4. Turystyka

Walory turystyczne gminy Łobżenica wynikają przede wszystkim z położenia w układzie powiązań przyrodniczych. Liczne jeziora oraz położenie w dolinach rzek Łobżonki i Lubczy daje znaczne możliwości rozwoju turystyki wodnej. Natomiast zabytkowy układ urbanistyczny miasta Łobżenica oraz liczne złożenia parkowe i dworsko - parkowe oraz zachowane układy ruralistyczne z ciekawą zabudową stanowią o znacznym potencjale kulturowym gminy.

Na obszarze gminy funkcjonują kąpieliska niestrzeżone:

- W Trzeboniu – jezioro Trzebońskie Duże. Znajdują się tam dwie plaże piaszczyste. Jedna z nich jest zagospodarowana w pomost, parking, małą gastronomię, parking dla rowerów,
- W Trzeboniu – jezioro Trzebońskie Małe

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- W Gródku Krajeńskim – jezioro Stryjewo z plażą, pomostem, ośrodkiem wypoczynkowym,
- W Luchowie – jezioro Luchowskie z plażą piaszczystą przy ośrodku wypoczynkowym,
- W Walentynowie - jezioro Sławianowskie i jezioro Ostrowite z plażą ogólnodostępną,
- W Wiktorówku– jezioro Sławianowskie
- W Kunowie– jezioro Sławianowskie

Ponadto w Dźwiersznie Małym na terenie ośrodka wypoczynkowego Gródek Krajeński funkcjonuje przystań żeglarska. Rzeką Łobżonka ze względu na swoje połączenie z Notecią stanowi szlak kajakowy do jej ujścia o długości 32,5km.

Ponadto na obszarze gminy funkcjonują wyznaczone szlaki piesze:

- Łobżenica – Kujan: szlak nieoznakowany o długości 18 km od Łobżenicy, przez Górkę Klasztorną, Rudną, do miejscowości Kujan,
- Łobżenica – Kujan: szlak nieoznakowany o długości 13 km od Łobżenicy, przez Górkę Klasztorną, Piesno, Skic, Skicką Strugę do miejscowości Kujan; szlak jest nieoznakowany.

Jednocześnie położenie gminy Łobżenica przy międzynarodowej trasie rowerowej umożliwia rozwój tego rodzaju turystyki. Wyznaczone na terenie gminy szlaki rowerowe opisano w podrozdziale 3.3.6. *Sieć komunikacyjna*.

Na terenie gminy znajdują się cztery obiekty noclegowe, w tym dwa całoroczne zlokalizowane w miejscowościach Dźwierszno Małe, Dźwierszno Wielkie, Trzeboń i Luchowo. Łącznie oferuje miejsca noclegowe dla 61 osób (27 miejsc całorocznych). W 2014r. skorzystało z nich 175 turystów, w tym 15 zagranicznych. W porównaniu do 2011 roku liczba turystów zwiększyła się o 127 osób. W związku z rosnącym zainteresowaniem turystyką w regionie gminy Łobżenica należy doprowadzić istniejącą infrastrukturę turystyczną do wymagań stawianych przez osoby odwiedzające tereny wypoczynkowe. Konieczne jest zwłaszcza podniesienie standardu obiektów noclegowych oraz zapewnienie obiektów sportowo – rekreacyjnych w ich pobliżu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

3.3.5. Infrastruktura społeczna

Na infrastrukturę społeczną składają się te urządzenia, które stanowią materialną podstawę przekazu usług socjalnych i kulturalnych. Infrastruktura społeczna obejmuje usługi w zakresie prawa, bezpieczeństwa, oświaty i nauki, kultury, opieki społecznej i służby zdrowia itp. (np. szkoły, szpitale, sądy, więzienia, instytucje administracji państwowej).

Tabela 17: Wykaz obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Łobżenica

Lp.	Jednostka	Obiekty użyteczności publicznej	Odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym
1.	Łobżenica	4 place zabaw OSP 2 przychodnie zdrowia Przedszkole publiczne Publiczna szkoła podstawowa Gimnazjum Publiczne ZSP Bibliotek publiczna Izba muzealna Gminne Centrum Profilaktyki i Aktywności społecznej Urząd Miejski Gminy Łobżenica Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Komisariat Policji Hala sportowa GCK MGOPS Stadion sportowy Kompleks "ORLIK"	26,09%
2.	Kunowo	Plac zabaw światlica wiejska	0,00%
3.	Topola	boisko sportowe plac zabaw światlica wiejska	0,00%

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

4.	Dźwierszno Małe	światlica wiejska szkoła podstawowa OSP	33,33%
5.	Kruszki	światlica sportowe plac zabaw boisko piłkarskie	0,00%
6.	Fanianowo	plac zabaw boisko sportowe szkoła podstawowa	0,00%
7.	Witrogoszcz Wieś	światlica wiejska boisko sportowe	0,00%
8.	Wiktorówko	światlica wiejska boisko sportowe szkoła podstawowa OSP	25,00%
9.	Piesno	plac zabaw światlica wiejska boisko sportowe OSP	0,00%
10.	Dębno	światlica wiejska 2 boiska sportowe DPS Światlica socjoterapeutyczna 2 place zabaw	28,57%
11.	Szczerbin	światlica wiejska plac zabaw	0,00%
12.	Rataje	światlica wiejska Sanktuarium Maryjne Górka Klasztorna	0,00%
13.	Witrogoszcz Kolonja	światlica wiejska plac zabaw	0,00%
14.	Izdebki	światlica wiejska OSP plac zabaw	0,00%

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

15.	Ferdynandowo	świetlica wiejska boisko sportowe plac zabaw	0,00%
16.	Walentynowo	świetlica wiejska boisko sportowe szkoła podstawowa plac zabaw	25,00%
17.	Luchowo	świetlica wiejska boisko sportowe plac zabaw OSP	0,00%
18.	Dziegciarnia	plac zabaw boisko sportowe świetlica wiejska	0,00%
19.	Chlebno	świetlica wiejska DPS	0,00%
20.	Liszkowo	świetlica wiejska świetlica socjoterapeutyczna OSP plac zabaw boisko sportowe	20,00%
21.	Kościerzyn Mały	świetlica wiejska boisko sportowe OSP plac zabaw	0,00%
22.	Dźwierszno Wielkie	świetlica wiejska plac zabaw	0,00%
23.	Trzeboń	świetlica wiejska plac zabaw	0,00%
24.	Witrogoszcz Osada	plac zabaw boisko sportowe	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobżenica, 2016

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Na terenie gminy Łobżenica jedynie 12,77% obiektów użyteczności publicznej jest w złym stanie technicznym. Przez zły stan techniczny rozumie się konieczność przeprowadzenia takich działań remontowo – modernizacyjnych jak: ocieplenie ścian zewnętrznych, wymianę instalacji, odnowienie elewacji.

Dostęp do obiektów infrastruktury społecznej i sportowo – rekreacyjnej jest raczej dobry, w każdej jednostce znajduje się przynajmniej jeden obiekt użyteczności publicznej. Najwięcej obiektów publicznych znajduje się w mieście Łobżenica, jest tam też najwięcej obiektów w złym stanie technicznym. Jako że jest to jednostka o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym, mająca potencjał turystyczny należy dążyć do doprowadzenia stanu jej przestrzeni do jak najwyższej jakości. Podniesienie atrakcyjności miasta Łobżenica można osiągnąć poprzez remont obiektów publicznych i prywatnych, przebudowę przestrzeni publicznych czy wprowadzenie dodatkowych elementów zieleni.

3.3.6. Sieć komunikacyjna

Sieć drogowa

Długość całej sieci drogowej wynosi ok. 240 km, a wskaźnik zagęszczenia przekracza 120 km na 100km². Miasto jest peryferyjnie położone względem układu administracyjnego (odległość do siedziby powiatu w Pile wynosi 45km; do stolicy województwa 120km). Nie znajduje się ono również na żadnym ważnym szlaku komunikacyjnym.

Przez gminę przebiegają następujące drogi:

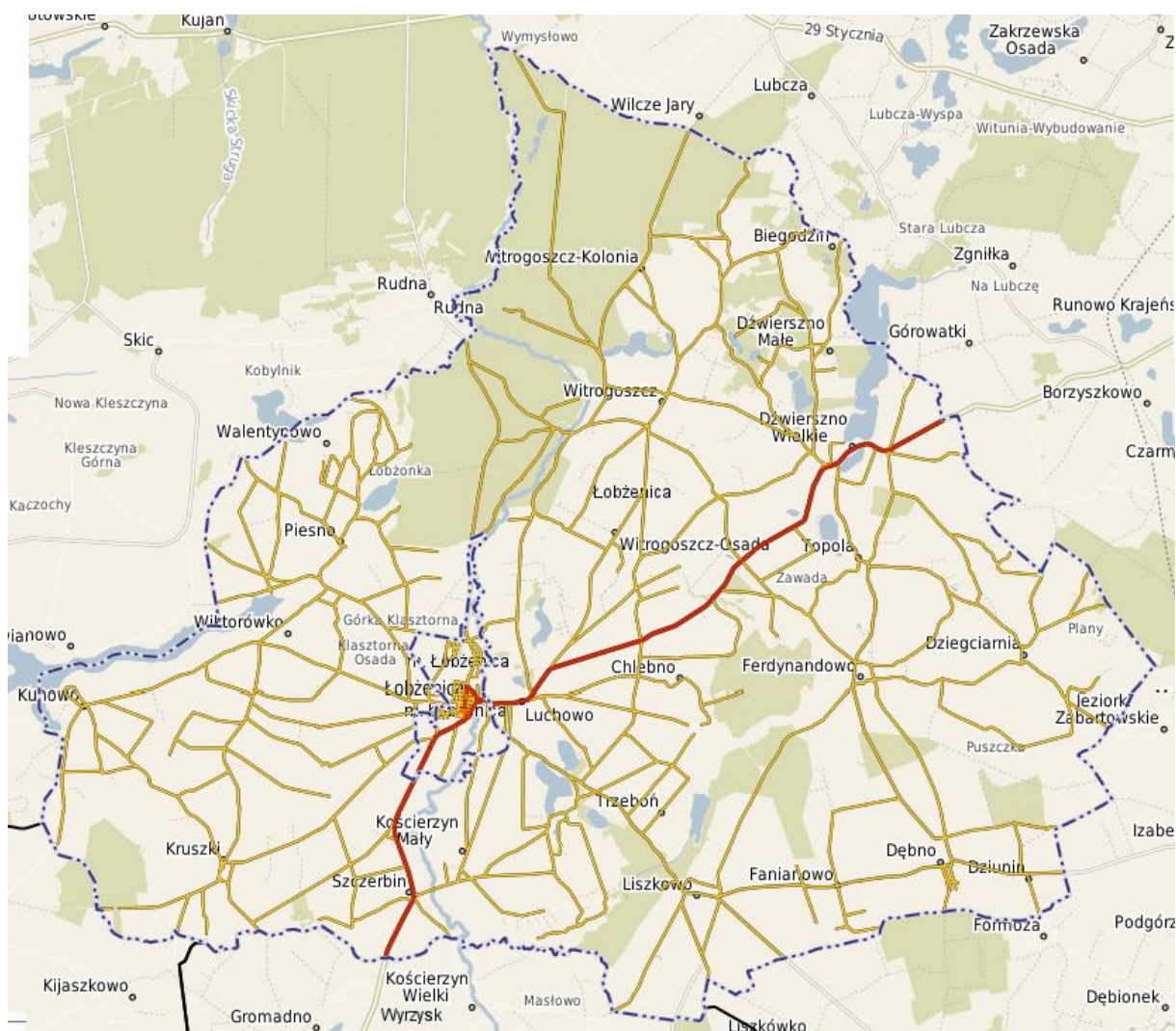
1) Droga wojewódzka: - nr 242 relacji Więcbork - Łobżenica - Falmierowo. Przez gminę Łobżenica przebiega odcinek długości ok. 16km. Na południu łączy się z drogą krajową nr 10 (relacji Szczecin - Bydgoszcz - Warszawa). Ten odcinek drogi nr 242 wyprowadza ruch w kierunku Wyrzyska, Piły, Poznania. Odcinek drogi w kierunku północno - wschodnim łączy się w Więcborku z drogą wojewódzką nr 241 (Rogoźno - Tuchola) i wyprowadza ruch w kierunku Sępólna Krajeńskiego, wplatając się tam w drogę krajową nr 25.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

2) Drogi powiatowe – przez gminę przebiega 16 dróg powiatowych, co oznacza że gmina ma najwięcej dróg powiatowych spośród wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu pilskiego (łączna długość ok. 90 km).

3) Drogi gminne – posiadają łączną długość ok. 134 km (*Studium...*, 2016). Jest ich w sumie 71. Poza tym na terenie miasta Łobżenica leży 41 ulic, znajdujących się w ciągu dróg gminnych.

Rysunek 3: Sieć dróg na terenie gminy Łobżenica

Źródło: <http://lobzenica.e-mapa.net>

Według zapisów *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa* na terenie gminy Łobżenica występują konflikty pomiędzy obowiązkiem ochrony

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

środowiska kulturowego a realizacją potrzeb transportowych. Z tego powodu w przyszłości zostaną zrealizowane: budowa obwodnicy Łobżenicy oraz przebudowa i modernizacja drogi wojewódzkiej nr 242.

Dzięki dużym nakładom finansowym stan dróg z roku na rok ulega poprawie. Nadal jednak część dróg wymaga przebudowy i modernizacji oraz, w przypadku dróg gruntowych, utwardzenia. W nawierzchni dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy (przede wszystkim w obszarze centrum miasta Łobżenica) znajdują się liczne spękania podłużne i poprzeczne. Chodniki wykonane zostały z kostki betonowej, na której można zauważyć wybrzuszenia, zapadnięcia i nierówności.

Aby poprawić bezpieczeństwo mieszkańców konieczne jest również wyposażenie jak największej liczby dróg w infrastrukturę okołodrogową: chodniki, barierki, oświetlenie. W celu zapewnienia komfortowej i bezpiecznej jazdy niezbędna jest przebudowa i modernizacja istniejącej sieci komunikacyjnej, zwłaszcza w mieście i jego ośrodkach uzupełniających: Łobżenicy, Ratajach, Luchowie, Dźwiersznie Wielkim i Dębnie oraz w mniejszych jednostkach wiejskich.

Sieć kolejowa

Przez Łobżenicę przebiega tor kolejki wąskotorowej, relacji Białośliwie - Łobżenica oraz Łobżenica - Witosław. Obecnie tor nie jest użytkowany i częściowo rozebrany. Powiat Pilecki wystąpił o przejęcie infrastruktury kolejki wąskotorowej z PKP. Planowane jest uruchomienie przejazdów kolejką w celach turystycznych na trasie Białośliwie – Wysoka - Łobżenica.

Najbliższa stacja kolei normalnotorowej znajdują się w oddalonym o 15 km Witosławiu. W odległości ok. 20 km znajdują się stacje w Złotowie oraz Osieku nad Notecią. Stacje te obsługują jednak jedynie ruch lokalny i regionalny. Faktyczny ruch pasażerski mieszkańców gminy Łobżenica odbywa się z dworców w Pile i Bydgoszczy. W mieście Łobżenica pozostał budynek dworca kolejowego pełniący obecnie funkcję mieszkalno – usługową.

Infrastruktura rowerowa

Na terenie gminy istnieją następujące ścieżki i trasy rowerowe:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- 1) Ścieżka rowerowa Łobżenica – Trzeboń, o nawierzchni utwardzonej,
- 2) Międzynarodowa trasa rowerowa Euro-Ronte R-1: trasa Liszkowo – Fanianowo – Dębno – Dziunin. Trasa przebiega na południowych obrzeżach gminy, śladem drogi powiatowej nr 29371 i 29367.
- 3) Regionalna trasa rowerowa R – 5: trasa Wągrowiec - Osiek nad Notecią - Łobżenica – Lipka. Trasa ta przebiega w skrajnym pasie drogi wojewódzkiej nr 242 i drogi powiatowej nr 29332. Jest to Szlak Pałuk i Krajny, który wiąże ze sobą kulturowo - przyrodnicze ośrodki obu podregionów i umożliwia powiązanie ze sobą rowerowych tras międzynarodowych.
- 4) Szlak czerwony PL – 7007c: trasa Piła- Zelgniewo- Śmiardowo Krajeńskie- Podróżna- Buntowo- Górka Klasztorna - Walentynowo- Kleszczyna- Złotów. Długość ścieżki to 59,4 km. Patronatem ścieżki jest PTTK.
- 5) Walentynowo – Górka Klasztorna. Druga trasa została opracowana przez Nadleśnictwo Złotów. Szlak ma długość 51 km i wiedzie od Złotów – Kujan - Rudna - Walentynowo - Górka Klasztorna – Piesno –Skic –Skicka Struga – Kujan – Złotów.

3.4. Analiza sfery technicznej

3.4.1. Sieć wodociągowa

Zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Łobżenica realizuje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łobżenicy.

Na system zaopatrzenia w wodę składają się:

- 1) Hydrofornia Łobżenica,
- 2) Hydrofornia Wiktorówko,
- 3) Hydrofornia Dźwierszno Wielkie,
- 4) Hydrofornia Dziegciarnia,
- 5) Hydrofornia Dębno,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

6) 5 stacji uzdatniania wody – Łobżenica, Dźwierszno Wielkie, Wiktorówko, Dziegciarnia, Dębno.

Prawie cała gmina jest zwodociągowana, poza zasięgiem sieci pozostają pojedyncze zabudowania, głównie zlokalizowane w znacznej odległości od skoncentrowanej zabudowy wiejskiej. Na terenie gminy funkcjonują 23 studnie o zróżnicowanej głębokości, w których eksploatowane są głównie wody czwartorzędowe, a w Łobżenicy, Górcie Klasztornej, Witrogoszczy, Dźwiersznie Wielkim również z ujęć trzeciorzędowych. Są to ujęcia gminne oraz indywidualne. Dla wszystkich ujęć wody obowiązuje strefa ochrony bezpośredniej zamykająca się w granicach terenu ochrony bezpośredniej.

Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągów w 2015 roku miała długość 182,2 km i obsługiwała 8944 osób (2904 osób w mieście). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 1523 sztuki (GUS, 2015).

3.4.2. Sieć kanalizacyjna

Miasto i gmina Łobżenica dysponuje siecią kanalizacji sanitarnej o długości ok. 51 km wraz z 746 przyłączami do budynków mieszkalnych (stan na 31 XII 2015, GUS). Obejmuje ona swoim zasięgiem część miasta Łobżenica oraz tereny wsi Liszkowo, Fanianowo, Chlebno, Dębno, Dziunin, Witrogoszcz Osada, Rataje, Szczerbin, Luchowo, Kościerzyn Mały i jest systematycznie rozbudowywana. W 2015 roku korzystało z niej 4729 mieszkańców gminy, z czego 2663 zamieszkiwało w mieście (GUS, 2015).

Na terenie gminy Łobżenica funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków w miejscowości Liszkowo oraz w miejscowości Witrogoszcz Osada. Do obu oczyszczalni odprowadzane są ścieki komunalne, a odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Lubcza należąca do zlewni Noteci. Oczyszczalnia ścieków w Liszkowie została oddana do eksploatacji w 2002r. i jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o docelowej wydajności 750m³/d, obsługującej 6000 mieszkańców gminy. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z miasta Łobżenica, Górci Klasztornej, Rataj, Liszkowa, Fanianowa, Chlebna, Dębna, Dziunina, Szczerbina, Luchowa. Oczyszczalnia ścieków w Witrogoszczy Osada oddana do eksploatacji w 1999r., jest również oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

o przepustowości 80m³/d. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki jedynie z miejscowość Witrogoszcz Osada.

Poza obszarami będącymi w zasięgu sieci kanalizacyjnej ścieki bytowe odprowadzane są do 17 indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków (stan na 31 XII 2015) oraz do 778 szczelnych zbiorników bezodpływowych (stan na 31 XII 2015), z których nieczystości wywożone są do oczyszczalni ścieków i punktu zlewnego w Łobżenicy.

3.4.3. Sieć gazowa

Na terenie miasta i gminy Łobżenica występuje sieć gazowa, której operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa. Długość czynnej sieci w 2015 roku wyniosła 23,12 km (sieć przesyłowa – 7,48 km). Do budynków mieszkalnych doprowadzonych było 517 przyłączy. Odbiorcami gazu na terenie gminy było 735 gospodarstw, z czego 725 tych gospodarstw było zlokalizowanych w mieście. Łącznie z sieci gazowej korzysta 2367 mieszkańców gminy (GUS, 2015). Na obszarach wiejskich sieć gazowa nadal nie jest rozwinięta w sposób wystarczający, ale w programie rozwoju gazyfikacji gminy zakłada się zgazyfikowanie wszystkich miejscowości.

W porównaniu do powiatu pilskiego mieszkańcy gminy Łobżenica mają gorszy dostęp do podstawowych sieci technicznych, zwłaszcza kanalizacji i gazu. Udział ludności korzystających z tego typu infrastruktury na terenach miejskich jest zbliżony w obu jednostkach terytorialnych, obszary wiejskie są jednak bardzo „niedoposażone” w sieć kanalizacyjną i gazową.

Tabela 18: Udział osób korzystających z podstawowych sieci technicznych

Udział osób	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz
Udział osób korzystającej z sieci w gminie Łobżenica w stosunku do ogółu ludności	92,1%	48,7%	24,4%
W tym w mieście	97,3%	89,2%	77,8%

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Udział osób korzystającej z sieci w powiecie pilskim w stosunku do ogółu ludności	95,9%	81,5%	56,1%
W tym w mieście	97,7%	93,6%	80,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

3.4.4. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Łobżenica nie funkcjonuje obecnie żadne składowisko odpadów. Zgodnie z porozumieniem międzygminnym zawartym z Gminą Złotów (Uchwała nr XXIII/161/12 Rady Miejskiej w Łobżenicy z dnia 26 października 2012r.) odpady komunalne z terenu Gminy Łobżenica są przyjmowane na składowisko odpadów komunalnych w Międzybłociu (gmina Złotów). W gminie Łobżenica funkcjonuje system selektywnego gromadzenia: papieru, szkła, tworzyw sztucznych, zużytych baterii, przeterminowanych leków, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów zielonych.

3.4.5. Sieć elektroenergetyczna

Na terenie gminy znajdują się:

- sieć dystrybucyjna, do której należą odcinki linii elektroenergetycznych średniego napięcia SN-15 kV,
- stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4kV
- linie niskiego napięcia 0,4kV.

Gmina Łobżenica zasilana jest z dwóch Głównych Punktów Zasilania: GPZ Wyrzysk oraz GPZ Runowo Krajeńskie.

Przez teren gminy nie przebiegają żadne przesyłowe linie elektroenergetyczne o napięciu 220kV lub 400kV.

3.4.6. Ciepłownictwo

Gmina Łobżenica nie posiada własnej sieci ciepłowniczej. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się poprzez kotłownie osiedlowe i przydomowe. Do źródeł ciepła stosowanych przez mieszkańców należą: węgiel kamienny, gaz ziemny lub olej opałowy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

3.4.7. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy infrastruktura budowlana różni się wiekiem, powierzchnią zabudowy, technologią wykonania, przeznaczeniem oraz wynikającą z podstawowych parametrów energochłonnością.

Na terenie gminy należy wyróżnić:

- budynki mieszkalne,
- obiekty użyteczności publicznej,
- obiekty pod działalność usługowo-handlową i wytwórczą,
- obiekty pod działalność rolniczą.

Charakter zabudowy mieszkaniowej jest niejednorodny. W ogólnej strukturze osadnictwa dominują następujące typy zabudowań:

- intensywna zabudowa jednorodzinna,
- zabudowa jednorodzinna rozproszona.

W mieście przeważająca część mieszkań znajduje się w zabudowie wielorodzinnej. Na terenach wiejskich występuje natomiast zabudowa o charakterze gospodarstw rolnych.

Liczba zasobów mieszkaniowych na terenie gminy w 2015 roku ukształtowała się na poziomie 2532 mieszkań. Ich łączną powierzchnia użytkowa wyniosła 215260 m² (GUS, 2015).

Do zasobów mieszkaniowych pod zarządem gminy należą 152 mieszkania, tym 30 mieszkań socjalnych (GUS, 2015).

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi 85,0 m², w przeliczeniu na jedną osobę wynosi ona 22,2 m². Dla porównania powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w powiecie pilskim wynosi 73,1 m², a w przeliczeniu na jedną osobę 24,1 m² (GUS, 2015).

Około 90% budynków w gminie pochodzi sprzed 1986 roku kiedy to w radykalny sposób obniżono dopuszczalne normy strat ciepła w nowobudowanych budynkach. Budownictwo sprzed 1945 roku stanowi prawie połowę wszystkich zasobów

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

mieszkaniowych. Strukturę wiekową budynków w gminie Łobżenica przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19: Struktura wiekowa mieszkań na terenie gminy Łobżenica

Jednostka terytorialna	Mieszkania zamieszkane wg okresu budowy budynków						
	ogółem	przed 1918	1918 - 1944	1945 - 1970	1971 - 1978	1979 - 1988	1989 - 2009
	Sztuk mieszkań						
Gmina Łobżenica	2513	739	346	492	334	370	232

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia Miasta i Gminy Łobżenica w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2012 – 2027

Niemalże wszystkie mieszkania na terenie gminy posiadają dostęp do sieci wodociągowej. Nieco gorzej wygląda dostęp do łazienek i centralnego ogrzewania, zwłaszcza na terenach wiejskich. W celu podwyższenia standardów życia mieszkańców gmina powinna prowadzić działania w kierunku doposażenia mieszkań (szczególnie komunalnych i socjalnych) w podstawowe urządzenia techniczno – sanitarne.

Tabela 20: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno - sanitarne

Udział % mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno - sanitarne	2013	2014	2015
W miastach			
Wodociąg	99,7	99,7	99,7
Łazienka	92,0	92,0	92,0
Centralne ogrzewanie	71,9	71,9	71,9

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Na wsi			
Wodociąg	93,6	93,6	93,6
Łazienka	85,6	85,6	85,6
Centralne ogrzewanie	67,7	67,8	67,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najbardziej niezadawalające standardy mieszkań i obiektów użyteczności publicznej występują wśród starej zabudowy wiejskiej oraz w centrum miasta Łobżenica, gdzie znajdują się najstarsze budynki. Pojawia się konieczność zmodernizowania tych obiektów, wymiany przestarzałych instalacji oraz przeprowadzenia generalnego remontu.

3.5. Analiza sfery środowiskowej

Zgodnie z regionalizacją fizyczno – geograficzną Polski Jerzego Kondrackiego, gmina Łobżenica znajduje się w mezoregionie fizyczno-geograficznym Pojezierze Krajeńskie, które jest częścią składową makroregionu – Pojezierze Południowo-Pomorskie.

3.5.1. Tereny chronione

Na terenie gminy Łobżenica ochronie prawnej podlegają:

- Obszar Natura 2000 „Dolina Łobżonki” - obszar ochrony siedlisk o całkowitej powierzchni 5894,4 ha. Obszar ten obejmuje dolinę Łobżonki od jej źródeł do Wyrzyska oraz jej lewy dopływ – Lubczę,
- 12 pomników przyrody - należą do nich pojedyncze okazy drzew lub ich grupy, najczęściej występują w obrębie parków oraz alei.
- Lasy ochronne podlegające ochronie prawnej zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o lasach z dnia 28 września 1991r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w poszczególnych jednostkach gminy przedstawia się następująco:

Tabela 21: Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w poszczególnych jednostkach

Lp.	Jednostka	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha]
1.	Łobżenica	Cała Łobżenica objęta jest obszarem chronionym NATURA 2000 - Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie oraz Obszarem Ochrony Konserwatorskiej
2.	Kunowo	0
3.	Topola	261,51
4.	Dźwierszno Małe	172,4
5.	Kruszki	0
6.	Fanianowo	0
7.	Witrogoszcz Wieś	830
8.	Wiktorówko	212
9.	Piesno	479
10.	Dębno	0
11.	Szczerbin	70,03
12.	Rataje	58,28
13.	Witrogoszcz Kolonia	1247,7
14.	Izdebki	82,74
15.	Ferdynandowo	87,29

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

16.	Walentynowo	78,875
17.	Luchowo	343,1
18.	Dziegciarnia	0
19.	Chlebno	224,3
20.	Liszkowo	487,9
21.	Kościerzyn Mały	703,7127
22.	Dźwierszno Wielkie	281,9
23.	Trzeboń	543,8215
24.	Witrogoszcz -Osada	0

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica, 2016

3.5.2. Gleby

Największą powierzchnię na terenie gminy Łobżenica zajmują gleby strefowe - brunatnoziemne, a wśród nich gleby brunatne i płowe oraz bielicoziemne – głównie rdzawe. Gleby brunatne występują w obrębie płaskich powierzchni wysoczyzny morenowej w centralnej i południowej części gminy. Gleby płowe obejmują swoim zasięgiem tereny wokół miasta Łobżenicy, rejon Kościerzyna Małego, Luchowa, Chlebna, Izdebek oraz powierzchnię między Łobżenicą a Wiktorówkiem. Gleby bielicoziemne (zaliczane do najsłabszych kompleksów przydatności rolniczej) występują w północnej części gminy Łobżenica.

Na terenie gminy brak jest I oraz III klasy bonitacyjnej gruntów rolnych. Najwyższy udział stanowią grunty klasy IVa – 40% powierzchni gminy. Znaczny udział mają także grunty klasy IIb – 22% oraz IVb – 19%. Żadna z pozostałych klas bonitacyjnych nie przekracza 10% powierzchni gminy. Grunty orne najczęściej występują w kompleksach: żytnim dobrym – 44%, żytnim bardzo dobrym – 26% oraz

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

żytnim słabym – 17% powierzchni gminy (*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobżenica*).

Wartość ogólnego wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 69,7 pkt, co znaczy, że gleby są bardzo dobrej jakości. Średnia wartość tego wskaźnika dla Polski wynosi 66,6 pkt.

3.5.3. Złoże naturalne

Gmina Łobżenica jest obszarem ubogim w zasoby naturalne. Występują tutaj surowce pospolite nie mające większego znaczenia gospodarczego. Są to dwa złoża kruszywa naturalnego w okolicach wsi Piesno oraz wsi Witrogoszcz oraz złoża ilaste ceramiki budowlanej w rejonie wsi Kruszki. Występuje również fragment wstępnie rozpoznanego złoża węgla brunatnego „Więcbork” o znacznym zasobie potencjalnym w kategorii E, znajdującego się na terenach gmin Więcbork, Łobżenica, Mrocza. Złoże obejmuje swoim obszarem ponad 2100 ha. Aktualnie jedynym zagospodarowanym złożem na terenie gminy Łobżenica jest „Witrogoszcz”, eksploatującym kruszywo naturalne - piaski.

3.5.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Łobżenica w całości położona jest w dorzeczu rzeki Warty, w obrębie zlewni Noteci. Rzekami przepływającymi przez obszar gminy są: Łobżonka, Lubcza, Kocunia i Lubawka.

Gmina cechuje się dużą jeziornością. Na jej obszarze znajduje się 27 zbiorników naturalnych, których łączna powierzchnia wynosi ponad 440 ha. Wskaźnik jeziorności kształtuje się na poziomie 2,6%. Większość jezior objęta jest dzierżawą i prowadzona jest na nich gospodarka rybacka.

Największymi sztucznymi zbiornikami na terenie gminy Łobżenica są spiętrzenia na rzece Łobżonce w Witrogoszczy (jezioro Młyński Staw) i w Łobżenicy (zbiornik przy młynie).

Na terenie gminy Łobżenica w latach 2010-2013 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził monitoring w czterech punktach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

pomiarowo - kontrolnych. Znajdowały się one w Liszkowie – rzeka Lubcza, Wiktorówko – rzeka Kocunia, oraz nad jeziorami Sławianowskim i Stryjewe.

Wyniki pomiarowe zaliczają Lubczę do I klasy elementów hydromorfologicznych oraz do II klasy elementów biologicznych i fizykochemicznych. Badania stanu ekologicznego wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Kocunia – Wiktorówko przeprowadzono w 2010 roku. Na ich podstawie w zakresie elementów biologicznych zaliczono ją do II klasy, zaś w zakresie elementów fizyczno-chemicznych dowiedziono, że przekracza wartości dla klasy II. Stan oraz potencjał ekologiczny obu rzek określono jako umiarkowany, obie również nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych.

Poza granicami gminy, w miejscowości Wyrzysk znajduje się punkt pomiarowo-kontrolny rzeki Łobżonka. Według badań z roku 2013, w zakresie elementów biologicznych określono jako klasę I, w zakresie elementów hydromorfologicznych jako klasę II, zaś w zakresie elementów fizykochemicznych jako stan poniżej dobrego. Stan i potencjał ekologiczny uznano za słaby. Podobnie jak w przypadku Lubczy i Kocuni, Łobżonka nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych.

W roku 2013 przeprowadzono badania stanu ekologicznego wód jeziora Stryjewe. Klasę elementów hydromorfologicznych określono jako I, fizykochemicznych jako stan poniżej dobrego, zaś biologicznych jako III (stan umiarkowany). Na podstawie badań wód jeziora Sławianowskiego z 2010 roku elementy biologiczne zaliczono do III klasy. Dla obu jezior stan oraz potencjał ekologiczny określono jako umiarkowany.

Wszystkie wody powierzchniowe występujące w granicach gminy Łobżenica dla których przeprowadzano badania zagrożone są eutrofizacją. Największy wpływ na stan wód mają zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.

W ramach badań monitoringowych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu jakości wód podziemnych badane są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Na obszarze gminy Łobżenica zlokalizowane są 2 JCWPd:

- Jednolita część wód podziemnych nr 28 – niezagrożona osiągnięciem złego stanu wód,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- Jednolita część wód podziemnych nr 36 – niezagrożona osiągnięciem złego stanu wód.

Według monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych przeprowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2014 roku, wody podziemne w granicach JCWPd36 charakteryzują się zróżnicowaną jakością w różnych punktach pomiarowych – od dobrej, przez zadowalającą do niezadawalającej. Na pogorszenia stanu jakości wód podziemnych ma przede wszystkim wpływ geogeniczne pochodzenie wskaźnika. Natomiast ostatnie badania jakości wód w granicach JCWPd28 przeprowadzono w 2012r. w ramach monitoringu diagnostycznego i określono ich klasę jako III, tzn. że jest to woda zadowalającej jakości.

3.5.5. Jakość powietrza

Gmina Łobżenica położona jest w zasięgu strefy wielkopolskiej dla celów oceny jakości powietrza. „Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2014” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2015 roku wykazała, że strefa wielkopolska wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, w zakresie zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, ozonu i pyłu PM_{2,5} została zakwalifikowana w klasie A. Natomiast w zakresie zawartości benzo(a)pirenu ze względu na przekroczenie poziomu docelowego oraz pyłu PM₁₀ ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla 24 godzin zakwalifikowano strefę w klasie C. Jednocześnie pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską w całości w zakresie zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu zakwalifikowano do strefy A. Kwalifikacja do klasy A oznacza, że w tym zakresie stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych.

3.5.6. Hałas

Klimat akustyczny środowiska gminy Łobżenica kształtowany jest przez hałas komunikacyjny drogowy, przy czym charakteryzuje się niewielkim zasięgiem oddziaływania, ograniczonym przede wszystkim do nieruchomości, w najbliższym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

sąsiedztwie. Hałas przemysłowy na terenie gminy Łobżenica ogranicza się do punktowej lokalizacji poszczególnych zakładów i warsztatów rzemieślniczych, a jego oddziaływanie nie powoduje większych uciążliwości dla terenów sąsiadujących.

Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego zalicza się m.in. natężenie ruchu pojazdów. W gminie Łobżenica największe natężenie ruchu pojazdów odnotowuje się na drodze wojewódzkiej Nr 242. Zgodnie z pomiarem ruchu wykonanym w 2010r. dla dróg wojewódzkich województwa wielkopolskiego na średni dobowy ruch na drodze wojewódzkiej nr 242 wynosi 716 pojazdów samochodowych ogółem na odcinku od granicy województwa do Łobżenicy oraz 2203 pojazdów samochodowych ogółem na odcinku od Łobżenicy do Wyrzyska. Średni dobowy ruch dla dróg wojewódzkich województwa wielkopolskiego wynosił w 2010r. 4007 pojazdów samochodowych ogółem, co oznacza, że ruch na drodze nr 242 w gminie Łobżenica jest znacznie poniżej średniej wojewódzkiej. Tym samym jego uciążliwość jest nieznaczna i może występować jedynie w zwartej zabudowie samego miasta Łobżenica położonej wzdłuż tego szlaku (*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobżenica*, 2016).

3.6. Podsumowanie diagnozy stanu

Po przeprowadzeniu diagnozy można stwierdzić, iż na terenie gminy Łobżenica występują stany kryzysowe. Problemy je powodujące zostały wymienione w tabeli.

Tabela 22: Problemy powodujące zjawiska kryzysowe w gminie Łobżenica

Sfera	Występujące problemy
Spółeczna	- spadek liczby mieszkańców gminy w skutek odpływu mieszkańców do innych jednostek administracyjnych (ujemne saldo migracji) - duży odpływ kobiet, który powoduje zmniejszanie się liczby urodzeń a przez to spadek przyrostu naturalnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

	- spadek liczby osób w wieku produkcyjnym – odpływ siły roboczej - wyludnianie się miasta - duży odsetek bezrobotnych kobiet i osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych - wyższy niż w powiecie udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców oraz osób bezrobotnych w wieku do 25 lat - mała liczba ofert pracy - niewystarczająca liczba miejsc oferowanych w przedszkolach
Gospodarcza	- mała liczba ofert pracy - mała liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 osób w porównaniu do powiatu - niski poziom przedsiębiorczości (mniejsza niż w powiecie liczba osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą)
Przestrzenno – funkcjonalna	- przestrzeń staromiejska Łobżenicy, Wielenia, Oborników, Zbąszynia, Mosiny i Miłosławia jest narażona na degradację z powodu przebiegających przez ich obszar dróg ponadlokalnych - wzrost ruchu turystycznego powoduje

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

	konieczność podniesienia standardu obiektów noclegowych oraz uzupełnienia/rozszerzenia bazy turystycznej - niska estetyka przestrzeni miasta Łobżenica (spora liczba obiektów użyteczności publicznej wymaga remontów, mała liczba terenów zielonych) - zły stan części dróg, zwłaszcza tych znajdujących się w centrum miasta
Techniczna	- prawie połowa zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku – są to budynki wymagające remontu i modernizacji, zwłaszcza doposażenia w instalacje techniczno – sanitarne - niewystarczająca sieć gazowa i kanalizacyjna - brak własnej sieci ciepłowniczej powodujące konieczność ogrzewania budynków kotłowniami osiedlowymi i przydomowymi - konieczność rozbudowy infrastruktury okołodrogowej w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców
Środowiskowa	- stan rzek Lubcza, Kocunia i Łobżonka jest umiarkowany i słaby oraz nie spełnia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

	wymagań dla obszarów chronionych - wszystkie wody na terenie gminy są zagrożone eutrofizacją przez zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego
--	---

Źródło: opracowanie własne

4. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i charakterystyka obszarów rewitalizacji

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych konieczne było wyszczególnienie mniejszych jednostek planistycznych, które posłużyły zbadaniu zróżnicowania wewnątrzgminnego. Zdecydowano się na podział gminy na 24 jednostki planistyczne: miasto Łobżenica oraz 23 wsie sołeckie.

Wybór sołectw, a nie poszczególnych miejscowości wchodzących w ich skład był podyktowany liczbą mieszkańców, która została wykorzystana do przeliczenia wartości na wskaźniki. Przykład: miejscowość A zamieszkują cztery osoby, miejscowość B 300 osób. W obu jednostkach udział osób bezrobotnych w liczbie ludności wynosi 50%, lecz w miejscowości A w rzeczywistości są to dwie osoby, a w miejscowości B – 150 osób. Z tego powodu uznano, że zebranie danych i ich przeliczenie w podziale na sołectwa będzie lepiej odzwierciedlało rzeczywiste zróżnicowanie przestrzenne.

Wśród jednostek wyróżniono także Łobżenicę, która swoim miejskim charakterem (zabudowa, pełnione funkcje) odróżnia się od pozostałych wiejskich miejscowości.

Tabela 23: Podstawowe parametry wyróżnionych jednostek analitycznych

Jednostka	Liczba ludności	Liczba gospodarstw	Powierzchnia
Miasto Łobżenica	3016	850	325

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Kunowo	180	41	627
Topola	155	35	1012
Ferdynandowo*	200	48	
Kruszki	288	59	1041
Fanianowo	132	28	204
Witrogoszcz Wieś	280	61	1959
Witrogoszcz Osada*	238	62	
Wiktorówko	470	87	1176
Dębno	787	194	1191
Szczerbin	296	64	485
Rataje	382	85	576
Witrogoszcz Kolonia	140	30	2032
Izdebki	193	37	422
Dźwierszno Małe	245	56	976
Walentynowo	204	34	456
Luchowo	680	141	1064
Dziegciarnia	168	39	974
Liszkowo	603	125	1288
Kościerzyn Mały	323	59	704

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Dźwierszno Wielkie	241	49	740
Trzeboń	210	50	766
Piesno	230	42	492
Chlebno	242	35	565
Suma=	9905	2311	19075

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica, www.lobzenica.pl

Rysunek 4: Podział gminy Łobżenica na jednostki analityczne

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wyznaczenia obszarów zdegradowanych dokonano na podstawie określenia wartości wskaźników dla wyznaczonych jednostek analitycznych znajdujących się w granicach administracyjnych gminy Łobżenica. Jako mierniki wybrano:

1. Do sfery społecznej: udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców (%), udział osób korzystających z pomocy społecznej (%), odsetek popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

2. Do sfery gospodarczej: udział podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

3. Do sfery przestrzenno – funkcjonalnej: odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym (%).

Powyższe wskaźniki zostaną określone dla wszystkich sołectw położonych na terenie gminy. Następnie przeanalizowane zostaną wartości wskaźników w poszczególnych sferach: w zależności od miernika, im jest on wyższy lub niższy od pozostałych wartości, tym bardziej nasilony problem występuje w danej miejscowości. Poziom wartości wskaźnika decydujący o oznaczeniu danej komórki jako zjawisko negatywne (kolor żółty) jest następujący:

1. Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców – powyżej 3,47%,
2. Udział osób korzystających z pomocy społecznej – powyżej 4,91%,
3. Odsetek popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – powyżej 10,0 przestępstw/1000 mieszkańców,
4. Udział podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – poniżej 15,54 podmiotów/1000 mieszkańców,
5. Odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym – powyżej 26,09%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wszystkie wskaźniki zostaną następnie zebrane w jednej tabeli. Sołectwo, w którym występuje najwięcej wskaźników przyjmujących wartości negatywne jest obszarem zdegradowanym.

Tabela 24: Wartości wskaźników wskazujące na występowanie zjawisk kryzysowych

Lp.	Jednostka	Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców	Udział osób korzystających z pomocy społecznej	Odsetek przestępstw na 1000 mieszkańców	Udział podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym	Suma negatywnych wskaźników
1.	Łobżenica	3,55%	4,91%	10,28	46,09	26,09%	4
2.	Kunowo	3,33%	2,78%	5,56	55,56	0,00%	0
3.	Topola	3,23%	3,87%	6,45	19,35	0,00%	0
4.	Dźwierszno Małe	4,08%	5,31%	12,24	40,82	33,33%	4
5.	Kruszki	3,47%	3,82%	6,94	72,92	0,00%	1
6.	Fanianowo	3,03%	3,03%	7,58	22,73	0,00%	0
7.	Witrogoszcz Wieś	3,21%	4,64%	7,14	57,14	0,00%	0
8.	Wiktorówko	3,19%	3,19%	8,51	29,79	25,00%	0

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

9.	Piesno	3,04%	2,61%	8,70	30,43	0,00%	0
10.	Dębno	3,30%	2,92%	8,89	20,33	28,57%	1
11.	Szczerbin	3,38%	3,72%	6,76	54,05	0,00%	0
12.	Rataje	3,14%	4,97%	7,85	62,83	0,00%	1
13.	Witrogoszcz Kolonia	2,86%	4,29%	7,14	50,00	0,00%	0
14.	Izdebki	3,11%	2,07%	5,18	15,54	0,00%	1
15.	Ferdynandowo	3,00%	0,00%	10,00	15,00	0,00%	2
16.	Walentynowo	3,43%	3,92%	9,80	14,71	25,00%	1
17.	Luchowo	3,24%	3,97%	8,82	54,41	0,00%	0
18.	Dziegciarnia	2,38%	4,17%	5,95	29,76	0,00%	0
19.	Chlebno	4,13%	5,37%	12,40	16,53	0,00%	3
20.	Liszkowo	3,32%	4,89%	8,29	24,88	20,00%	0

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

21.	Kościerzyn Mały	2,79%	3,41%	9,29	46,44	0,00%	0
22.	Dźwierszno Wielkie	3,32%	4,15%	8,30	45,64	0,00%	0
23.	Trzeboń	3,33%	4,29%	9,52	52,38	0,00%	0
24.	Witrogoszcz Osada	3,36%	3,36%	8,40	42,02	0,00%	0
GMINA		3,33%	4,05%	8,89	41,10	12,77%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łobżenica, 2016

Przeprowadzona delimitacja wykazała, że największe natężenie zjawisk kryzysowych występuje na terenach miasta Łobzenica oraz sołectw Dźwierszno Małe i Chlebno.

Miasto Łobzenica to ośrodek administracyjno – usługowy gminy Łobzenica, który jest siedzibą władz gminnych oraz zapleczem usługowym dla otaczających go terenów wiejskich. Łobzenica leży 12 km na północ od Wyrzyska, w Krajinie, na Pojezierzu Krajeńskim, nad rzeką Łobżonką. Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 242 Wyrzysk-Więcbork oraz odbudowywana linia kolei wąskotorowej Białośliwie-Witosław ze stacją kolejową. Miasto charakteryzuje się historyczną staromiejską zabudową, której układ urbanistyczny został wpisany do rejestru zabytków (nr A-707) oraz największą liczbą zabytków nieruchomych w gminie (131 zabytków, z czego 7 jest wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków). Ponadto, cały obszar miasta jest objęty obszarem chronionym Natura 2000 – Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie.

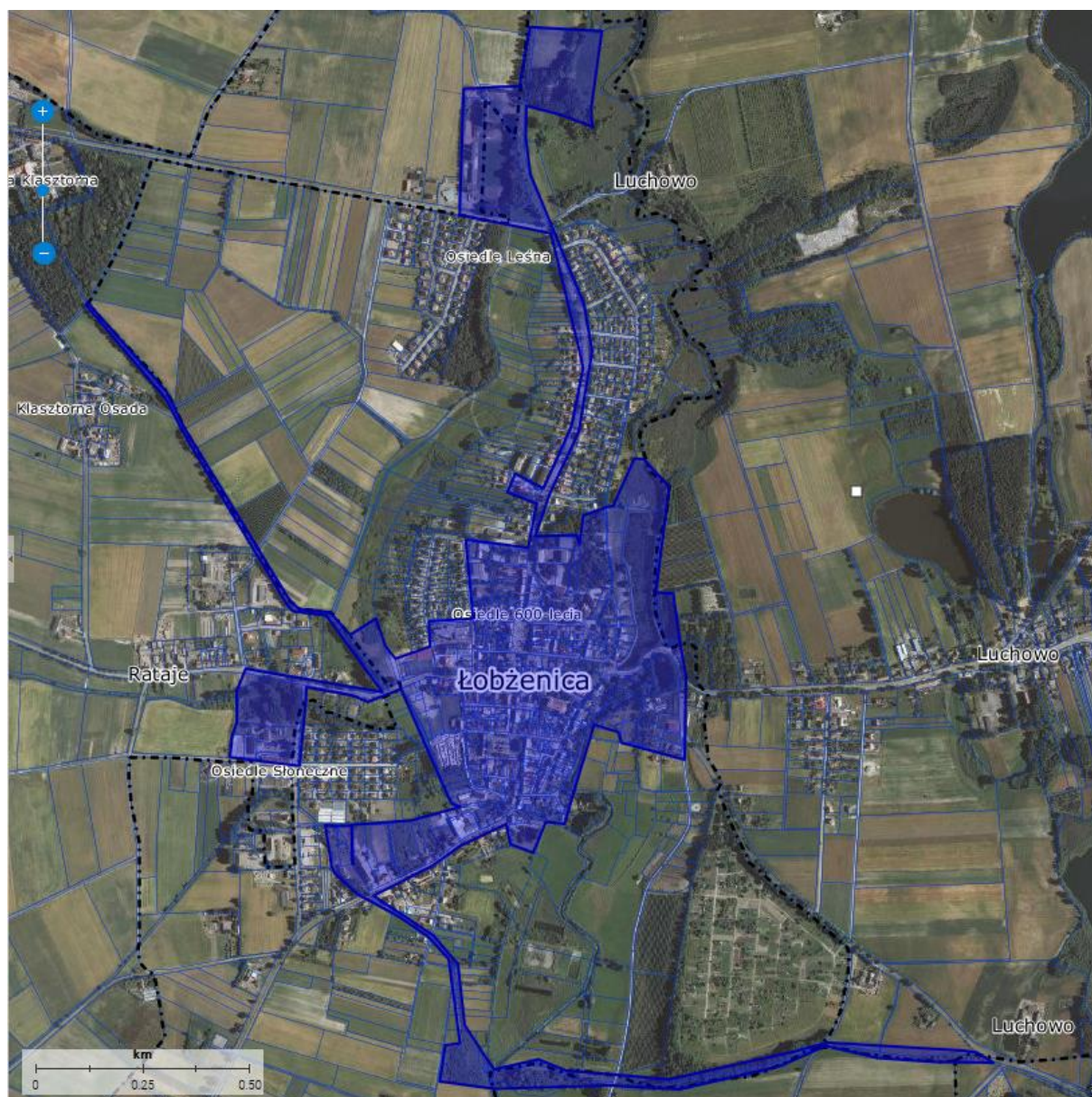
Mimo, iż Łobzenica skupia ok. 31% mieszkańców gminy miasto powoli się wyludnia. Spowodowane jest to bezrobociem (3,55%) oraz niewielką liczbą ofert pracy, które przekładają się na standard życia mieszkańców. Spora grupa osób korzysta ze wsparcia środowiskowej pomocy społecznej (4,91%), notuje się również dość wysoką liczbę popełnianych przestępstw (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – 10,28) w stosunku do innych obszarów gminy. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 139 podmiotów gospodarczych; choć liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Łobzenicy jest najwyższa w całej gminie, to w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jej wartość jest raczej przeciętna (46,09 podmiotów).

Na obszarze Łobzenicy notuje się również zjawiska kryzysowe występujące w sferze przestrzennej. Historyczna zabudowa staromiejska jest bardzo narażona na degradację spowodowaną intensywnym ruchem kołowym na drogach powiatowych. Większość zasobów mieszkaniowych, zlokalizowanych głównie w centrum miasta, pochodzi sprzed 1945 r., a przez to odznacza się dość niskim standardem i wymaga modernizacji oraz remontu. Również jakość dróg w ścisłym centrum miasta jest niezadowalająca (pojawiają się ubytki, wybrzuszenia, spękania).

Ze względu na występowanie największej liczby problemów przestrzenno – funkcjonalnych na terenie centrum miasta podjęto decyzję o wybraniu tego obszaru jako obszaru rewitalizacji. Jego granice zostały określone na poniższym rysunku.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Rysunek 5: Obszar rewitalizacji – centrum miasta.

Źródło: opracowanie własne Urzędu Miejskiego w Łobżenicy na podstawie strony gison.pl

Powierzchnia obszaru rewitalizacji miasta zajmuje niecałe 56 ha i zamieszkała jest przez 978 osób objętych GPR. Przeprowadzając proces rewitalizacji centrum można spodziewać się efektu synergii, który wpłynie na poprawę sytuacji społeczno – gospodarczej całego miasta i otaczającego go obszaru. Efekty przeprowadzonej rewitalizacji będą mierzone poprzez porównanie wartości wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji, a więc: udział osób bezrobotnych w liczbie ludności jednostki, udział osób korzystających z pomocy społecznej, odsetek przestępstw w przeliczeniu 1000 mieszkańców, udział podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym.

Drugim obszarem zdegradowanym wyznaczonym na podstawie delimitacji jest sołectwo Dźwierszno Małe. Jest to jednostka podstawowa położona w północnej części gminy nad Jeziorem Stryjewo o charakterze rolniczo – turystycznym. Najbardziej charakterystyczną miejscowością w sołectwie jest Gródek Krajeński, w której znajduje się ośrodek wypoczynkowy, a przez to skupia największą liczbę podmiotów gospodarczych w sołectwie (baza turystyczna).

W sołectwie Dźwierszno Małe występują problemy w sferze społecznej, takie jak: bezrobocie (4,08% mieszkańców to zarejestrowane osoby bezrobotne), duży udział osób korzystających z pomocy społecznej (5,31%), duża liczba przestępstw (12,24 przestępstw na 1000 mieszkańców). Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest przeciętna (40,82) w porównaniu do innych jednostek na terenie gminy.

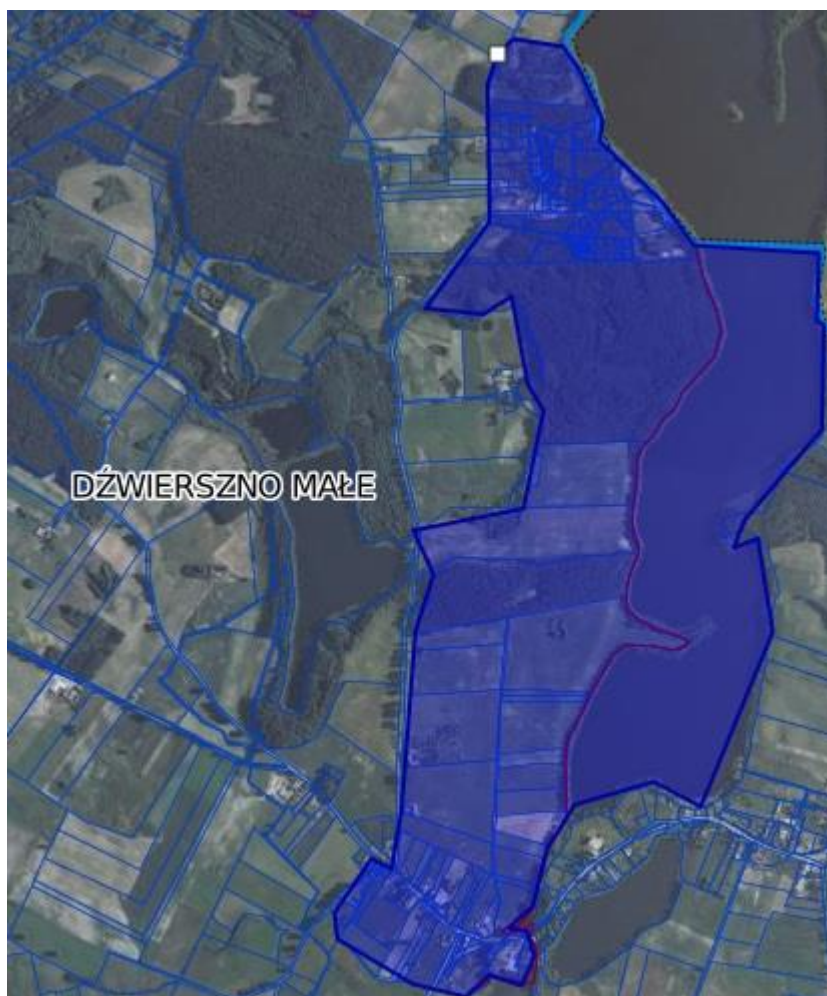
W celu poprawy sytuacji społeczno – gospodarczej planuje się wykorzystać istniejące walory i zasoby środowiska oraz rozwinąć funkcje turystyczne sołectwa. W tym celu konieczne jest podniesienie jakości i standardu istniejącej bazy turystycznej, a także uzupełnienie jej o nowe obiekty i stworzenie nowych, atrakcyjnych możliwości spędzania wolnego czasu. Największe możliwości rozwoju posiada Gródek Krajeński, który skupia funkcje usługowe i turystyczne, a także przyciąga turystów. Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię ok. 240 ha i jest zamieszkały przez 245 osób. Rozwinięcie istniejącej bazy turystyczno – usługowej pozwoli na zwiększenie atrakcyjności miejscowości oraz spowoduje powstanie nowych miejsc pracy, a przez to zmniejszy się poziom bezrobocia, a w dalszej perspektywie czasowej spadnie liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Rewitalizacja obszarów położonych w Gródku

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Krajeńskim przyczyni się do wzrostu liczby turystów, a przez to do tworzenia nowych miejsc pracy i wzrostu zatrudnialności. Zagospodarowanie niewykorzystywanych i zdegradowanych terenów pozwoli stworzyć atrakcyjne przestrzenie do integracji mieszkańców i rozszerzy możliwości spędzania wolnego czasu.

Efekty przeprowadzonej rewitalizacji będą mierzone, podobnie jak w przypadku Łobżenicy, poprzez porównanie wartości wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji, a więc: udział osób bezrobotnych w liczbie ludności jednostki, udział osób korzystających z pomocy społecznej, odsetek przestępstw w przeliczeniu 1000 mieszkańców, udział podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym.

Rysunek 5: Obszar rewitalizacji w Dźwiersznie Małym

Źródło: opracowanie własne na podstawie gison.pl

Kolejny obszar rewitalizacji znajduje się w sołectwie Chlebno, wsi o charakterze rolniczo - usługowym. Na terenie sołectwa funkcjonowały państwowe zakłady zbożowe. Wśród podstawowych problemów dotyczących sołectwo Chlebno zaliczyć trzeba wysokie bezrobocie (4,13%) i dużą liczbę osób korzystających ze wsparcia GOPS (5,37%), wysoki poziom przestępczości (12,40 przestępstw/1000 mieszkańców), małą liczbę przedsiębiorców (16,53 podmiotów gospodarczych/1000 osób).

Główną zaletą sołectwa jest występowanie jednych z najbardziej okazałych terenów zieleni urządzonej w całej gminie, które towarzyszą zabudowaniom pałacowym z XIX wieku. W pałacu znajduje się obecnie Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet, liczący 80 miejsc i zatrudniający około 60 osób.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

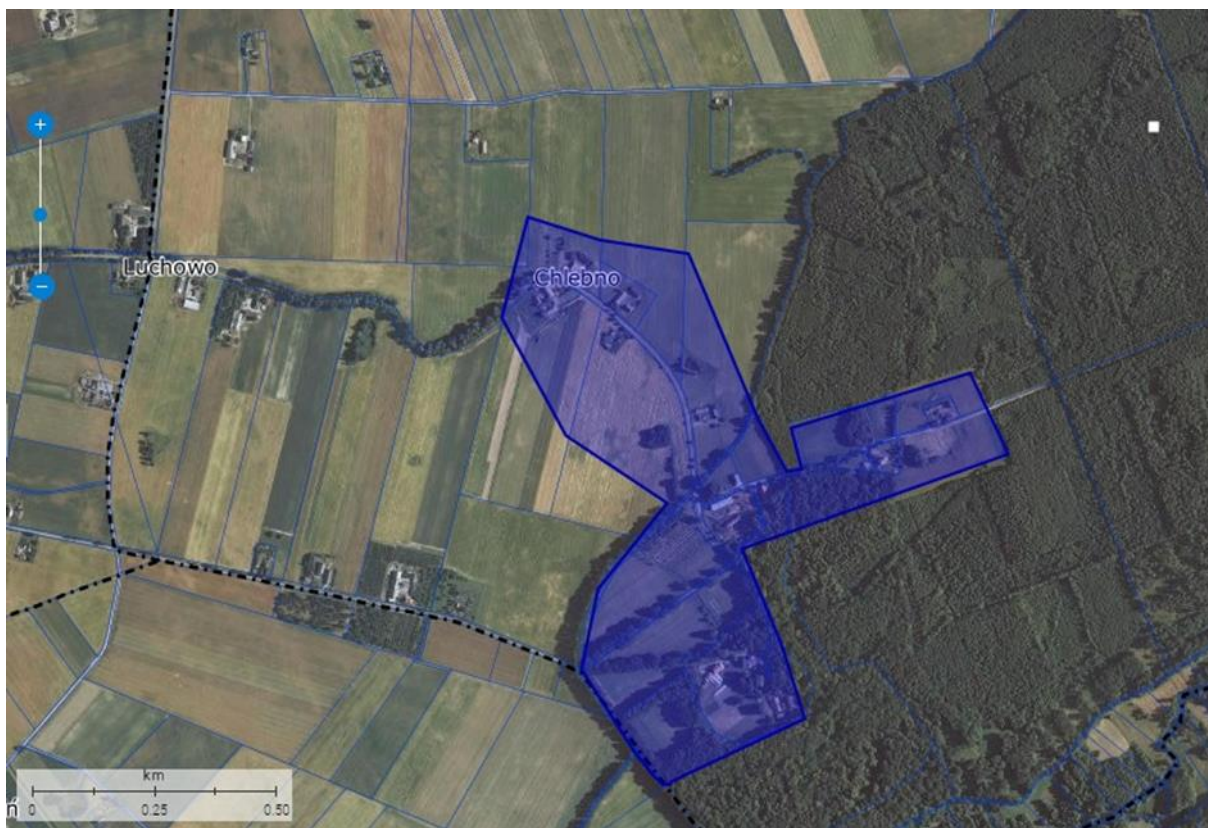
Na terenie sołectwa działa Koło Łowieckie nr 14 „Dzik” w Łobżenicy prowadzące działania na rzecz ochrony rodzimego ekologicznego dziedzictwa w obrębie obwodów leśnych nr 29 i 30. W 2012 r. KŁ „Dzik” zainicjowało realizację projektu polegającego na utworzeniu Centrum Integracyjno – Edukacyjnego w miejscowości Chlebno. W wyniku realizacji projektu powstał teren rekreacyjno – edukacyjny służący całemu społeczeństwu gminy, z miejscami pamięci historycznej oraz ścieżką edukacyjną, wybudowano także stanicę myśliwską pełniącą funkcje edukacyjno – integracyjne.

Jako obszar rewitalizacji wybrano tereny zabudowy mieszkaniowej, stancy myśliwskiej i Domu Opieki Społecznej. Prowadzone działania rewitalizacyjne będą miały na celu rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców poprzez m.in.: organizację szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, organizację stażów, promocję przedsiębiorczości. Oprócz zadań szkoleniowych i doradczych planuje się remont stancy myśliwskiej, w której będzie można przeprowadzać powyższe działania „miękkie”. W ramach pomocy podopiecznym DPS Chlebno planuje się organizację zajęć terapeutycznych oraz ich aktywizację społeczną poprzez działania integracyjne z mieszkańcami wsi, rozwój talentów, organizację imprez.

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 62,59 ha, zamieszkuje go 121 osób.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Rysunek 6: Obszar rewitalizacji w Chlebnie

Źródło: opracowanie własne na podstawie gison.pl

Wyznaczone obszary rewitalizacji wpisują się w wymagania Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 odnośnie procentowego udziału liczby ludności i powierzchni tych obszarów w stosunku do liczby ludności i powierzchni gminy.

Wyznaczone obszary rewitalizacji skupiają w sumie 1344 osoby, tj. 13,85% ludności gminy oraz zajmują powierzchnię 358,59 ha stanowiącą 1,88% powierzchni gminy.

Tabela 25: Udział ludności i powierzchni obszarów rewitalizacji w ogólnej liczbie ludności i powierzchni gminy

Obszar rewitalizacji (fragment miejscowości)	Liczba ludności	Udział liczby ludności w stosunku do ogólnej liczby ludności gminy	Powierzchnia	Udział powierzchni w stosunku do ogólnej powierzchni gminy
--	-----------------	--	--------------	--

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Łobżenica	978 osób	10,08%	56 ha	0,29%
Dźwierszno Małe	245 osób	2,52%	240 ha	1,26%
Chlebno	121 osób	1,25%	62,59 ha	0,33%
Razem	1344 osób	13,85%	358,59 ha	1,88%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

Po przeprowadzeniu diagnozy stanu gminy oraz charakterystyki obszarów rewitalizacji można określić **potrzeby rewitalizacji**:

- 1) Zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców,
- 2) Zatrzymanie postępującego ubytku ludności,
- 3) Regeneracja substancji architektonicznej,
- 4) Wyposażenie budynków w infrastrukturę techniczną oraz ich remont i modernizacja,
- 5) Poprawa stanu technicznego dróg oraz wzbogacenie ich o infrastrukturę okołodrogową i ścieżki rowerowe,
- 6) Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej,
- 7) Przyciągnięcie nowych inwestorów i przedsiębiorców,
- 8) Rozwinięcie i poprawa stanu istniejącej infrastruktury społecznej.

5. Wizja i cele programu rewitalizacji gminy Łobżenica

Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców wyznaczonych obszarów poprzez ich aktywizację zawodową oraz stworzenie odpowiednich warunków przestrzenno – funkcjonalnych i gospodarczych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

W wyniku przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych podniosła się jakość życia mieszkańców. Efekt ten uzyskano dzięki zwiększeniu liczby podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji i całej gminy oraz podniesieniu kwalifikacji zawodowych mieszkańców dzięki czemu duża liczba osób bezrobotnych mogła podjąć pracę. W ten sposób zwiększono środki finansowe gospodarstw domowych, przez co mniejsza liczba rodzin jest zmuszona korzystać ze wsparcia MGOPS.

Przeprowadzono również pozytywne zmiany w przestrzeni publicznej miasta Łobżenica poprzez przeprowadzenie działań remontowo – modernizacyjnych oraz przebudowę przestrzeni publicznych, aby bardziej odpowiadały potrzebom mieszkańców i zwiększyły estetykę gminy.

Rozwinięcie bazy turystycznej w Gródku Krajeńskim przyczyniło się do znaczącego podniesienia atrakcyjności sołectwa Dźwierszno Małe oraz zwiększenia liczby turystów go odwiedzających. Zwiększenie popytu na usługi turystyczne przyczyniło się do powstania nowych podmiotów gospodarczych specjalizujących się w tej dziedzinie. Rozbudowane i odnowione obiekty turystyczne służą nie tylko przyjeżdżającym, ale przede wszystkim mieszkańcom.

Działania ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizację zawodową mieszkańców Chlebna spowodowały spadek liczby osób bezrobotnych nie tylko na terenie sołectwa, ale również na obszarze całej gminy. Dzięki temu zwiększyły się dochody gospodarstw domowych, spadła liczba osób korzystających z pomocy społecznej, a jakość życia mieszkańców uległa poprawie.

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych jest eliminacja pojawiających się zjawisk kryzysowych, przede wszystkim ze sfery społecznej i technicznej. Rewitalizacja stanie się impulsem, który pobudzi rozwój gospodarczy gminy.

Do **strategicznych celów i kierunków działań** programu rewitalizacji należą:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Tabela 26: Cele strategiczne i kierunki działań programu rewitalizacji

Cel strategiczny	Kierunki działań
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców	Zmniejszenie bezrobocia i wzrost liczby osób zatrudnionych
	Zwiększenie liczby przedsiębiorców i ofert pracy
	Poprawa standardów mieszkaniowych i jakości życia mieszkańców oraz ich bezpieczeństwa
Rozwój funkcji turystycznych	Rozbudowa i modernizacja istniejących obiektów turystycznych
	Prowadzenie działań promocyjnych (wydawanie ulotek, ogłoszeń, itp.)
Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy	Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej
	Lepsze zagospodarowanie przestrzeni publicznych i estetyzacja gminy

Źródło: opracowanie własne

6. Lista planowanych projektów

Aby osiągnąć wyznaczone cele, a tym samym urzeczywistnić opisaną powyżej wizję zaproponowano projekty kluczowe oraz projekty uzupełniające.

Karta Projektu nr 1		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	<i>Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy</i>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

2.	Miejsce realizacji	Gminne Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat”, Łobżenica, ul. Złotowska 16A	
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica, Powiatowy Urząd Pracy w Pile	
4.	Zakres projektu	Jednym z głównych problemów występujących na obszarach rewitalizacji jest bezrobocie mieszkańców. Wiele osób wykazuje chęć podjęcia zatrudnienia jednak nie wiedzą w jaki sposób pozyskać odpowiednie informacje, a często zdarza się, że PUP nie posiada interesujących ich ofert. Problemem stanowi również brak odpowiednich kwalifikacji. Dlatego też Gmina we współpracy z PUP w Pile będzie: - organizowała szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i umożliwiające przekwalifikowanie - pomagała w organizacji stażów - zapewniała pomoc osobom niepełnosprawnym w znalezieniu zatrudnienia - pozyskiwała oferty pracy - udzielała pracodawcom informacji o kandydatach do pracy - inicjowała i organizowała kontakty bezrobotnych z pracodawcami - organizowała targi pracy - organizowała prace interwencyjne i społeczne - promowała przedsiębiorczość wśród mieszkańców - organizowała poradnictwo w zakresie własnej działalności gospodarczej Działania te będą skierowane do osób zamieszkujących obszary rewitalizacji, nie wyklucza się jednak możliwości uczestnictwa innych mieszkańców tych miejscowości. Projekt będzie realizowany w Gminnym Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat” w Łobżenicy. Aby zapewnić możliwość uczestnictwa osobom z Chlebna i Dźwierszna Małego, które nie posiadają możliwości dojazdu zorganizowany zostanie dowóz tych osób na miejsce prowadzonych działań. Przeprowadzenie tego przedsięwzięcia będzie służyło realizacji celu nr 1: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców. Ocena realizacji celu będzie opierała się o analizę stopnia zrealizowania wskaźników produktu oraz rezultatu i oddziaływania (czy osiągnięto założoną liczbę wymienionych poniżej elementów).	
5.	Wskaźniki	Produktu	- liczba zorganizowanych szkoleń i kursów – 5 szt. - liczba pozyskanych pracodawców i

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

			ofert pracy – 10 szt. - liczba osób skierowanych na staże – 15 osób
		Rezultatu	- spadek liczby osób bezrobotnych – o 10%
		Oddziaływania	- spadek liczby osób bezrobotnych – o 10% - spadek liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – o 2%
6.	Szacowana wartość projektu	80 000 zł	
7.	Finansowanie	- Gmina Łobżenica - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020(ze środków EFS)	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	-	
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji	-	

Karta Projektu nr 2		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	<i>Termomodernizacja budynku Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat”</i>
2.	Miejsce Realizacji	Łobżenica, ul. Złotowska 16A
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica
4.	Zakres projektu	Jest to przedsięwzięcie powiązane z projektem nr 1. Aby zapewnić uczestnikom działań aktywizacji zawodowej możliwie komfortowych warunków pracy i nauki zdecydowano się na przeprowadzenie termomodernizacji budynku Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat”, która polega na: - ociepleniu ścian zewnętrznych i stropów - wymianie okien - wymianie systemów grzewczych W wyniku realizacji tego przedsięwzięcia nastąpi poprawa efektywności użytkowej budynku oraz poprawa jego estetyki poprzez odnowienie elewacji. Przeprowadzenie projektu zapewni realizację celu 1: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		celu 3: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy. Rezultaty tego działania zostaną zmierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych.	
5.	Wskaźniki	Produktu	- powierzchnia ocieplonych ścian - liczba wymienionych okien - liczba wymienionych systemów grzewczych
		Rezultatu	- zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię - zmniejszenie kosztów zakupu ciepła
		Oddziaływania	- zmniejszenie wydatków na energię ciepłą, które umożliwi skierowanie oszczędzonych środków na inne potrzeby - wzrost komfortu użytkowania budynku (przeprowadzenie badań i sondaży wśród użytkowników obiektu)
6.	Szacowana wartość projektu	672 500 zł	
7.	Finansowanie	- Gmina Łobżenica - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020(ze środków EFRR)	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	-	
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji	-	

Karta Projektu nr 3		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	<i>Termomodernizacja budynków Przedszkola w Łobżenicy i Szkoły Podstawowej w Dźwiersznie Małym</i>
2.	Miejsce Realizacji	Przedszkole Publiczne w Łobżenicy, ul. Stefana Batorego 5; Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Dźwiersznie Małym, Dźwierszno Małe 8
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica
4.	Zakres projektu	W celu poprawienia warunków nauki dzieci zaplanowano działania termomodernizacyjne polegające na:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		- ociepleniu ścian zewnętrznych i stropów - wymianie okien - wymianie systemów grzewczych Podobnie jak w projekcie nr 2 w wyniku realizacji tego przedsięwzięcia nastąpi poprawa efektywności użytkowej budynków, poprawa ich estetyki poprzez odnowienie elewacji oraz ograniczenie wydatków na utrzymanie obiektów. Projekt realizuje założenia celu 1: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz celu 3: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy. Rezultaty tego działania zostaną zmierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych.	
5.	Wskaźniki	Produktu	- powierzchnia ocieplonych ścian - liczba wymienionych okien - liczba wymienionych systemów grzewczych
		Rezultatu	- zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię - zmniejszenie kosztów zakupu ciepła
		Oddziaływania	- zmniejszenie wydatków na energię cieplną - wzrost komfortu użytkowania budynków - poprawa estetyki budynków przez odnowę elewacji
6.	Szacowana wartość projektu	1 797 500 zł	
7.	Finansowanie	- Gmina Łobżenica - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020(ze środków EFRR)	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu		
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji		

Karta Projektu nr 4

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

1.	Tytuł przedsięwzięcia	Rewitalizacja ośrodka wypoczynkowego w Gródku Krajeńskim	
2.	Miejsce Realizacji	Gródek Krajeński	
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica	
4.	Zakres projektu	Ośrodek wypoczynkowy w Gródku Krajeńskim stanowi największy potencjał turystyczny na terenie gminy. Niestety jego zagospodarowanie jest niewystarczające, zarówno pod względem oferowanej bazy noclegowej i gastronomicznej jak i rekreacyjno – kulturalnej. Dlatego w ramach projektu nr 4 zaplanowano: - remont budynku noclegowo – gastronomicznego oraz budynków higieniczno - sanitarnych - budowę altan biesiadnych i altan szkoleniowych dla harcerzy - wyznaczenie miejsca pod namioty harcerskie - budowę siłowni zewnętrznej i boiska do siatkówki plażowej - budowę zadaszanej sceny wraz z trybunami -modernizację istniejącej nawierzchni dróg wraz z instalacją oświetlenia oraz elementami małej architektury - wyznaczanie nowych szlaków wraz z oznakowaniem Przeprowadzone działania zwiększą ruch turystyczny na tym obszarze, stając się impulsem do rozwoju szerszej oferty usługowej, a tym samym przyczynią się do zmniejszenia bezrobocia wśród okolicznych mieszkańców. Dodatkowo zwiększy się oferta rekreacyjno – wypoczynkowa dla mieszkańców. Projekt realizuje przede wszystkim założenia celu 2: Rozwój funkcji turystycznych oraz celu 1: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców i celu 3: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy. Rezultaty tego działania zostaną zmierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych.	
5.	Wskaźniki	Produktu	- liczba wyremontowanych obiektów - liczba nowo powstałych obiektów sportowo – rekreacyjnych i kulturalnych - powierzchnia zrewitalizowanego obszaru
		Rezultatu	- zwiększenie liczby osób korzystających z obiektów na obszarze zrewitalizowanym – o 10% - wzrost powierzchni terenów przeznaczonych pod turystykę i rekreację

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		Oddziaływania	- wzrost liczby turystów – o 10% - zwiększenie liczby miejsc pracy – o 5% - stworzenie atrakcyjnego miejsca integracji mieszkańców
6.	Szacowana wartość projektu	9 000 000 zł	
7.	Finansowanie	- Gmina Nakło w porozumieniu z Gminą Łobżenica - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020(ze środków EFRR/EFS) - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	-	
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji	-	

Karta Projektu nr 5		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	<i>Kompleksowe odtworzenie alejki Seydy</i>
2.	Miejsce Realizacji	Aleja Seydy prowadząca z Łobżenicy do Górki Klasztornej
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica
4.	Zakres projektu	Aleja Seydy to ścieżka pod lipami i kasztanowcami prowadząca do Górki Klasztornej, wiązana z rodziną Seydów. Jest to jeden z najatrakcyjniejszych szlaków spacerowych znajdujących się w mieście. Na dzień dzisiejszy aleję tworzy nieutwardzona ścieżka oraz szereg drzew po obu stronach drogi. W ramach projektu zaplanowano: - utwardzenie nawierzchni alei - wprowadzenie ławek i koszy na śmieci oraz tablic informacyjnych dotyczących historii miasta i gminy oraz samej alei. Odtworzona aleja będzie służyć jako miejsce wypoczynku dla mieszkańców oraz atrakcyjny ciąg pieszy dla pielgrzymów zmierzających z miasta do Sanktuarium Maryjnego w Górze Klasztornej. Przeprowadzenie przedsięwzięcia realizuje założenia celu 3: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		Rezultaty tego działania zostaną zmierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych.	
5.	Wskaźniki	Produktu	- długość utwardzonej nawierzchni alei - liczba wprowadzonych elementów (ławek, tablic)
		Rezultatu	- zwiększenie liczby osób poruszających się po alei - zwiększenie estetyki przestrzeni gminy (badania ankietowe i sondaże)
		Oddziaływania	- stworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej - poprawa warunków życia mieszkańców - zwiększenie zainteresowania ochroną zabytkowych drzew i historią gminy
6.	Szacowana wartość projektu	150 000 zł	
7.	Finansowanie	- Gmina Łobżenica - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020(ze środków EFRR)	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	-	
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji	-	

Karta Projektu nr 6		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	<i>Przebudowa Placu Wolności i Placu Zwycięstwa w Łobżenicy</i>
2.	Miejsce Realizacji	Miasto Łobżenica, Plac Wolności i Plac Zwycięstwa
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica
4.	Zakres projektu	Na dzień dzisiejszy zagospodarowanie obu placów składa się z fragmentu trawnika, kilku drzew, krzewów i rabat kwiatowych oraz w większości z parkingu dla samochodów osobowych i dostawczych. Potencjał tych miejsc nie jest w pełni wykorzystany; powinny one stanowić miejsce integracji mieszkańców oraz pełnić rolę reprezentacyjną. Dlatego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		proponuje się przebudowę tych placów poprzez: - wprowadzenie zieleni niskiej i średnio wysokiej - doposażenie terenów w ławki, kosze i oświetlenie - wyznaczenie miejsca pod małą gastronomię (np. kawiarnię) Podjęcie tego przedsięwzięcia pozwoli na realizację założeń celu 3: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy. Rezultaty tego działania zostaną zmierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych.	
5.	Wskaźniki	Produktu	- powierzchnia przebudowanych placów - liczba nowo wprowadzonych gatunków roślin - liczba wprowadzonych elementów małej infrastruktury (ławki, kosze, lampy)
		Rezultatu	- wzrost liczby osób przebywających na obu placach - wzrost estetyki miasta
		Oddziaływania	- wzrost liczby mieszkańców i turystów przebywających na terenie obu placów – wzrost integracji mieszkańców - zwiększenie powierzchni atrakcyjnie zagospodarowanych przestrzeni publicznych - poprawa estetyki przestrzeni miasta - wzrost poziomu warunków życia mieszkańców
6.	Szacowana wartość projektu	4 000 000 zł	
7.	Finansowanie	- Urząd Miejski - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020(ze środków EFRR)	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	-	
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji	-	

Karta Projektu nr 7

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

1.	Tytuł przedsięwzięcia	<i>Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców</i>	
2.	Miejsce Realizacji	DPS Chlebno i Stanica Myśliwska w Chlebnie	
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Łobżenica	
4.	Zakres projektu	Na rozwój gminy duże znaczenie obok sfery społecznej mają aspekty gospodarcze, takie jak przedsiębiorczość i aktywność zawodowa mieszkańców. W gminie Łobżenica występuje mała liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz niższy niż w powiecie udział osób prowadzących własną działalność gospodarczą. Podjęcie działań w sferze gospodarczej pozwoli również na zmniejszenie poziomu bezrobocia wśród mieszkańców. Projekt postanowiono połączyć z działaniami aktywizującymi i integrującymi podopiecznych DPS w Chlebnie z pozostałymi mieszkańcami i uczestnikami. Wyznaczone w projekcie czynności będą prowadzone w stancy myśliwskiej oraz w wynajętych w DPS pomieszczeniach. W ramach projektu zaplanowano: - organizację szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i umożliwiające przekwalifikowanie - organizację stażów - pomoc osobom niepełnosprawnym w znalezieniu zatrudnienia - organizację targów pracy - promocję przedsiębiorczości wśród mieszkańców - organizację poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej - remont stancy myśliwskiej - tworzenie zajęć terapeutycznych dla podopiecznych DPS Chlebno - aktywizację społeczną mieszkańców DPS Chlebno Wykonywane działania będą realizowały założenia celu 1: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców. Rezultaty tego działania zostaną zmierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych oraz analizę stopnia zrealizowania wskaźników produktu oraz rezultatu i oddziaływania (czy osiągnięto założoną liczbę wymienionych poniżej elementów).	
5.	Wskaźniki	Produktu	- liczba zorganizowanych szkoleń i kursów – 3 szt. - liczba pozyskanych pracodawców i ofert pracy – 3 pracodawców, 10 ofert pracy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

			- liczba osób skierowanych na staże – 10 osób - liczba zorganizowanych zajęć terapeutycznych – 6 szt.
		Rezultatu	- spadek liczby osób bezrobotnych – o 10% - zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych – o 5%
		Oddziaływania	- spadek liczby osób bezrobotnych – o 10% - spadek liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – o 2% - zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców: zwiększenie liczby osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą – o 2%
6.	Szacowana wartość projektu	200 000 zł	
7.	Finansowanie	- Gmina Łobżenica - Europejski Fundusz Społeczny - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (ze środków EFS)	
8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	-	
9.	Stan przygotowania projektu do realizacji	-	

7. Charakterystyka projektów uzupełniających

Oprócz opisanych powyżej projektów kluczowych planuje się również realizację projektów uzupełniających, które wspomogą proces rewitalizacji. Projekty infrastrukturalne będą realizowane na wyznaczonych wcześniej obszarach rewitalizacji, docelowo planuje się jednak rozszerzenie ich wykonania na pozostałe obszary gminy. Projekty „miękkie” (szkoleniowe, edukacyjne, informacyjne) będą prowadzone na obszarach rewitalizacji i będą skierowane głównie do mieszkańców tych terenów,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

jednak pozostałe osoby zamieszkujące gminę Łobżenica także będą miały możliwość uczestniczenia w tych projektach.

1. Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki przestrzeni publicznych

Zadania z tego zakresu będą się w głównej mierze opierały na remoncie i modernizacji zabytkowej architektury (i w niektórych wypadkach historycznej zabudowy mieszkaniowej), wraz z ociepleniem budynków i dostosowaniem ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kolejnym działaniem będzie uzupełnienie zabudowy o nowe obiekty, w ujednoliconym stylu architektonicznym odpowiadającym stylowi występującemu na obszarze rewitalizowanym.

2. Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy

Planuje się również wsparcie nawiązywania kontaktów i kooperacji pomiędzy nowymi oraz już działającymi na terenie gminy przedsiębiorstwami.

Istotnym elementem tego projektu będzie prowadzenie działań promujących gminę Łobżenica jako jednostkę, w którą warto inwestować. Działania promujące będą się opierały na wydawaniu materiałów informacyjnych (broszur, ulotek, informatorów) oraz udział w targach inwestycyjnych.

8. Projekty zintegrowane

Projekt zintegrowany to, co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje. Koordynacja polega w szczególności na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu.

Projektami zintegrowanymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łobżenica są projekt nr 1: Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy oraz projekt nr 2: Termomodernizacja Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat”. W ramach tych projektów zaplanowano dokończenie modernizacji CPIAS, a następnie przeznaczenie tego obiektu do prowadzenia działań edukacyjno – szkoleniowych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Realizacja tych projektów wpłynie bezpośrednio na realizację nadrzędnego celu programu jakim jest podniesienie jakości życia mieszkańców, poprzez stworzenie możliwości podniesienia kompetencji i podjęcia zatrudnienia.

Na terenie Gminy Łobżenica wystąpiły takie zjawiska problemowe jak bezrobocie, wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, mała ilość osób zatrudnionych w branży pozarolniczej oraz duży odsetek przestępstw, mały wskaźnik przedsiębiorczości, wysoki odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym. Programami zintegrowanymi dla listy planowanych projektów ma być szereg warsztatów, kursów i szkoleń itp. takich jak:

- Projekty z zakresu wsparcia działań mających na celu integrację i aktywizację – zawodową, - edukacyjną, - społeczną, - działania o charakterze środowiskowym.
- Projekty służące dostarczeniu narzędzi rozwoju usług społecznych lokalnym usługodawcom i zwiększenie potencjału lokalnych społeczności do samodzielnego świadczenia usług.
- Projekty poświęcone kształceniu zawodowego młodzieży, dorosłych.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych.
- Doradztwo edukacyjno- zawodowe.

9. System wdrażania programu rewitalizacji

System wdrażania GPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną Urzędu Miejskiego w Łobżenicy oraz innych jednostek organizacyjnych. Za program w imieniu gminy Łobżenica będzie odpowiadał Burmistrz gminy Łobżenica przy współpracy z podległymi instytucjami oraz z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy. Burmistrz gminy powoła Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą wybrane osoby z wydziałów Urzędu Miejskiego oraz przedstawiciele instytucji podległych. W ramach zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe. Wiodącą rolę zajmować będzie komórka Urzędu Miejskiego odpowiedzialna za inwestycje i projekty współfinansowane ze środków

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

zewnątrznych, która nadzorować będzie skuteczność i jakość realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Do jej szczególnych zadań należeć będzie:

- a. wdrażanie poszczególnych projektów oparte o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych),
- b. opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
- c. przyjmowanie i kierowanie propozycji projektów od podmiotów społecznych,
- d. aktualizacja zadań programu,
- e. ewaluację GPR,
- f. monitorowanie postępów wdrażanych projektów

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do GPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- a. Podmioty zainteresowane realizacją projektów na obszarze GPR zgłaszają swoje propozycje do Burmistrza gminy,
- b. Komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami wydaje decyzję odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłaszanego projektu,
- c. Burmistrz gminy po zapoznaniu się z opinią komórki organizacyjnej UM dokonuje akceptacji,
- d. Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Łobżenicy o przyjęciu do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji
- e. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- f. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących szczególnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne
- g. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji
- h. Ewaluacja realizacji gminnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności
- i. Prowadzenie działań z zakresu public relations uwzględniających bieżące informowanie mieszkańców oraz innych zainteresowanych podmiotów o realizacji planu rewitalizacji.

Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przyczyniało się do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniać się potrzeby społeczności lokalnej. Dzięki prowadzeniu regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań (rozdz. 9: System monitoringu i oceny skuteczności działań) możliwe będzie wprowadzanie modyfikacji do zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Ścieżka postępowania będzie następująca:

- a. Analiza efektów dotychczas przeprowadzonych działań w oparciu o mierniki wykorzystane do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych,
- b. Rozpoznanie istniejących potrzeb rewitalizacyjnych w oparciu o przeprowadzone badania wskaźnikowe oraz konsultacje społeczne,
- c. Określenie kierunku działań rewitalizacyjnych oraz proponowanych przedsięwzięć,
- d. Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji wraz z zebraniem uwag i propozycji projektów od wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji,
- e. Złożenie przez Burmistrza wniosku do Rady Miejskiej o zmiany w GPR z opisem zmian i uzasadnieniem,
- f. Podjęcie uchwały Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- g. Dokonanie aktualizacji dokumentu,
- h. Przeprowadzenie konsultacji społecznych zaktualizowanego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- i. Złożenie przez Burmistrza Gminy wniosku o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji do organów i instytucji wymienionych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777),
- j. Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Łobżenicy o przyjęciu do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- k. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- l. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- m. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- n. Ewaluacja realizacji gminnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności.

10. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Program rewitalizacji gminy Łobżenica nie jest dokumentem zamkniętym. W zależności od bieżącej sytuacji, nowych możliwości i problemów, będzie co dwa lata oceniany i, w razie potrzeby, aktualizowany.

Monitorowanie GPR to systematyczne i ciągłe pozyskiwanie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie GPR odbywać się będzie w trzech zakresach:

- 1. Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji,
- 2. Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji,
- 3. Bieżące monitorowanie wdrażania programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Aby kontrola przebiegu procesu rewitalizacji była skuteczna należy wypracować zasady współpracy między poszczególnymi jej uczestnikami, w szczególności pomiędzy Burmistrzem Miasta i Gminy, członkami Zespołu Roboczego, mieszkańcami oraz zainteresowanymi instytucjami i przedsiębiorcami.

System monitorowania stopnia realizacji celów będzie się odbywał co dwa lata, przy wykorzystaniu poniższych wskaźników:

Wskaźniki produktu	- liczba przeprowadzonych szkoleń podnoszących wiedzę i kwalifikacje mieszkańców - liczba wyremontowanych/zmodernizowanych budynków - liczba wymienionych/zakupionych elementów wyposażenia i urządzeń - liczba nowych obiektów użyteczności publicznej (obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych)
Wskaźniki rezultatu	- zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarach zrewitalizowanych - zwiększenie liczby nowych obiektów kulturalnych, sportu i rekreacji - zwiększenie liczby osób przebywających w przestrzeniach publicznych
Wskaźniki oddziaływania	- zwiększenie liczby mieszkańców na obszarach rewitalizowanych - spadek bezrobocia

Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji będzie się odbywało poprzez cykliczną, prowadzoną co dwa lata analizę poziomu wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych: udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców (%), udział osób korzystających z pomocy społecznej (%), odsetek popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

mieszkańców, udział podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, odsetek budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym (%).

Pomiar wskaźników będzie odbywał się na dwóch poziomach: a) pomiar wartości wskaźników na obszarach rewitalizacji, w celu sprawdzenia jak prowadzone działania wpłynęły na dany obszar; b) pomiar wartości wskaźników na terenie całej gminy – przewiduje się, że wpływ działań rewitalizacyjnych będzie odczuwalny na terenie całej gminy stąd pojawia się konieczność przeprowadzenia analizy zjawisk kryzysowych na większym obszarze.

Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji będzie uwzględniało aktualny stan realizacji przedsięwzięć podstawowych i pozostałych przyjętych w programie. Monitorowanie realizacji przedsięwzięć będzie polegało na sporządzaniu rocznych sprawozdań, które swym zakresem będą obejmować zagadnienia dotyczące:

- stopnia przygotowania projektu do realizacji (m.in. posiadanej dokumentacji, przygotowania terenu),
- w przypadku już rozpoczętych działań – ocenę prowadzonych prac (czy są opóźnienia, co zostało już wykonane, jakie prace zostaną podjęte w dalszej kolejności),
- analizę poniesionych kosztów finansowych – wielkość środków przeznaczonych na dany projekt, stopień ich wykorzystania, określenie źródeł finansowania, prognozę dalszych kosztów, które trzeba ponieść na rzecz danego projektu.

Dzięki regularnemu przeprowadzaniu monitorowania i oceny wykonanych zadań rewitalizacyjnych będzie możliwa aktualizacja programu rewitalizacji i dostosowanie go do bieżących potrzeb oraz w uzasadnionych przypadkach nanoszenie zmian uchwałą Rady Miasta i Gminy Łobżenica.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

11. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Planowane w programie rewitalizacji działania mają być komplementarne, a więc muszą uzupełniać się pod względem przestrzennym, przedmiotowym, proceduralno – instytucjonalnym i okresowym oraz pod względem źródeł finansowania. Tak podjęte działania pozwolą na kompleksowe wykonanie założeń programu i osiągnięcie maksymalnych efektów.

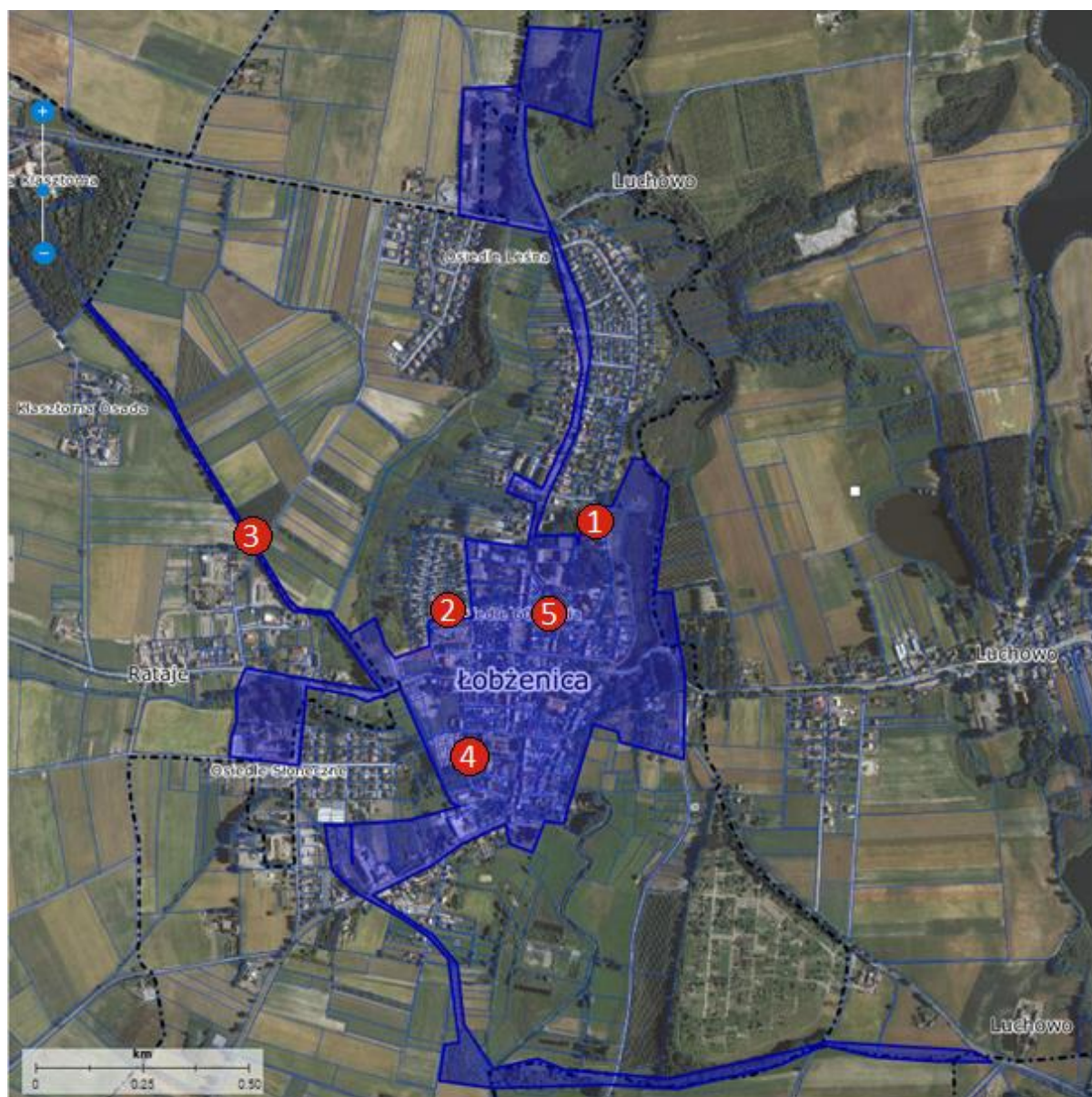
11.1. Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie komplementarności przestrzennej ma zagwarantować efektywne oddziaływanie Gminnego Programu Rewitalizacji na cały obszar kryzysowy oraz synergię przestrzenną poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Umożliwi to synchronizację efektów oddziaływania na sytuację kryzysową. Co istotne, realizowane działania nie będą skutkowały transferem problemów na inne obszary miasta oraz nie będą wyzwały niepożądanych problemów, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna została zapewniona poprzez koncentrację projektów na wyznaczonych obszarach rewitalizacji. Skupienie projektów wyselekcjonowanych do realizacji na wyznaczonych obszarach rewitalizacji będzie w sposób pozytywny rzutować na całą gminę, ponieważ wiele z nich dotyczyć będzie działań podejmowanych dla miejsc użyteczności publicznej, dzięki temu korzystać z nich będą mogli mieszkańcy spoza obszaru bezpośrednio objętego procesem rewitalizacji.

Na poniższych mapach zaznaczono projekty z listy podstawowej, uwzględniające wszystkie projekty oraz ich lokalizacje (np.: modernizacje, termomodernizacje). Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych oznacza, że przy formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji - czy jest ono zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji, jak również czy jego realizacja spowoduje wzmocnienie innych działań, zapewniając kompleksowe wzmocnienie realizacji danego celu na całym obszarze wskazanym do rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- 1 Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat”
- 2 Termomodernizacja budynku przedszkola publicznego w Łobżenicy
- 3 Kompleksowe odtworzenie Alejki Seydy
- 4 Przebudowa Placu Wolności
- 5 Przebudowa Placu Zwycięstwa

Rysunek 6: Lokalizacja projektów z listy podstawowej w Łobżenicy

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

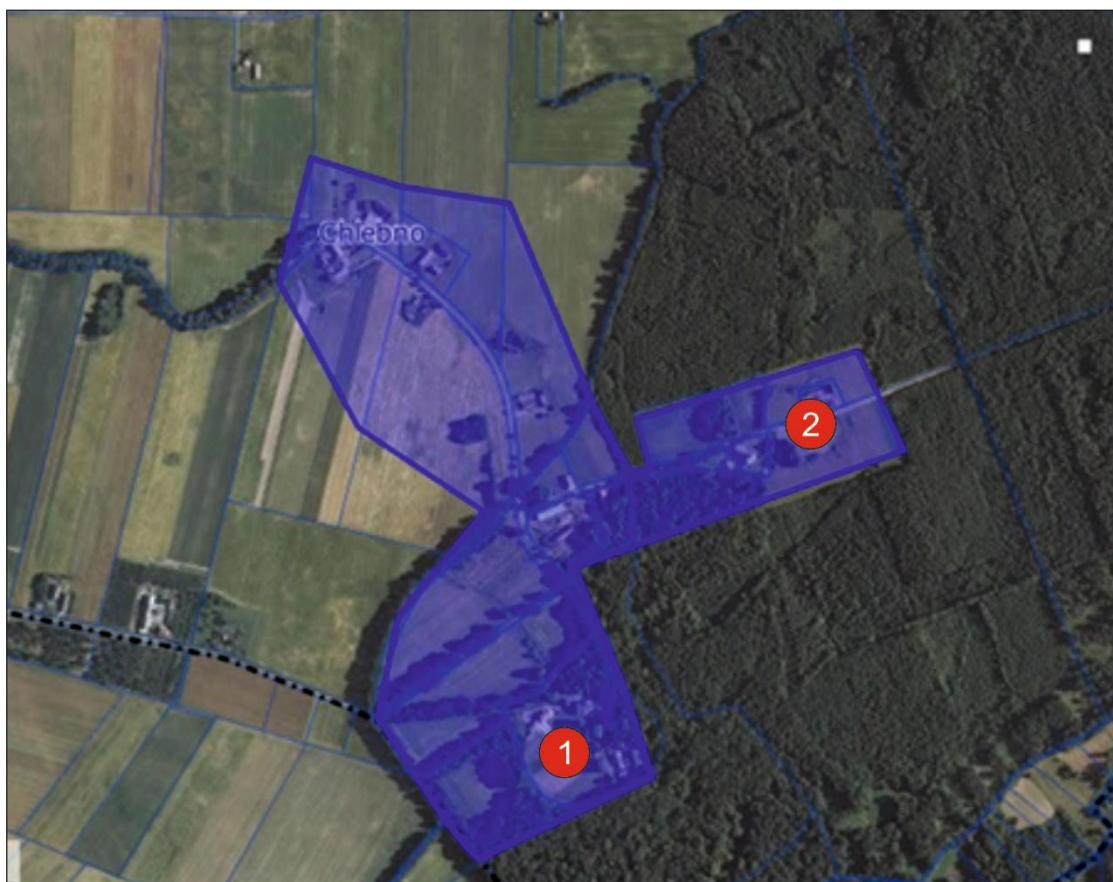
- 1 Ośrodek wypoczynkowy w Gródku Krajeńskim
- 2 Termomodernizacja szkoły podstawowej

Rysunek 7: Lokalizacja projektów z listy podstawowej w Dźwiersznie Małym

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- 1 Dom Pomocy Społecznej
- 2 Stacja myśliwska

Rysunek 8: Lokalizacja projektów z listy podstawowej w Chlebnie

Źródło: opracowanie własne

11.2. Komplementarność problemowa

Proponowane przedsięwzięcia zaprojektowane zostały w taki sposób, aby dopełniały się wzajemnie pod względem tematycznym i dążyły do osiągnięcia wspólnego celu. W poniższym wykazie przedstawione zostały wzajemne powiązania projektów, których synchronizacja pozwoli na ograniczenie/eliminację zjawisk kryzysowych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Tabela 27: Komplementarność problemowa projektów

Stan pożądany	Projekty, które przyczynią się do uzyskania stanu pożądanego	Sposób weryfikacji osiągnięcia celu
Zmniejszono poziom bezrobocia	Projekty kluczowe: 1, 4, 7; Projekt uzupełniający: 2;	- zwiększenie liczby osób zatrudnionych - zmniejszenie liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych
Poprawiła się jakość życia mieszkańców	Projekty kluczowe: 1, 4, 5, 6, 7; Projekty uzupełniające: 1;	- wzrost liczby zagospodarowanych przestrzeni publicznych umożliwiających relaks i wypoczynek - spadek liczby osób bezrobotnych (zwiększenie zatrudnienia spowoduje poprawę sytuacji finansowej gospodarstw domowych, a tym samym spadek liczby osób korzystających ze wsparcia GOPS) - zwiększenie liczby obiektów sportowo – rekreacyjnych i

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		kulturalnych
Zagospodarowano przestrzeń publiczną i zwiększono estetykę gminy	Projekty kluczowe: 2, 3, 4, 5, 6, 7; projekt uzupełniający 1;	- dokonano remontów elewacji budynków zabytkowych i budynków użyteczności publicznej (liczba budynków, które poddano remontowi/modernizacji, powierzchnia odnowionej elewacji) - liczba/powierzchnia ponownie zagospodarowanych placów i przestrzeni, w których spotykają się mieszkańcy - zwiększenie liczby mieszkańców przebywających w zrewitalizowanych przestrzeniach

Źródło: opracowanie własne

11.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Procedura tworzenia i realizacji założeń programu rewitalizacji jest taka sama jak w przypadku innych dokumentów gminnych. Model zarządzania strategicznego gminy Łobżenica jest zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, który w literaturze jest przedstawiany jako cykl: analiza (diagnoza) → planowanie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

→wdrażanie →ocena →korekta i aktualizacja planów. Zgodnie z powyższym dla każdego dokumentu opracowanego dla gminy Łobżenica, w tym niniejszego programu rewitalizacji, sporządzono diagnozę stanu gminy, która pozwala na określenie problemów występujących na terytorium jednostki oraz stanowi punkt wyjścia do tworzenia założeń programowych. Na etapie planowania prowadzona jest współpraca różnych podmiotów: pracowników Urzędu Miejskiego, instytucji publicznych i prywatnych, mieszkańców i innych. Podczas warsztatów, konsultacji specjalnie powołany zespół ds. opracowania dokumentu strategicznego (dalej nazywany Zespołem) przedstawia dotychczasowe ustalenia, proponowane działania oraz prowadzi dyskusje. Zebrane uwagi są następnie uwzględniane w projekcie dokumentu.

Po opracowaniu i uchwaleniu programu strategicznego następuje procedura jego wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji, która spoczywa gestii Burmistrza Miasta i Gminy Łobżenica wspieranego przez powołany wcześniej zespół (szerszy opis systemu wdrażania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji w rozdz. 9 i 10).

Dzięki wiedzy pracowników Urzędu Miejskiego na temat wprowadzanych w gminie programów i uchwał oraz sposobów i zakresu ich realizacji, możliwe będzie takie dobieranie projektów, aby spełniały one wszystkie wymagania prawne oraz uzupełniały się pod względem tematycznym, przestrzennym i czasowym.

Komplementarność instytucjonalna Gminnego Programu Rewitalizacji jest zachowana poprzez współpracę powołanego Zespołu Roboczego z przedstawicielami instytucji zainteresowanych działaniami rewitalizacyjnymi: MGOPS, instytucjami kulturalnymi i ochrony środowiska, podmiotami gospodarczymi, szkołami, itp. Jednak instytucją nadrzędną podejmującą ostateczne decyzje dotyczące działań rewitalizacyjnych jest Urząd Miejski Gminy Łobżenica.

11.4 Komplementarność międzyokresowa

W latach 2007 – 2013 gmina Łobżenica podjęła działania rewitalizacyjne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Poniżej przedstawiono jakie projekty zostały zrealizowane w ramach poszczególnych działań.

1) Odnowa i Rozwój Wsi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- Budowa ścieżki rowerowej z Łobżenicy do Trzebonia wraz z zagospodarowaniem plaży,
- Przebudowa budynku szkolnego na Gminne Centrum Kultury w Łobżenicy
- Przebudowa stadionu sportowego im. Alojzego Graja w Łobżenicy
- Budowa placów zabaw w Łobżenicy,
- Remont i rozbudowa świetlic wiejskich we wsiach Dębno, Dźwierszno Małe, Liszkowo, Piesno, Szczerbin,
- Remont i przebudowa świetlic wiejskich w miejscowościach Ferdynandowo, Izdebki, Topola, Trzeboń

2) Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

- Poprawa gospodarki wodno – ściekowej w gminie Łobżenica poprzez budowę sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, modernizację stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków komunalnych,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i remont sieci wodociągowej w Łobżenicy – zlewnia E oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Witrogoszcz Osada, Witrogoszcz Kolonia, Dźwierszno Małe.

3) LEADER

- Remont połączony z modernizacją Gminnego Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej w Łobżenicy pełniącego rolę świetlicy wiejskiej,
- Oznakowanie atrakcji przyrodniczych i dziedzictwa historycznego,
- Zorganizowanie przestrzeni rekreacyjnej w miejscowości Witrogoszcz Kolonia,
- Utworzenie dziedzińca historycznego w Łobżenicy,
- Rewitalizacja wieży ciśnień w Łobżenicy wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego,
- Stworzenie bazy informacji turystycznej promującej gminę Łobżenica okolice,
- Wyposażenie świetlic wiejskich w miejscowościach Dźwierszno Małe, Szczerbin, Wiktorówko,
- Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Topola,
- Remont ścieżki spacerowo – rowerowej wzdłuż rzeki Łobżonka.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wymienione powyżej działania skupione były na podniesieniu standardu i jakości przestrzeni publicznych poprzez przeprowadzenie remontów/modernizacji oraz rozwinięciu sieci infrastruktury technicznej. W wyniku ich realizacji podniosła się estetyka gminy oraz stworzono atrakcyjne przestrzenie i obiekty użyteczności publicznej dostępne dla wszystkich mieszkańców.

Działania zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji są powiązane tematycznie z ww. projektami ponieważ dotyczą w głównej mierze podniesienia jakości przestrzeni gminy, w której mieszkańcy mogą się integrować i wypoczywać, a także są kontynuacją lub rozwinięciem zamierzeń podjętych w poprzednich latach. Niniejszy program rewitalizacji pozwala na kontynuację rozpoczętego w ramach PROW projektu remontu i modernizacji Gminnego Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej w Łobżenicy poprzez termomodernizację obiektu (karta projektu nr 2) oraz wykorzystanie go na cele społeczne (karta projektu nr 1: Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy).

11.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania polega na pozyskiwaniu funduszy z różnych źródeł w taki sposób, aby nie dopuścić do podwójnego finansowania projektów.

Projekty zamieszczone w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łobżenica będą finansowane z następujących źródeł:

- Urząd Miasta i Gminy Łobżenica,
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ (WRPO 2014+),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW),

Wysokość dofinansowania projektów uzależniona będzie od zapisów regulaminu konkursu, z którego gmina będzie miała możliwość pozyskania środków. Maksymalne dofinansowanie projektów może wynosić:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- Z EFS – do 85% wartości projektu,
- Z WRPO 2014+ - do 85% wartości projektu,
- Z PROW – do 63,63% wartości projektów.

Poniżej przedstawiono szacunkową wysokość środków, które zostaną przeznaczone na realizację poszczególnych projektów oraz wysokość możliwego do uzyskania dofinansowania.

Tabela 28: Szacunkowa wysokość środków finansowych przeznaczonych na projekty rewitalizacyjne oraz możliwości ich pozyskania

Nazwa projektu	Szacunkowa wartość projektu	Wysokość środków możliwych do pozyskania z funduszy unijnych	Wysokość wkładu własnego gminy
Karta projektu nr 1: Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy	80 000 zł	85% środków z WRPO 2014+: 68 000 zł	15% wkładu własnego: 12 000 zł
Karta projekt nr 2: Termomodernizacja budynku Centrum Profilaktyki i Aktywności Społecznej „Kwadrat”	672 500 zł	85% środków z WRPO 2014+: 571 625 zł	15% wkładu własnego: 100 875 zł
Karta projektu nr 3: Termomodernizacja budynków Przedszkola w Łobżenicy i Szkoły Podstawowej w	1 797 500 zł	85% środków z WRPO 2014+: 1 527 875 zł	15% wkładu własnego: 269 625 zł

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Dźwiersznie Małym			
Karta projektu nr 4: Rewitalizacja ośrodka wypoczynkowego w Gródku Krajeńskim¹	9 000 000 zł	Środki z WRPO 2014+: 3 825 000 zł Środki z PROW: 2 863 350 zł	Wkład własny: 4 193 825 zł
Karta projektu nr 5: Kompleksowe odtworzenie alejki Seydy	150 000 zł	-	150 000 zł
Karta projektu nr 6: Przebudowa Placu Wolności i Placu Zwycięstwa w Łobżenicy	4 000 000 zł	85% środków z WRPO 2014+: 3 400 000 zł	15% wkładu własnego: 600 000 zł
Łączna wartość projektów uzupełniających	100 000 zł	85 000zł	15 000zł
SUMA	15 800 000zł	12 340 850 zł	5 341 325 zł

Źródło: opracowanie własne

Realizacja celów oraz działań zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji uzależniona jest przede wszystkim od środków finansowych. Przedstawione w tabeli powyżej indykatywne ramy finansowe zakładają, że całkowity koszt działań podejmowanych w ramach rewitalizacji będzie wynosił ok. 15 800 000 zł. Maksymalna wartość dofinansowania jaką można pozyskać z funduszy europejskich stanowi ponad 78% wartości tej sumy. Trzeba jednak brać pod uwagę, że maksymalne dofinansowanie

¹ Sumę 9 000 000 zł podzielono na dwie części, z których będą finansowane działania w ramach WRPO i PROW. Ciąg obliczeniowy wyglądał następująco: WRPO: 85% z 4 500 000 to 3 825 000zł, 15% wkładu własnego to 6 750 000zł, które będzie finansowane po połowie z gminą Nakło, a więc wkład własny jednej gminy to 3 375 500zł. PROW: 63,63% z 4 500 000zł to 2 863 350zł, 36,37% wkładu własnego to 1 636 650zł, czyli po 818 325zł na każdą gminę.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

projektów zdarza się bardzo rzadko, dlatego suma środków finansowych jaką gmina Łobżenica będzie musiała pozyskać w ramach uzupełnienia z pewnością będzie wyższa niż 6 400 000 zł. W takim wypadku stanie się konieczne pozyskanie środków z innych źródeł publicznych lub prywatnych:

1. Środki publiczne (krajowe i zagraniczne)

- budżet miasta,
- programy rządowe,
- fundusze celowe,
- programy i fundusze wojewódzkie,
- programy lokalne (np. zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programów pomocowych dla przedsiębiorców, dotacje na prace konserwatorskie i restauratorskie i roboty przy obiektach i inne),
- inne fundusze zagraniczne (np. granty organizacji międzynarodowych).

2. Środki prywatne

- kredyty i pożyczki
- leasing
- emisja obligacji komunalnych
- gwarancje bankowe
- środki własne inwestorów prywatnych

12. Powiązania programu rewitalizacji z innymi programami strategicznymi i planistycznymi

Celem zasadniczym programu rewitalizacji jest wyprowadzenie wybranych obszarów gminy Łobżenica ze stanu dezintegracji struktury przestrzenno-funkcjonalnej drogą eliminacji zjawisk i procesów, które spowodowały ten stan. Założenie to umiejscawia program rewitalizacji w szerszym kontekście programowym, a mianowicie jako elementu całościowej strategii kierowania i zarządzania rozwojem lokalnym. Uzasadnieniem takiego podejścia jest fakt, że program rewitalizacji jest spójny ze:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- Zaktualizowaną Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. „Wielkopolska 2020”,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie Pilskim na lata 2016 – 2022,
- Strategią Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 – 2025,
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013 – 2020,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobżenica z 2016 roku.

Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobżenica z pozostałymi dokumentami strategicznymi wynikają z realizacji wspólnych tematycznie celów i zadań, przedstawionych poniżej.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. „Wielkopolska 2020”

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica poprzez realizację własnych zadań i celów strategicznych przyczynia się do spełnienia celów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.

Tabela 29: Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobżenica z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Lp.	Cel strategiczny Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobżenica	Cele i działania Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020
1.	Poprawa warunków życia mieszkańców	- Cel operacyjny 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego - Cel operacyjny 6.3. Rozwój sieci i kooperacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		w gospodarce regionu - Cel operacyjny 6.6. Rozwój instrumentów finansowych dla gospodarki - Cel operacyjny 6.7. Doskonalenie kadr gospodarki - Cel operacyjny 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych - Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji - Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności - Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej - Cel operacyjny 8.2. Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym - Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu - Cel operacyjny 8.11. Poprawa warunków mieszkaniowych
2.	Rozwój funkcji turystycznych	- Cel operacyjny 8.4. Promocja zdrowego stylu życia
3.	Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki gminy	- Cel operacyjny 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

		kulturowego - Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalenie dziedzictwa kulturowego
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. „Wielkopolska 2020”

Szczególnie istotnym ze względu na proces rewitalizacji jest cel 5.4. *SRWW do roku 2020. Wielkopolska 2020*: Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji, który dotyczy przede wszystkim terenów przemysłowych, powojсковych, poeksploatacyjnych, pokomunikacyjnych i powydobywczych oraz dzielnic miast będących w zastoju. Cel ten jest realizowany poprzez opracowanie kompleksowego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobżenica na lata 2016 – 2022, który wykonuje założenia gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych. Działania realizowane w ramach GPR, które spełniają cel 5.4. *SRWW* obejmują inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej oraz projekty edukacyjne.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Gmina Łobżenica jest wspomniana w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* w kontekście:

- pojawiania się konfliktów między obowiązkiem ochrony dóbr kultury a realizacją potrzeb transportowych, które degradują tkankę staromiejską,
- propozycji utworzenia Parku Kulturowego Górka Klasztorna,
- wyznaczeniu gminy Łobżenica jako rejonu o znaczeniu ponadlokalnym z cennymi zasobami dziedzictwa kulturowego oraz najstarszym w Polsce sanktuarium maryjnym w Górcie Klasztornej,
- posiadania terenów prawnie chronionych: Dolina Łobżonki,
- planowanej realizacji obwodnicy na drodze wojewódzkiej nr 242.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Celem PZPWW jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu będący jedną z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Aby osiągnąć możliwie wysoki poziom rozwoju zrównoważonego należy osiągnąć:

- ład społeczny, oznaczający poprawę jakości życia w społeczeństwie,
- ład ekonomiczny, który gwarantuje efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,
- ład ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,
- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Realizacja celów i zadań określonych w niniejszym programie rewitalizacji przyczyni się do zwiększenia ładu społecznego i przestrzennego na terenie gminy Łobżenica.

Zwiększenie ładu społecznego zostanie osiągnięte poprzez stworzenie warunków dla powstania nowych miejsc pracy w obszarach koncentracji znacznego bezrobocia, co spowoduje wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy oraz zaspokoi ich aspiracje społeczne.

Ład przestrzenny zostanie osiągnięty poprzez likwidację bezładu oraz przywrócenie walorów zdegradowanej przestrzeni miejskiej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie pileskim na lata 2016 – 2022

Program rewitalizacji łączy się ze *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie pileskim* poprzez działania i cele mające za zadanie walkę z bezrobociem. Cel strategiczny nr 2 ww. dokumentu – ograniczenie skutków bezrobocia – podejmuje następujące kierunki działań, które będą realizowane również w ramach programu rewitalizacji:

- 1) integracja podmiotów podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych – karta projektu nr 1: Aktywizacja mieszkańców gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- 2) opracowanie i wdrażanie programów i działań aktywizujących - karta projektu nr 1: Aktywizacja mieszkańców gminy, karta projektu nr 2: Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa
- 3) rozwijanie stałej współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pracodawców w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia - karta projektu nr 1: Aktywizacja mieszkańców gminy
- 4) objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy, programy dla grup szczególnego ryzyka, w tym osób powyżej 50 roku życia) - karta projektu nr 1: Aktywizacja mieszkańców gminy, karta projektu nr 2: Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa
- 5) wsparcie osób bezrobotnych w zmianie kwalifikacji zawodowych, kształceniu w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy, włączanie sektora pozarządowego, organizacji pracodawców i samorządów lokalnych - karta projektu nr 1: Aktywizacja mieszkańców gminy, karta projektu nr 2: Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa

Strategia Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 – 2025

Strategia Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 – 2025 wyróżnia trzy cele strategiczne: zwiększenie potencjału gospodarczego gminy, podniesienie jakości życia oraz rozwój usług społecznych. Poniżej przytoczono projekty realizowane w ramach poszczególnych celów, które nawiązują do zadań zawartych w niniejszym programie rewitalizacji.

W ramach zwiększania potencjału gospodarczego gmina realizuje projekty związane z: poprawą stanu zagospodarowania przestrzennego wraz z uporządkowaniem funkcji gospodarczych, poprawą atrakcyjności inwestycyjnej gminy, promocją przedsiębiorczości i zatrudnialności, poprawą infrastruktury turystycznej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

W ramach podniesienia jakości życia realizowane są projekty dotyczące: poprawy działania systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, poprawy stanu gminnej infrastruktury drogowej, usuwanie barier architektonicznych, poprawa stanu infrastruktury budynków socjalnych i komunalnych.

W ramach rozwoju usług społecznych realizowane są projekty dotyczące: poprawy stanu infrastruktury placówek oświatowych, rozwój i promocję potencjału historycznego gminy, ochronę dziedzictwa kultury, rozbudowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, wspieranie działań na rzecz sportu masowego, poprawę bezpieczeństwa na terenie gminy, budowanie pozytywnego wizerunku gminy.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował te cele poprzez następujące projekty:

Tabela 30: Projekty GPR realizujące cele Strategii Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 - 2025

Cel strategiczny Strategii Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 - 2025	Projekt GPR realizujący dany cel
Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy	Karta projektu nr 1: Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy Karta projektu nr 4: Rewitalizacja ośrodka wypoczynkowego w Gródku Krajeńskim Karta projektu nr 7: Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców Projekt uzupełniający nr 2: Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy
Podniesienie jakości życia na terenie gminy	Projekt uzupełniający nr 1: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki przestrzeni publicznych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Rozwój usług społecznych	Karta projektu nr 3: Termomodernizacja budynków Przedszkola w Łobżenicy i Szkoły Podstawowej w Dźwiersznie Małym Karta projektu nr 4: Rewitalizacja ośrodka wypoczynkowego w Gródku Krajeńskim Karta projektu nr 5: Kompleksowe odtworzenie alejki Seydy Karta projektu nr 6: Przebudowa Placu Wolności i Placu Zwycięstwa w Łobżenicy Projekt uzupełniający nr 1: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki przestrzeni publicznych Projekt uzupełniający nr 2: Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy
---------------------------------	---

Źródło: opracowanie własne, Strategia Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 - 2025

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobżenica z 2016 roku

Studium określa kierunki zagospodarowania przestrzennego i zasady polityki przestrzennej gminy, przy szczególnym uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych. Ponadto, *Studium* tworzy podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W *Studium* zawarte są wszystkie podstawowe informacje dotyczące gminy Łobżenica, dlatego często odwoływano się do zapisów tego dokumentu w części diagnostycznej programu rewitalizacji.

Główne cele polityki przestrzennej *Studium* w sposób bezpośredni nawiązują do głównych celów strategicznych „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Łobżenica” na lata 2004-2014” w obszarze pn. „PRZESTRZEŃ”. Dla tego obszaru działania zapisano w strategii następujące cele niezbędne:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

1. podjęcie działania w kierunku utworzenia obszarów przemysłowych, poprzez tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego, drogi dojazdowe oraz lokalny system podatków;
2. podjęcie działania w kierunku zagospodarowania obszarów przyjeziornych, poprzez promocję walorów turystycznych gminy, wydzielenie obszarów do zagospodarowania turystycznego, modernizację dróg dojazdowych;
3. podjęcie działania w kierunku racjonalnego wykorzystania warunków przyrodniczych i turystycznych – Górka Klasztorna; Łobżonka; Kompleksy leśne; jeziora – poprzez wielokierunkową promocję gminy, wspieranie agroturyzmu i ekologicznych gospodarstw, modernizację dróg i szlaków turystycznych.

Natomiast celami pierwszorzędowymi są:

1. podjęcie działania w kierunku rozwoju przedsiębiorczości na obszarach popegeerowskich - tworzenie warunków dla rozwoju różnego rodzaju usług.
2. podjęcie działania w celu utworzenia prężnego ośrodka kultury promującego gminę.

Cele drugorzędne:

1. podjęcie działania w kierunku wykorzystania położenia gminy dla jej rozwoju.
2. podjęcie działania w kierunku przeciwdziałania patologiom w obszarach ubóstwa.
3. podjęcie działania w kierunku nawiązania ścisłej współpracy (umowy partnerskie) z inną gminą bądź regionem w kraju lub zagranicą.

W sposób bezpośredni GPR Gminy Łobżenica realizuje drugi i trzeci cel niezbędny wyznaczony w *Studium* poprzez wykonanie następujących projektów: Karta

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

projektu nr 4: Rewitalizacja ośrodka wypoczynkowego w Gródku Krajeńskim i Karta projektu nr 5: Kompleksowe odtworzenie alejki Seydy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013 – 2020

Proces rewitalizacji dotyczy rozwiązywania głównie problemów społecznych dlatego istotne jest powiązanie działań rewitalizacyjnych z tymi wyznaczonymi w GSRPS.

Celem głównym GSRPS Miasta i Gminy Łobżenica jest *„zaspokajanie potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”* (s. 36). Projektami wspierającymi cele i zadania GSRPS są projekty kluczowe nr 1 (Aktywizacja mieszkańców gminy) i nr 2 (Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa). Działania podejmowane w ramach tych projektów mają przyczynić się przede wszystkim do zmniejszenia poziomu bezrobocia, co pozytywnie wpłynie na pozostałe obszary problemowe w sferze społecznej, m.in.: zmniejszenie liczby osób uzależnionych od alkoholu, zmniejszenie występowania problemu przemocy domowej, pomoc osobom niepełnosprawnym w podjęciu zatrudnienia i osiągnięciu większej niezależności.

13. Partycypacja społeczna

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono trzy spotkania z podmiotami zainteresowanymi procesem rewitalizacji na terenie gminy Łobżenica. Spotkania te odbyły się 6 i 7 kwietnia 2017 r. w Sali sesyjnej Urzędu Miejskiego w Łobżenicy.

Spotkanie przeprowadzone w dniu 6 kwietnia 2017 o godzinie 14:00 dedykowane było dla stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych oraz sołtysów, a następne o godzinie 16:00 dla mieszkańców i przedsiębiorców. Następnego dnia odbyło się spotkanie z Radnymi Rady Miejskiej w Łobżenicy. Wszyscy uczestnicy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

otrzymali komplet materiałów składających się z Gminnego Programu Rewitalizacji, ankiety oraz ulotki.

Celem konsultacji było przedstawienie szkicu Gminnego Programu Rewitalizacji i omówienie dalszych kierunków rewitalizacji. Spotkanie odbyło się wg planu:

- 1) Wprowadzenie,
- 2) Czym jest rewitalizacja? Podstawy prawne,
- 3) Prezentacja działań rewitalizacyjnych w Gminie Łobżenica,
- 4) Wyznaczanie obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych,
- 5) Dyskusja,
- 6) Wnioski.

Na spotkaniach zostały przedstawione propozycje poszerzenia programu rewitalizacji o teren Górki Klasztornej, Dźwierszna Małego, Dźwierszna Wielkiego i adaptacje tych terenów na cele turystyczne. W szczególności ważnym terenem dla mieszkańców jest Gródek Krajeński i otaczające go miejscowości w związku z czym został poruszony temat ścieżek pieszo rowerowych w okolicy Gródka Krajeńskiego, Dźwierszna Małego, półwyspu Sielanka i Dźwierszna Wielkiego. Mieszkańcy, przedsiębiorcy i przedstawiciele stowarzyszeń działających na terenie gminy podkreślali, że warto oznaczyć trasy rowerowe i wytyczać kolejne, bardziej atrakcyjne, które nie koniecznie prowadzone będą śladem dróg asfaltowych. Poruszając temat ścieżek rowerowych poddano również analizie atrakcyjny dla wycieczek rowerowych teren kolejki wąskotorowej i trasę nieaktywnych już torów kolejowych w stronę Kościerzyna Małego.

Kolejnym terenem atrakcyjnym turystycznie określono dolinę Łobżonki i wspominano o tym, że warto stworzyć marinę dla kajakarzy, którzy coraz częściej korzystają z walorów rzek płynących przez gminę. Zaznaczano, że warto objąć programem obiekt starego młyna w Łobżenicy oraz „Dom Wędrowca” w Dźwiersznie dla osób wykluczonych i powracających do życia w społeczeństwie. Za miejsce szczególne dla mieszkańców gminy uznano również strzelnicę, która leży nieopodal miasta, a której można przywrócić dawne funkcje.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

W przeprowadzonej ankiecie dotyczącej problemów występujących w mieście Łobżenica i Gródek Krajeński na płaszczyźnie mieszkaniowej, kulturowej, handlowej i turystycznej wzięło udział 22,2% mieszkańców miasta Łobżenica - obszaru zabytkowego, 40,3% mieszkańców pozostałego obszaru miasta Łobżenica oraz 37,5% mieszkańców z pozostałych miejscowości gminy.

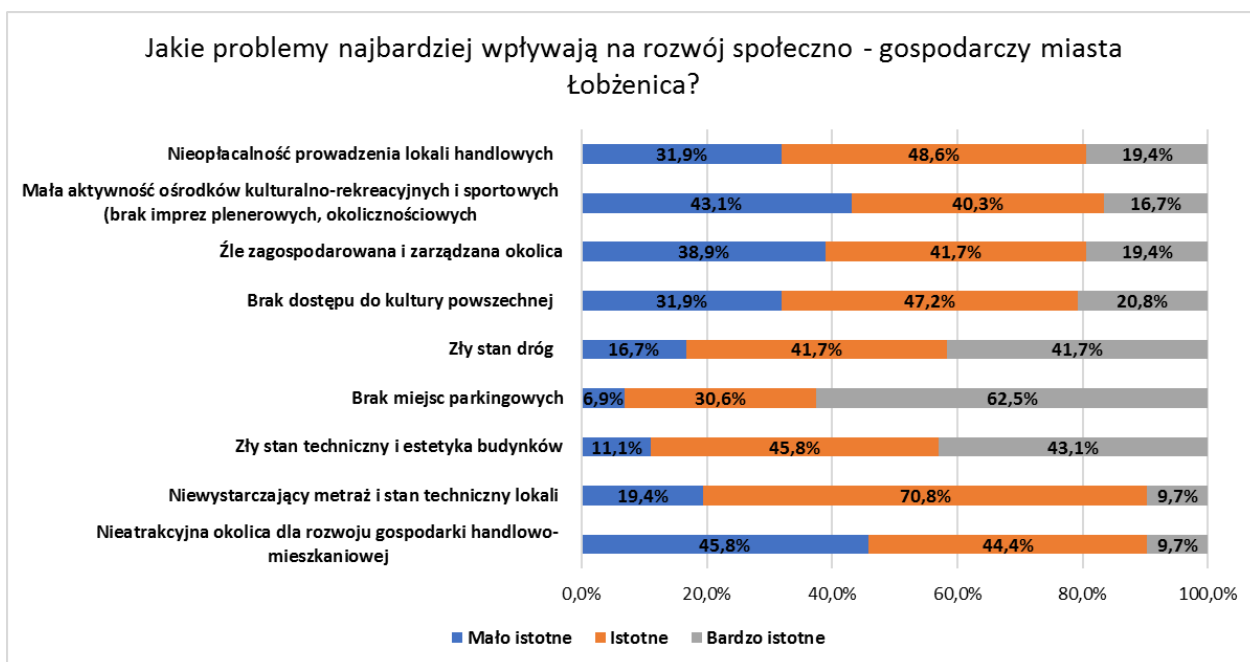
Mieszkańcy gminy oceniali atrakcyjność terenu miasta Łobżenica na 4 płaszczyznach: mieszkaniowej, kulturowej, handlowej i turystycznej. 58,33% mieszkańców gminy negatywnie oceniło atrakcyjność miasta pod względem mieszkaniowym i turystycznym. Za najbardziej atrakcyjną 4,75% mieszkańców uznało funkcję handlową.

Oceniając możliwości mieszkaniowe, kulturowe, handlowe i turystyczne Gródka Krajeńskiego 88% mieszkańców gminy negatywnie oceniło prowadzoną funkcję handlową, niewiele lepiej oceniono prowadzone działania z zakresu usług mieszkaniowych i kulturowych. Za bardzo atrakcyjną i ważną 5,94% mieszkańców uznało natomiast funkcję turystyczną.

Oceniając zjawiska problemowe, które wybitnie utrudniają rozwój społeczno - gospodarczy w mieście Łobżenica wskazane zostały trzy najważniejsze problemy: brak miejsc parkingowych, zły stan techniczny i estetyka budynków oraz zły stan dróg. Za istotne czynniki wskazano również: niewystarczający metraż i stan techniczny lokali, nieopłacalność prowadzenia lokali handlowych oraz brak dostępu do kultury powszechnej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wykres 5: Problemy wpływające na rozwój społeczno - gospodarczy miasta Łobżenica

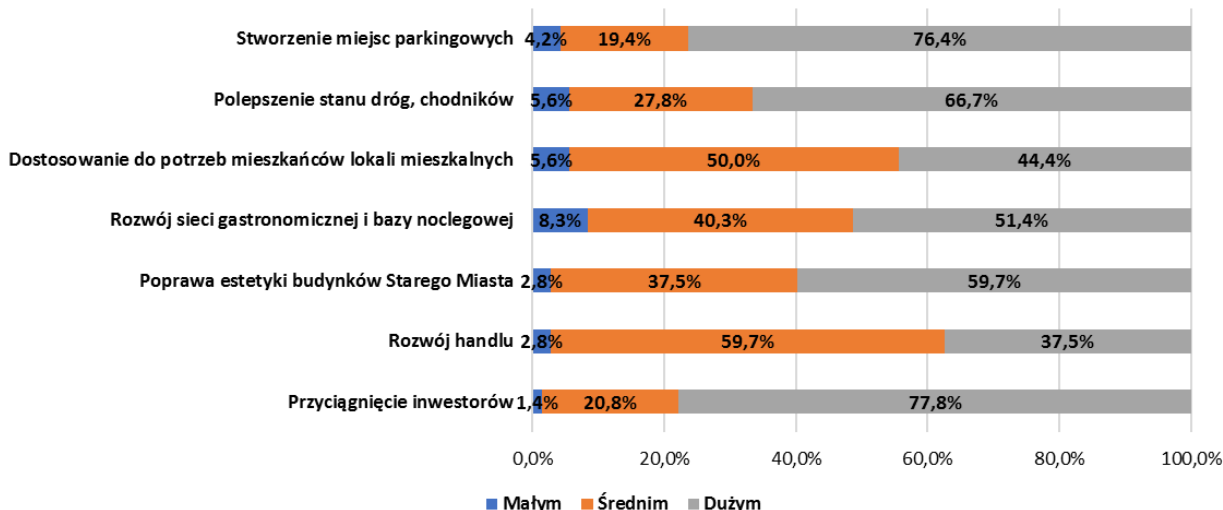
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

Jako działania najbardziej istotne dla poprawy jakości życia i dla rozwoju gospodarczego w mieście Łobżenica wskazywano najczęściej: przyciągnięcie inwestorów, stworzenie miejsc parkingowych, polepszenie stanu dróg i chodników oraz poprawa estetyki Starego Miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

W jakim stopniu poniższe działania wpłyną na poprawę jakości życia i rozwój społeczno - gospodarczy miasta Łobżenica?

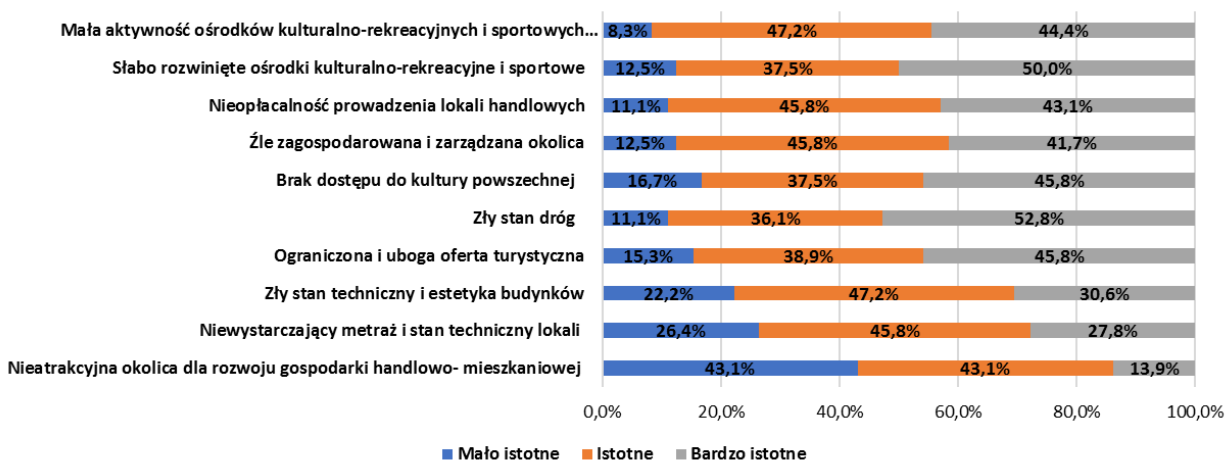

Wykres 6: Stopień w jakim konkretne działania wpłyną na poprawę jakości życia i rozwój społeczno - gospodarczy miasta Łobżenica

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

W Gródku Krajeńskim za zjawiska najbardziej problemowe uznano: zły stan dróg, słabo rozwinięte ośrodki kulturalno-rekreacyjne i sportowe, ograniczona i uboga oferta turystyczna oraz brak dostępu do kultury powszechnej.

Jakie problemy najbardziej wpływają na rozwój społeczno - gospodarczy Gródka Krajeńskiego?

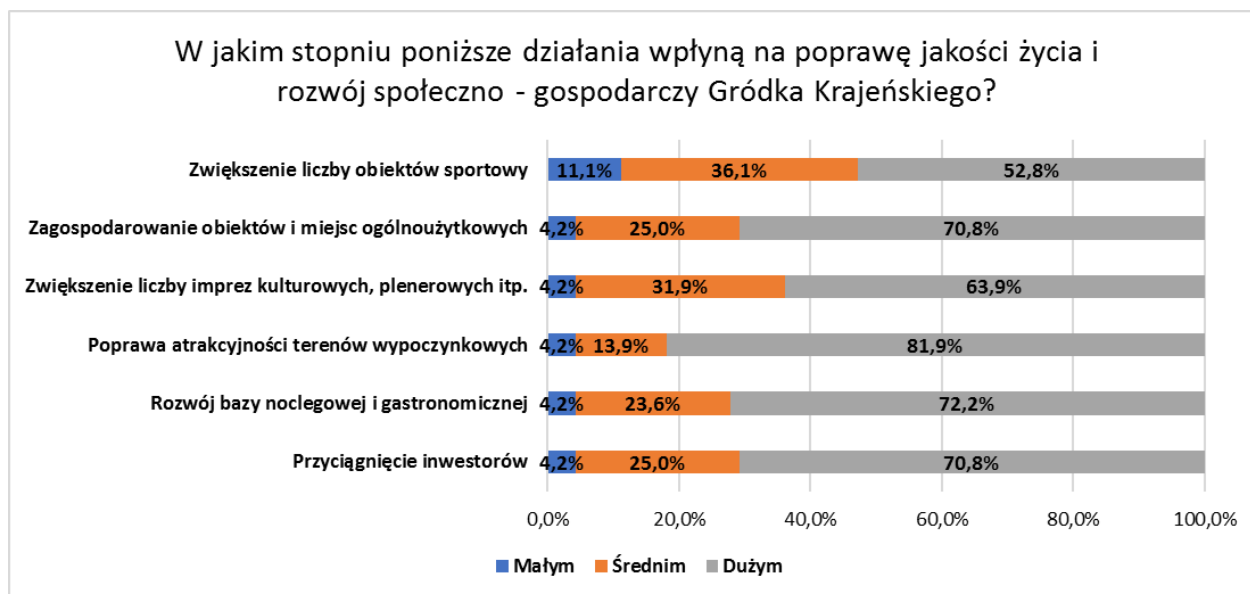

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wykres 7: Problemy wpływające na rozwój społeczno – gospodarczy Gródka Krajeńskiego

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

Jako szansę rozwoju Gródka Krajeńskiego respondenci najczęściej wskazywali na działania w kierunku poprawy atrakcyjności terenów wypoczynkowych, rozwój bazy noclegowej oraz zagospodarowanie obiektów i miejsc ogólnoużytkowych.

Wykres 8: Stopień w jakim konkretne działania wpłyną na poprawę jakości życia i rozwój społeczno – gospodarczy Gródka Krajeńskiego

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Łobżenica

W ostatnim pytaniu ankietowani zostali poproszeni o wymienienie sołectw, miejscowości czy obiektów, które ich zdaniem powinny zostać objęte działaniami rewitalizacyjnymi. Odpowiedzi były następujące:

- Jeszcze jest dużo do zrobienia w samej Łobżenicy
- Cmentarz ewangelicki w Kruszkach
- WIEŚ LUCHOWO
- Witrogoszcz Kolonia - sołectwo posiada bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe do wykorzystania pod szlaki turystyczne.
- Tereny- plaża Trzeboń
- PLAŻA TRZEBON

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

- g. Otoczenie Górki Klasztornej oraz dojazd z Łobżenicy. Przy wjeździe do Łobżenicy nie ma znaków informacyjnych dotyczących perełki kultu religijnego i turystycznego. Mimo wielu uwag nadal jest pusta strona internetowa dla turysty w gminie Łobżenica*
- h. Targowisko miejskie. Teren przy blokach w Łobżenicy*
- i. Niestety nie mamy żadnej plaży ani kąpieliska przy jeziorze Sławianowskim. Gródek i Trzeboń to miejsca oblegane przez osoby przyjeżdżające z innych miast. W okolicach Piesa, Wiktorówka brakuje terenu z odrobiną czystego piasku i oczyszczonego dna*
- j. droga do Dębna*
- k. Ważne tereny do objęcia planem zagospodarowania to -RATAJE, LUCHOWO jako tereny dla rozwoju miasta, oraz przemysłu.*
- l. młyn w Łobżenicy, remiza osp w Łobżenicy, teren nad rzeką i budowa parku piwnego lub kawiarni przy promenadzie*
- m. Park w Liszkowie*
- n. Dźwierszno Wielkie*
- o. Dźwierszno Małe, Dźwierszno Wielkie*
- p. Dźwierszno Małe, Dźwierszno Wielkie*
- q. Dźwierszno Małe, Dźwierszno Wielkie, Nabrzeże Łobżonki, Most nad Łobżonką- ścieżka rowerowa*
- r. Łobżenica, rataje, Luchowo, Wiktorówko, Walentynowo*
- s. Zły stan drogi na ul Złotowskiej 23 przy remizie. Stare komunistyczne płyty i zła organizacja parkingu w tym miejscu, blokowanie wyjazdu straży pożarnej i stan budynku remizy jest w opłakanym stanie.*
- t. Strzelnica sportowa. Rozwiązanie problemu miejsc parkingowych, zwłaszcza w obrębie rynków i ulic przyległych*
- u. Dom Pomocy Społecznej w Dębnie*
- v. Trzeboń Kościół świętego Szczepana*
- w. Mamy piękny bulwar 700-lecia ale brak tam miłego miejsca kawiarenki aby móc posiedzieć ze znajomymi rodziną i przyjezdnymi gośćmi. Ścieżki rowerowe do Górki Klasztornej przez Aleję Seydy. odnowa budynku przedszkole*
- x. Odnowa budynku przedszkola*
- y. Rataje drogi*
- z. Kościerzyn Mały drogi*
- aa. renowacja budynku przedszkole*
- bb. Łobżenica Rataje młyn*

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Można zauważyć, że zgłaszane przez interesariuszy uwagi dotyczyły przede wszystkim konieczności podjęcia działań w sferze przestrzenno – funkcjonalnej. Zwracano uwagę na brak infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej (plaża, kawiarnia, ścieżki rowerowe) oraz stan techniczny dróg i brak miejsc parkingowych. W całej ankiecie podkreślano również konieczność podniesienia estetyki przestrzeni publicznych.

W Gminnym Programie Rewitalizacji uwagi interesariuszy zostały uwzględnione w projektach kluczowych nr 5: Kompleksowe odnowienie alejki Seydy, nr 6: Przebudowa Placu Wolności i Placu Zwycięstwa oraz w projektach uzupełniających nr 2: Poprawa zagospodarowania przestrzennego i estetyki przestrzeni publicznych, nr 3: Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy.

Niniejszy program zakłada aktywne włączenie się mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych zainteresowanych podmiotów i grup w proces rewitalizacji. Każdy z podmiotów będzie mógł zgłosić uwagi lub propozycje projektów, działań (procedura zgłaszania i rozpatrywania nowych wniosków opisana została w rozdz. 8. *System wdrażania programu rewitalizacji*). Ponadto wszyscy zainteresowani będą regularnie informowani o postępach realizacji programu poprzez:

- a. Publikację raportów z monitorowania programu,
- b. Spotkania urzędników z mieszkańcami,
- c. Współpracę z jednostkami pomocniczymi (sołtysami),
- d. Informację drogą pocztową (tradycyjną i elektroniczną),
- e. Publikacje internetowe,
- f. Publikacje w prasie lokalnej.

14. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Burmistrz Łobżenicy po przeprowadzeniu konsultacji z Zespołem Rewitalizacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego i naniesieniu uwag, dnia 7 czerwca 2017 roku wraz z projektem programu skierował wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Inspektoratu Sanitarnego o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Gminnego

133

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Programu Rewitalizacji (GPR) Gminy Łobżenica na lata 2016-2022. 10 lipca 2017 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przesłał pozytywną opinię dotyczącą możliwości odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobżenica na lata 2016-2022.

15. Spis tabel i wykresów

Rysunek 1: Podział administracyjny gminy Łobżenica	8
Rysunek 2: Lokalizacja sołectwa na terenie gminy	43
Rysunek 3: Sieć dróg na terenie gminy Łobżenica.....	54
Rysunek 4: Podział gminy Łobżenica na jednostki analityczne.....	73
Rysunek 5: Obszar rewitalizacji – centrum miasta Łobżenica wraz z Górką Klasztorną. 80	
Rysunek 6: Lokalizacja projektów z listy podstawowej w Łobżenicy.....	107
Rysunek 7: Lokalizacja projektów z listy podstawowej w Dźwiersznie Małym	108
Rysunek 8: Lokalizacja projektów z listy podstawowej w Chlebnie	109

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Tabela 1: Przyrost naturalny w gminie Łobżenica w poszczególnych latach.....	11
Tabela 2: Migracje wewnętrzne w gminie Łobżenica.....	13
Tabela 3: Liczba osób bezrobotnych w mieście i gminie Łobżenica. Dane na koniec grudnia w latach 2014 - 2016.....	14
Tabela 4: Liczba i udział osób bezrobotnych w podziale na sołectwa w 2016r.....	15
Tabela 5: Udział osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach w gminie Łobżenica i w powiecie pilińskim	17
Tabela 6: Liczba i udział osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na sołectwa, 2016	19
Tabela 7: Liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Łobżenica	23
Tabela 8: Liczba uczniów w latach 2013 – 2015 oraz ich liczba przypadająca na 1 oddział w 2015	26
Tabela 9: Liczba grup artystycznych, kół i klubów prowadzonych na terenie gminy Łobżenica wraz z liczbą ich członków	30
Tabela 10: Liczba imprez organizowanych na terenie gminy Łobżenica oraz ich uczestników	30
Tabela 11: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy Łobżenica	31
Tabela 12: Liczba podmiotów gospodarczych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015r.	32
Tabela 13: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz ich udział na 1000 mieszkańców w 2016r.....	32
Tabela 14: Udział gruntów w poszczególnych jednostkach pomocniczych gminy.....	38
Tabela 15: Zestawienie sołectw wraz z miejscowościami przynależącymi	41

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Tabela 16: Liczba zabytków nieruchomych w gminie Łobżenica z podziałem na miejscowości	45
Tabela 17: Wykaz obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Łobżenica	50
Tabela 18: Udział osób korzystających z podstawowych sieci technicznych	58
Tabela 19: Struktura wiekowa mieszkań na terenie gminy Łobżenica	61
Tabela 20: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno - sanitarne	61
Tabela 21: Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w poszczególnych jednostkach	63
Tabela 22: Problemy powodujące zjawiska kryzysowe w gminie Łobżenica	68
Tabela 23: Podstawowe parametry wyróżnionych jednostek analitycznych	71
Tabela 24: Wartości wskaźników wskazujące na występowanie zjawisk kryzysowych .	76
Tabela 25: Udział ludności i powierzchni obszarów rewitalizacji w ogólnej liczbie ludności i powierzchni gminy	85
Tabela 26: Cele strategiczne i kierunki działań programu rewitalizacji.....	88
Tabela 27: Komplementarność problemowa projektów	110
Tabela 28: Szacunkowa wysokość środków finansowych przeznaczonych na projekty rewitalizacyjne oraz możliwości ich pozyskania	115
Tabela 29: Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobżenica z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020	118
Tabela 30: Projekty GPR realizujące cele Strategii Rozwoju Gminy Łobżenica na lata 2015 - 2025	123

Wykres 1: Liczba ludności w mieście i gminie Łobżenica na przestrzeni lat 2010 – 2015 9

Wykres 2: Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem [w %]..... 10

136

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łobżenica

Wykres 3: Przyrost naturalny w mieście i gminie Łobżenica	11
Wykres 4: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób	13
Wykres 5: Problemy wpływające na rozwój społeczno – gospodarczy miasta Łobżenica	129
Wykres 6: Stopień w jakim konkretne działania wpłyną na poprawę jakości życia i rozwój społeczno – gospodarczy miasta Łobżenica	130
Wykres 7: Problemy wpływające na rozwój społeczno – gospodarczy Gródka Krajeńskiego.....	131
Wykres 8: Stopień w jakim konkretne działania wpłyną na poprawę jakości życia i rozwój społeczno – gospodarczy Gródka Krajeńskiego	131